

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL

Legal Aid Board

An Bord Um Chúnamh Díliúil

Misean

Is é ár misean chun seirbhís ghairmiúil éifeachtúil, cost-éifeachtúil agus inrochtana um chúnamh dlí agus idirghabhála a sholáthar i gcomhréir le téarmaí ár sainordaithe reachtúil.

Fís

Is í ár bhfís chun rochtain ar cheartas a éascú trí sheirbhísí um chúnamh dlí agus comhairle agus idirghabhála teaghlaigh sholáthar ar bhealach a bhaineann dea-chleachtas idirnáisiúnta amach.

Luachanna

- Ardchaighdeán ghairmiúla i soláthar ár seirbhísí.
- Freagrúlacht d'éilimh chustaiméara agus pháirtithe leasmhara eile atá ag teacht chun cinn agus bheith sásta athrú.
- Ardchaighdeán eiticiúla.
- Ceannaireacht éifeachtach ar gach leibhéal .
- Cost-éifeachtúlacht agus luach ar airgead.
- Socruithe éifeachtacha cuntasachta a leagann béim ar fheidhmíocht eagraíochta agus ar bhainistíocht ghníomhach riosca.

Clár Ábhar

Léargas Ginearálta	2
Brollach an Chathaoirligh	4
An Bord	7
Réamhrá leis an bPríomhfheidhmeannach	10
Príomhfhorbairtí in 2016	14
Seirbhís a Soláthraíodh in 2016	16
Cúnamh Dílíthiúil Sibhialta	16
Abhaile – Tacaíocht Riaráistí Morgáiste Saor in Aisce ...	25
Seirbhísí um Chosaint Idirnáisiúnta	26
Idirghabháil Teaghlaigh	32
Cúnamh Dílíthiúil Coiriúil	38
Tacú le Soláthar Seirbhíse	46
Airgeadas	50

Léargas Ginearálta

1. Feidhm agus Cuspóir

Is é an Bord um Chúnamh Dlíthiúil an comhlacht reachtúil neamhspleách atá freagrach as **cúnamh dlíthiúil sibhialta agus comhairle** a chur ar fáil do dhaoine ar acmhainn mheasartha, i gcomhréir le forálacha an Achta um Chúnamh Dlíthiúil Sibhialta, 1995 (“an tAcht”). Rinneadh Alt 54 den Acht a leasú leis an Acht um an Dlí Sibhialta (Forálacha Ilghnéitheacha), 2011 agus leag sin cúram breise ar an mBord seirbhís **idirghabhála teaghlaigh** a sholáthar. Táthar ag cur de bhreis le sainchúram an Bhoird faoi láthair, i ndiaidh chinneadh an Rialtais in 2010, chun bainistíocht agus riar na scéimeanna éagsúla **um chúnamh dlíthiúil coiriúil** a chuimsiú ann, a bhí á riar ag an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannas roimhe seo. Aistríodh an fhreagracht as riar Scéim Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí chuig an mBord an 1 Deireadh Fómhair 2011 agus as an Scéim um Chúnamh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta (Scéim an Ard-Aighne roimhe seo) an 1 Meitheamh 2012. Aistríodh an fhreagracht as riar Scéim Ad-hoc um Chúnamh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla chuig an mBord an 1 Eanáir 2014.

Is éard is **comhairle dlí** ann, i dtaobh shainchúram an Bhoird i gcásanna sibhialta, ná comhairle ar bith ó bhéal nó i scríbhinn a thugann aturnaie nó abhcóide, lena n-áirítear litreacha a scríobh agus idirbheartaíochtaí a dhéanamh.

Is éard is **cúnamh dlíthiúil** ann ná nuair a dhéanann aturnaie nó abhcóide ionadaíocht thar ceann duine in imeachtaí cúirte. Caithfidh duine deimhniú um chúnamh dlíthiúil a fháil ar dtús, ina sonraítear na seirbhísí dlí atá á ndeonú, agus, i gcásanna sibhialta, ní mór dó/di an ranníocaíocht um chúnamh dlíthiúil a shonraítear sa deimhniú a íoc. Déantar seirbhísí dlí a sholáthar thar raon fairsing cúrsaí dlí shibhialta.

2. Soláthar Seirbhíse

Den chuid is mó, cuireann aturnaetha atá fostaithe ag an mBord comhairle dlí agus cúnamh dlíthiúil ar fáil trí **líonra d’ionaid dlí**. Tá 30 ionad lánaimseartha dlí agus 12 ionad pháirtaimseartha dlí ann. Is féidir teacht ar shonraí teagmhála d’ionaid dlí an Bhoird ar www.legalaidboard.ie. Chomh maith leis sin, soláthraíonn aturnaetha i gcleachtas príobháideach seirbhísí atá fostaithe ag an mBord ar bhonn táille in aghaidh an cháis.

Tá speisialtacht **um chosaint idirnáisiúnta** in ionaid dlí ar leith i mBaile Átha Cliath, Corcaigh agus Gaillimh agus tá aonaid thiomnaithe freisin ann i mBaile Átha Cliath, a bhíonn ag plé le cásanna **díobhála pearsanta** agus/nó **faillí leighis** agus cásanna ina mbaineann **leanaí ar baol dóibh go dtabharfaí faoi chúram an Stáit (Tusla) iad**.

Oibríonn an Bord **Ionad Cáipéisíochta Dídeanaithe** speisialaithe, freisin, a chuireann seirbhís ghairmiúil agus neamhspleách taighde agus

leabharlainne ar fáil do na príomhchomhlachtaí ar fad a bhfuil baint acu sa phróiseas um chosaint idirnáisiúnta.

Soláthraítear seirbhísí **idirghabhála teaghlaigh** ó ocht n-oifig lánaimseartha agus ó naoi n-oifig pháirtaimseartha.

Déanann aturnaetha agus abhcóidí príobháideacha na seirbhísí a sholáthar sna trí Scéim um Chúnadh Dlíthiúil Coiriúil Ad-hoc atá faoi shainchúram an Bhoird faoi láthair – Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí, an Scéim um Chúnadh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta agus Scéim um Chúnadh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla.

3. Seirbhísí Dlí um Chúnadh Dlíthiúil Sibhialta a Fháil

Caithfidh duine atá ag lorg seirbhísí dlí i gceist sibhialta iarratas a dhéanamh ar cheann ar bith d'ionaid dlí an Bhoird agus foirm iarratais a chomhlánú, ina sonraítear an t-ábhar lena mbaineann an t-iarratas ar chomhairle dlí agus/nó ar chúnadh dlíthiúil agus ina dtugtar sonraí faoi ioncam agus aon acmhainní caipitil.

Lorgaíonn an Bord a chinntiú go ndéanfar coinne le hatarnae a thairiscint do dhuine a cháilíonn i gcomhair cúnadh dlíthiúil sibhialta (seirbhísí dlí) taobh istigh de thréimhse uasta ceithre mhí ón uair a dhéantar an t-iarratas a chur i gcrích nó go ndéanfar comhairle dlí a chur ar tairiscint dó/di níos luaithe mura féidir seirbhísí iomlána dlí a sholáthar laistigh

de cheithre mhí. I gcásanna áirithe, cuirtear seirbhís tosaíochta ar fáil. I measc shaghas na gcásanna a dtugtar tús áite dóibh, tá cásanna foréigean teaghlaigh, fuadach leanaí, cásanna a bhaineann le hiarratais ón Stáit chun leanaí a thógáil i gcúram agus cásanna lena mbaineann teorainneacha ama reachtúla atá ar tí dul in éag.

4. Incháilitheacht do agus Íocaíocht as Seirbhísí Dlí um Chúnadh Dlíthiúil Sibhialta

Tá critéir incháilitheachta airgeadais ann nach mór d'fhormhór mór na n-iarratasóirí ar chúnadh dlíthiúil sibhialta a chomhlíonadh d'fhonn a bheith incháilithe do sheirbhísí dlí. De bhreis air sin, bíonn sé ina choinníoll, i bhformhór na gcásanna, go n-íocann an t-iarratasóir ranníocaíocht airgeadais as na seirbhísí dlí a sholáthraíonn an Bord agus níl siad 'saor in aisce', dá bharr. Déantar an ranníocaíocht um chomhairle dlí a mheas bunaithe ar ioncam indiúscartha an iarratasóra, i.e. ioncam tar éis asbhaintí áirithe. Déantar an ranníocaíocht um chúnadh dlíthiúil a mheas bunaithe ar ioncam indiúscartha agus ar chaipiteal indiúscartha an iarratasóra. Is é an ranníocaíocht is lú ná €30 ar chomhairle dlí agus €130 ar chúnadh dlíthiúil. Níl aon táille le híoc ag iarratasóirí a bhfuil comhairle agus/nó ionadaíocht á lorg acu i gcásanna (ina bhfuil baint ag Tusla) go dtabharfar a leanaí faoi chúram nó faoi mhaoirseacht. Cuireann an t-ionad dlí comhairle ar dhuine faoin ranníocaíocht iarbhír i ngach cás aonair. Sa chás go n-aisghabhann

duine airgead nó maoin a eascraíonn ón gcás, féadfaidh an Bord a lorg an costas a bhí ar sheirbhísí dlí a sholáthar don chliant a aisghabháil.

5. Seirbhísí Idirghabhála Teaghlaigh a Fháil

Ní mór do dhuine a dteastaíonn uaidh/uaithi go gcuirtear idirghabháil ar fáil chun cabhrú le fadhb theaghlaigh a réiteach iarratas a dhéanamh ar aon chinn d'oifigí idirghabhála teaghlaigh an Bhoird. Is féidir teacht ar shonraí teagmhála d'oifigí idirghabhála teaghlaigh an Bhoird ar www.legalaidboard.ie. Ní mór don dara páirtí teagmháil a dhéanamh leis an oifig chéanna freisin, lena dheimhniú go bhfuil spéis aige/aici chun freastal ar idirghabháil. A luaithe a dheimhnigh an dá pháirtí gur mian leo idirghabháil a dhéanamh, cuirfear coinne ar tairiscint dóibh a luaithe agus is féidir. Ní gá don iarratasóir critéir cháilitheachta airgeadais a chomhlíonadh agus ní ghearrtar aon mhuirear ar an tseirbhís.

6. Scéimeanna Ad-hoc um Chúnadh Dlíthiúil Coiriúil

Tá cúig scéim um chúnadh dlíthiúil coiriúil ann, agus riarann an Bord trí cinn díobh.

B'fhéidir go mbeidh daoine atá faoi choinneáil faoi reachtaíocht áirithe i Stáisiún na nGardaí i dteideal comhairle dlí a fháil faoi Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiún na nGardaí ar an nguthán agus/nó ar bhonn comhairliúcháin duine ar dhuine

i Stáisiún na nGardaí. Chomh maith leis sin, b'fhéidir go mbeidh siad i dteideal comhairle dlí a fháil trí atur nae a fhreastalóidh leo ar agallaimh an Gharda Síochána. Beidh ar dhuine a lorgaíonn comhairle dlí faoi Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiún na nGardaí a n-iarratas a dhéanamh leis an Oifigeach Coimeádta i Stáisiún na nGardaí ina bhfuil siad á choinneáil. Beidh air/uirthi an Fhoirm Iarratais chaighdeánach a chomhlánú agus sonraí a sholáthar faoina maoin airgeadais lena chinntiú go sásaíonn siad an tairseach incháilitheachta airgeadais.

Déanann an Scéim um Chúnadh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta soláthar d'íocaíocht costais dlí tar éis don Chúirt amhlaidh a mholadh don Bhord um Chúnadh Dlíthiúil i saghsanna áirithe de dhlíthíocht nach gcuimsíonn an scéim um chúnadh dlíthiúil sibhialta nó an phríomhscéim um chúnadh dlíthiúil coiriúil. Beidh ar dhuine a lorgaíonn ionadaíocht dhlíthiúil faoin Scéim fógra a thabhairt don Chúirt ábhartha ag an tráth is luaithe is féidir go bhfuil sé beartaithe aige/aici iarratas a dhéanamh ar fhorálacha na Scéime. Déanfaidh an Chúirt cinneadh, ina dhiaidh sin, cibé acu ar cheart nó nár cheart moladh a dhéanamh don Bhord chun cúnadh dlíthiúil a dheonú. Ceist don Bhord ansin é cinneadh a dhéanamh, i gcomhréir le téarmaí na Scéime, cibé acu an cúnadh dlíthiúil a dheonú nó a dhiúltú faoin Scéim.

Déanann Scéim Ad-hoc an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla (BSC) soláthar d'íocaíochtaí a dhéanamh maidir le costais áirithe dlí i saghsanna áirithe

de dhlíthíocht ar chinneadh na Cúirte dóibh, cásanna ina bhfuil an duine mar Fhreagróir in aon imeachtaí cúirte a thionscain an Biúró um Shócmhainní Coiriúla faoin Acht um Fháltais ó Choireacht, 1996 nó faoin reachtaíocht Leasa Shóisialaigh. Beidh ar dhuine a lorgaíonn ionadaíocht dhlíthiúil faoin Scéim fógra a thabhairt don Chúirt ábhartha ag an tráth is luaithe is féidir. Táthar ag súil go bhfoilseofar go gairid reachtaíocht a fhorálann d'aistriú na príomh-Scéime um Chúnadh Dlíthiúil chuig an mBord.

Soláthraítear breis sonraí ar na trí scéim ad-hoc a riarann an Bord, agus ar na torthaí le haghaidh 2016, níos déanaí sa Tuarascáil.

7. An Ceannoifig

Tá ceannoifig an Bhoird suite i gCathair Saidhbhín, i gContae Chiarraí, mar a bhfuil 47 ball foirne lonnaithe. Tugtar faoi roinnt d'fheidhmeanna na ceannoifige i mBaile Átha Cliath.

8. Rialachas Corparáideach

Déantar foráil san Acht um Chúnadh Dlíthiúil, 1995 do Chathaoirleach agus 12 ghnáthchomhalta a thoghadh leis an mBord. Cheap an Tánaiste agus an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais, Frances Fitzgerald, TD, an Bord reatha an 8 Samhain 2016. D'éag iarthearma oifige an Bhoird an 10 Deireadh Fómhair 2016. Leagtar amach ballraíocht an Bhoird reatha ar leathanach 7.

Ina measc seo tá, ach níl siad teoranta

Tá an Bord reachtúil freagrach as an méid a leanas:

- treo straitéiseach na heagraíochta;
- beartas a chinneadh agus monatóireacht a dhéanamh ar a chur i bhfeidhm;
- maoirseacht a dhéanamh ar bhainistíocht cheart agus éifeachtach na heagraíochta;
- monatóireacht a dhéanamh ar nósanna imeachta éifeachtacha airgeadais a chur i bhfeidhm agus cuntasacht a sholáthar;
- buiséid a fhaomhadh agus monatóireacht a dhéanamh orthu, agus
- roinnt cinní forchoimeáda a dhéanamh.

Leasaíodh *an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú in 2016 agus nuashonraigh* an Bord a Lámhleabhar Rialachais Chorparáidigh i Samhain 2016, chun na riachtanais bhreise a léiriú. Leanann an Bord ag cloí leis na caighdeáin rialachais chorparáidigh a leagtar amach sa leagan nuashonraithe den Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Cuimsíonn sé sin:

- ar leibhéal an Bhoird, úsáid a bhaint as sé choiste chun cúnadh a thabhairt don Bhoird a chuspóirí a bhaint amach agus a chuid freagrachtaí a chur i gcrích go héifeachtach (féach thíos);
- deighilt shainmhínithe ar ról idir an Bord, an Cathaoirleach agus an

chuspóirí a bhaint amach agus a chuid freagrachtaí a chur i

- tuarascáil bhliantúil a chur faoi bhráid an Aire lena gcomhlíontar ceanglais an Chóid;
- feidhm iniúchta inmheánaigh a oibríonn go héifeachtach agus de réir mar is gá; agus
- cód iompair, a bhfuil nósanna imeachta chun déileáil le ceist choinbhleachta leasa ar bith san áireamh ann.

In 2016, reáchtáil an Bord 9 gcruinniú Boird, bhí cúig cinn díobh ar bun i mBaile Átha Cliath, dhá cheann i gCathair Saidhbhín, ceann amháin i gCorcaigh agus ceann amháin i dTrá Lí.

Sa phictiúr thuas: Osclaíonn John McDaid (Príomhfheidhmeannach), Frances Fitzgerald, T.D. (an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais) agus Muriel Walls (Cathaoirleach) na hoifigí comhlonnaithe dlí agus idirghabhála ag Teach Jervis.

Is é seo a leanas an tinreamh ag na naoi gcrúinniú Boird in 2016:

Comhalta	Líon na gcrúinnithe	Comhalta	Líon na gcrúinnithe
An tUas. Muriel Walls (Cathaoirleach)	9	An tUas. John O’Gorman	8
An tUas. Carol Baxter	7	An tUas. Philip O’Leary	8
An tUas. Mary Dalton	3	An tUas. Micheál O’Connell	8
An tUas. David Denny	8	An tUas. Michelle O’Neill	8
An tUas. Dave Garvey	8	An tUas. Ger Power	
An tUas. Kate Hayes	9		
An tUas. Joy McGlynn	5		

Chuir an Bord reatha a chéad chruinniú ar bun an 1 Nollaig 2016 i mBaile Átha Cliath agus bhí freastal iomlán air.

Chas coistí an iar-Bhoird ar a chéile mar seo a leanas in 2016

Coiste Achomhairc	10
Coiste Iniúchóireachta agus Riosca	5
Coiste Idirghabhála Teaghlaigh	3
Coiste Airgeadais	4
Coiste Acmhainní Daonna	1
Coiste Feidhmíochta	2
Coiste Beartais agus Athchóirithe	5

Tugtar achoimre shoiléir agus chuimsitheach i Lámhleabhar Rialachais Chorporáidigh an Bhoird ar phríomhghnéithe an rialachais chorporáidigh faoi mar a dhéanann sé difear don Bhord agus don bhainistíocht shinsearach. Cuireadh comhaltaí boird ar an eolas go hiomlán ar a bhfreagrachtaí dlíthiúla agus tá cur amach acu ar fhorálacha reachtúla a bhaineann lena bpost agus na saincheistean, beartais agus

straitéisí príomha eagraíochta a chuireann faisnéis ar fáil dá ról.

Cuimsíonn Coiste Iniúchóireachta agus Riosca an Bhoird ball seachtrach neamhspleách amháin, an Dr Kieran Corcoran, ar aon dul le ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú. Bhí íocaíocht agus neamhíocaíocht táillí le comhaltaí Boird i gcomhréir leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú.

Brollach an Chathaoirligh

Seo an chéad tuarascáil bhliantúil atá á cur i láthair agam thar ceann an Bhoird um Chúnamh Dlíthiúil mar Chathaoirleach. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le comhaltaí an iar-Bhoird a chríochnaigh a dtéarmaí oifige i nDeireadh Fómhair 2016 agus le Muriel Walls, an tIar-Chathaoirleach, ach go háirithe, don obair dhian a rinne sí agus an rannchuidiú ollmhór a thug sí don Bhoird.

Leantar ag tabhairt faoi shár-obair an Bhoird go dícheallach agus is soiléir, nuair a chuirtear ábhair na tuarascála seo san áireamh, gur suntasach fairsinge agus méid na hoibre faoinar tugadh. In 2016, chuir an Bord reachtúil a chuid cruinnithe ar bun i mBaile Átha Cliath, Cathair Saidhbhín, Trá Lí agus Corcaigh lena aithint go bhfuil ionaid dlí agus oifigí idirghabhála ag an eagraíocht ar fud na tíre.

D'oscail an Tánaiste agus an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais an tráth sin, Frances Fitzgerald, an chéad ionad dlí/oifig idirghabhála teaghlaigh chomhlonnaithe ar Shráid Jervis i nDeireadh Fómhair 2016. Leanann an fhorbairt seo a gcuirtear fáilte roimpi le tiomantas leanúnach an Bhoird a chothú chun gnáthrogha réitigh díospóide, seachas rogha eile réitigh díospóide a dhéanamh i limistéar an dlí teaghlaigh.

Mar gheall ar obair dhian fhoireann an Bhoird agus tacaíocht na Roinne, tháinig laghdú 20% ar na líonta daoine a bhí ag feitheamh ar sheirbhísí ag ionaid dlí an Bhoird ag deireadh 2016 i gcomparáid le tús na bliana. Ba é seo an ceathrú bliain i ndiaidh a chéile ina raibh laghdú suntasach le tabhairt faoi deara. Ag deireadh 2016, tháinig laghdú ar an líon daoine a bhí ag feitheamh le seirbhísí dlí anuas go dtí 1,864 ó fhiigiúr de bhreis ar 5,000 in 2013.

Cuireann an Bord fáilte roimh an mbaint mhór a bhí ag an eagraíocht sa scéim Abhaile, a bunaíodh chun dul i ngleic le deacrachtaí a thagann chun solais i riaráistí morgáiste, agus dul i ngleic le réitigh ar an gcéanna. Ní féidir beag is fiú a dhéanamh den chomhairle seo faoi chúinsí, de bhun reachtaíochta a achtaíodh tamall ó shin, go bhféadfadh gurb ann do réitigh nárbh ann dóibh roimhe seo anois ar fhadhbanna a bhaineann le heaspa dídine.

Leanann tiomantas an Bhoird do chásanna cúram leanaí poiblí agus a gcastacht atá ag teacht chun cinn, le dúshlán a chur roimh ár bhfoireann agus ár mbuiséad. Cuirim fáilte ó chroí roimh an gcuspóir a leagtar amach in *Torthaí Níos Fearr, Todhchaí Níos*

Gile – An Creat Beartais Náisiúnta do Leanaí agus Daoine Óga 2014-2020 chun athbhreithniú agus athchóiriú a dhéanamh, faoi mar is gá, ar an Acht um Chúram Leanaí, 1991. Tacaíonn agus formhuiníonn an Bord idirchaidreamh le gach páirtí leasmhar, an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais, an tSeirbhís Chúirteanna, Tusla agus na Breithiúna ina measc, chun an córas is fearr agus na torthaí is fearr a sholáthar do na leanaí agus na teaghlaigh a ndéantar difear dóibh. Aithním, chomh maith, gurb ann do scóip chun an bealach a fhorbairt trína bhronntar éifeacht ar ghlór an linbh i ndíospóidí príobháideacha dlí teaghlaigh agus saincheist í seo ar féidir leis an mBord dul i ngleic léi.

**“Cuireann an Bord fáilte
roimh an mbaint mhór a bhí
ag an eagraíocht sa scéim
Abhaile, a bunaíodh chun
dul i ngleic le deacrachtaí a
thagann chun solais i
riaráistí morgáiste”**

Leanann an Bord lena obair sa limistéar um Chosaint Idirnáisiúnta agus fáiltíonn sé roimh na nósanna imeachta nua a tugadh isteach de bhun an Achta um Chosaint Idirnáisiúnta, 2015 chun breithniú a dhéanamh ar éilimh um chosaint idirnáisiúnta. Tá súil leis go laghdóidh na nósanna imeachta nua an fad ama a ghlacann sé chun breithniú a dhéanamh ar chásanna.

Fáiltíonn an Bord roimh an mbaint a bhíonn aige sa limistéar um chúnamh dlíthiúil coiriúil. Tá bainistíocht á déanamh ag an mBord ar Scéim Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí, Scéim um Chúnamh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus an Scéim um Chúnamh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta ar feadh tamaill agus tá amhlaidh á dhéanamh mar go bhfuil go bhfuil coinne leis go n-aistreoidh an reachtaíocht an fhreagracht as an bpríomh-Scéim um Chúnamh Dlíthiúil chuig an mBord. Táim ag tnúth le foilsiú na dréacht-reachtaíochta ina leith seo.

Ba mhaith liom buíochas ar leith a ghabháil le foireann an Bhoird as ucht a ndianoibre agus a dtiomantais don Eagraíocht. Soláthraíonn an Bord ceangal buntábhachtach san aistear chun rochtain a fháil ar an gceartas dóibh siúd ar acmhainn mheasartha agus ábhar iontais dom i gcónaí tiomantas, dúthracht agus gairmiúlacht na foirne. Déileálann foireann an Bhoird go minic le cliaint ag tráth ina mbíonn siad thíos le géarchéim, bíodh an ghéarchéim sin de chineál teaghlaigh nó eile. Is é an dúshlán atá roimh an mBord, i gcomhthéacs éilimh mhéadaithe ar na seirbhísí agus sa chás go lorgaíonn an Rialtas seirbhísí den chéad scoth agus luach ar a cheangaltas airgeadais, faoi mar is ceart dó a dhéanamh, ná go mbainimid leas as na hacmhainní

reatha agus go soláthraímid an soláthar seirbhíse is fearr agus is oiriúnaí ar fud na tíre agus is féidir.

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt, chomh maith, don tacaíocht leanúnach a thug an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais agus an tAire don Bhord a chuir ar chumas an Bhoird tabhairt faoina ról an-tábhachtach sa tsochaí.

Philip O'Leary
Cathaoirleach

An Bord

An Bord amhail an 31 D.F. 2016:

Muriel Walls
Cathaoirleach

Mary Dalton
Státseirbhíseach (Comhalta Foirne)

David Denny
An Roinn Caiteachais Phoiblí agus
Athchóirithe

David Garvey
Cuntasóir Cairte

Kate Hayes
Fear Gnó

Joy McGlynn
An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an
Teaghlach

Micheál O'Connell
Abhcóide

John O'Gorman
Aturnae (Comhalta Foirne)

Michelle O'Neill
Abhcóide

Ger Power
An Roinn Coimirce Sóisialaí

Carol Baxter
An Roinn Dí agus Cirt agus Comhionannais

Philip O'Leary
(Aturnae, athcheaptha mar Chathaoirleach)

An Bord amhail an 31 Nollaig 2016:

Philip O'Leary
Cathaoirleach

Anne-Marie Blaney

Státseirbhíseach (Comhalta Foirne)

Tom Brennan
Cuntasóir Cairte

Deirdre Burke
Aturnae

David Gilbride
An Roinn Dí agus Cirt agus Comhionannais

Nuala Jackson
Abhcóide

Gordon Jeyes
Iar-Phríomhfheidhmeannach na
Gníomhaireachta um Leanaí agus an
Teaghlach

Maurice Lawlor
An Roinn Coimirce Sóisialaí

Freda McKittrick
Stiúrthóir Cúnta, Barnardos

Michael O'Connell
Státseirbhíseach (Comhalta Foirne)

Evelyn O'Connor
An Roinn Caiteachais Phoiblí agus
Athchóirithe

Ellen O'Malley Dunlop
Ollamh Taca le Dí

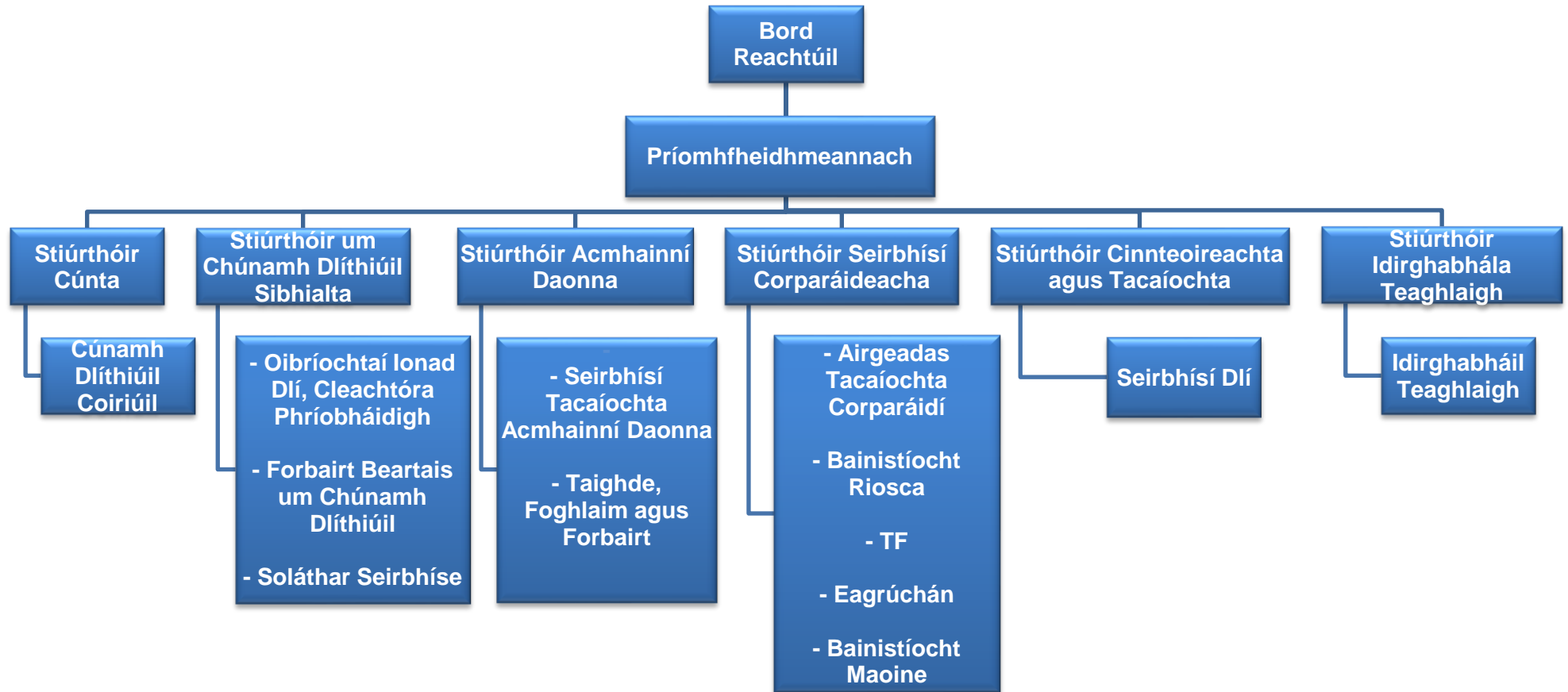
Foireann Feidhmiúcháin na Ceannoifige

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin:	John McDaid
Stiúrthóir um Chúnadh Dílíúil Sibhialta:	Niall Murphy
Stiúrthóir Acmhainní Daonna:	Pat Fitzsimons/Barry Murphy*
Stiúrthóir Seirbhísí Corparáideacha:	Eileen Bowden
Stiúrthóir, Sainseirbhísí Dílí:	Frank Caffrey**
Stiúrthóir Cinnteoireacht agus Tacaíochta:	Angela McDonnell**
Stiúrthóir Seirbhísí Idirghabhála Teaghlaigh:	Polly Phillimore
Stiúrthóir Cúnta, Cúnadh Dílíúil Coiriúil:	Pat Gilheaney
Rialtóir Airgeadais:	Joan Enright
Rúnaí leis an mBord:	Clare Kelly/Mary O'Connor
Iniúcháirí:	An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Aturnaetha:	Mason Hayes and Curran
An Cheannoifig:	Sráid an Chalaídh Cathair Saidhbhín Contae Chiarraí Guthán: 066 9471000 Íosghlao: 1890 615200 Facs: 066 9471035
Oifig Bhaile Átha Cliath:	48/49 Sráid Brunswick Thuaidh Lána Sheoirse Baile Átha Cliath 7 Guthán: 01 6469600 www.legalaidboard.ie
Láithreán Gréasáin:	

*D'fhág Pat Fitzsimons ar iasacht i Lúnasa 2016 agus tháinig Barry Murphy ina ionad.

** Chuaigh Frank Caffrey ar scor i Lúnasa 2016 agus chuir Angela McDonnell tús lena ról i Lúnasa 2016.

Struchtúr

Réamhrá leis an bPríomhfheidhmeannach

Tá áthas orm Tuarascáil Bhliantúil an Bhoird don bhliain 2016 a chur i láthair.

In 2016, b'ann do bheagnach 16,650 iarratas nua ar ionaid dlí, arb ionann sin agus laghdú an-bheag ar líon na n-iarratas in 2015. Tugann sé leibhéal cobhsaithe le fios i dtaobh éilimh, mar gheall go raibh an leibhéal éilimh in 2014 mar an gcéanna a bheag nó a mhór. Bhain an t-éileamh ar seirbhísí an Bhoird an pointe ab airde amach in 2011 nuair a lorg de bhreis ar 19,600 duine seirbhísí ón mBord. Gné amháin in 2016 a bhí sa bhaint a ghlac an Bord sa Scéim Abhaile, a mhéadaigh an

t-éileamh ar sheirbhísí go héifeachtach. Faoi mar a shonraítear sa Tuarascáil, is éard a dhéanann an Scéim ná comhairle dlí, agus cúnamh dlíthiúil faoi chúinsí teoranta áirithe, a sholáthar do dhaoine atá dócmhainneach agus i mbaol teach a dteaghlach a chailleadh. Cuireadh tús leis an Scéim in Iúil agus seoladh go foirmiúil í i nDeireadh Fómhair agus cé gur mheasartha an leibhéal éilimh ar ghnéithe dlíthiúla na Scéime in 2016, is dócháil go dtiocfaidh méadú suntasach ar an éileamh in 2017.

Tugann an Bord tús aite i gcónaí do rochtain mhear ar sheirbhísí ar an Bhoird agus ar an gcóras ceartais go ginearálta. Tháinig feabhas ar chúrsaí in 2016. Amhail an 31 Nollaig 2016, b'ann do 1,864 duine a bhí ag feitheamh le seirbhísí dlí, arb ionann sin agus laghdú ó na 2,319 duine a bhí ag feitheamh ag tús na bliana. Leanann seo an treocht a bhfáiltítear roimpi le trí nó ceithre bliana anuas agus is deas liom a bheith in ann a thabhairt le fios gur tháinig laghdú faoi thart ar dhá sheachtain i rith 2016 ar an meántréimhse feithimh ag ionaid dlí an Bhoird. Is tábhachtach an bhéim a chur air nach gá fanacht ar sheirbhísí ach faoi chúinsí áirithe. Tá líonta suntasacha de chásanna ann a dtugtar tús áite dóibh nó ina dtugtar seirbhís “ar éileamh” d’iarratasóir, go héifeachtach. Tugtar tús áite i gcónaí do chásanna foréigean baile agus cásanna ina mbaineann iarratais ag Tusla chun leanaí a thógáil i gcúram nó faoi mhaoirseacht.

In 2016, leanadh le seirbhísí um cúnamh dlíthiúil sibhialta a sholáthar trí úsáid a bhaint as samhail mheasctha d’fhoireann fhostaithe, aturnaetha ina measc i líonra 30 ionad dlí agus trí shainoifig an Bhoird, agus íocadh aturnaetha príobháideacha ar bhonn táille in aghaidh an cháis. Pointe iarratais atá sna hionaid dlí agus sna

sainoifigí go fóill do dhaoine a lorgaíonn seirbhísí dlí ón mBord, seachas cásanna de bhun na Scéime Abhaile, ina ngníomhaíonn an tSeirbhís Bhuiséadta agus Chomhairle Airgid mar an ‘tairseach’ do sheirbhísí. Úsáidtear aturnaetha príobháideacha, go príomha, do cheisteanna sa Chúirt Dúiche, chun comhairle a sholáthar agus ionadaíocht a dhéanamh do dhaoine a lorgaíonn cosaint idirnáisiúnta ón Stát, agus ar mhaithe leis an Scéim Abhaile. In 2016, tháinig méadú suntasach ar an líon cásanna colscartha agus idirscartha sa Chúirt Chuarda a atreoraíodh chuig aturnaetha príobháideacha. Lean an Bord ar aghaidh le scéim

“Amhail an 31 Nollaig 2016, b’ann do 1,864 duine a bhí ag feitheamh le seirbhísí dlí, arb ionann sin agus laghdú ó na 2,319 duine a bhí ag feitheamh ag tús na bliana”

theoranta a oibriú inar úsáideadh aturnaetha príobháideacha chun ionadaíocht a dhéanamh do thuismitheoirí in iarratais a dhéanann an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach chun leanaí a thabhairt isteach ina cúram. Oibríodh an scéim seo i gContae Bhaile Átha Cliath, Dhún na nGall agus Loch Garman agus bhí sí an-éifeachtach lena chinntiú gur soláthraíodh seirbhísí dlí do thuismitheoirí go mear sna cásanna seo.

Is amhlaidh an cás go fóill go n-éilíonn formhór na n-iarratasóirí a lorgaíonn seirbhísí ón mBord maidir le fadhb theaghlaigh. As na 16,649 iarratas a rinneadh ar ionaid dlí in 2016, bhain ceist teaghlaigh le thart ar 81% díobh (ní áirítear leis an bhfigiúr seo iarratais de bhun na Scéime Abhaile). Is ionann an céatadán seo agus an céatadán a bhí i gceist in 2015 agus tá móramh na n-iarratas ar chúnamh nó comhairle dlí maidir le fadhbanna teaghlaigh comhsheasmhach leis an bpatrún éilimh i ndlínsí eile. Tháinig méadú ar na líonta daoine a lorg seirbhísí maidir le ceisteanna um chosaint idirnáisiúnta aníos ó 1,537 go dtí figiúr 1,648. Is ionann seo agus dhá oiread an leibhéil éilimh a bhí ar na seirbhísí seo in 2013 (708) cé gurb ionann seo agus líon i bhfad níos lú ná mar a bhí i gceist ceithre nó cúig bliana d’éag ó shin nuair a sháraigh an t-éileamh ar sheirbhísí dlí sa limistéar seo 5,000 sa bhliain. Cuirtear fáilte roimh thosach feidhme fhorálacha ‘an nóis imeachta singil’ ag deireadh 2016 san Acht um Chosaint Idirnáisiúnta, 2015 agus ba cheart go ndéanfaidís an próiseas um chosaint idirnáisiúnta a chuíchóiriú ar mhaithe le cách.

I dtaobh cúrsaí idirghabhála teaghlaigh, leanann an Bord le seirbhísí idirghabhála teaghlaigh le seirbhísí a sholáthar in ocht n-oifig lánaimseartha agus naoi n-oifig pháirtaimseartha. Táim faoin tuairim dhaingean gur féidir le hidirghabháil rogha níos fearr a chur ar fáil i dtaobh líon suntasach díospóidí teaghlaigh a réiteach agus tá scóip leanúnach ann chun na líonta daoine a mhéadú a lorgaíonn chun a

ndifríochtaí a réiteach trí úsáid a bhaint as próiseas idirghabhála teaghlaigh. In 2016, lean an Bord le cláir phíolótacha a oibriú i gCorcaigh, Baile Átha Luain agus Caisleán an Bharraigh ina raibh ar dhaoine a raibh cúnamh dlíthiúil á lorg acu le haghaidh ceisteanna dlí teaghlaigh nuair a bhíonn leanbh cleithiúnach i gceist, chun freastal ar sheisiún faisnéise faoi rogha na hidirghabhála teaghlaigh sula bhféadfaí deimhniú um chúnamh dlíthiúil a dheonú dóibh le haghaidh ionadaíocht cúirte. Tá sonraí sa Tuarascáil maidir leis an líon seisiúin faisnéise agus an líon comh-idirghabhála. Is é an méid a thuigim ó na sonraí ná má fhreastalaíonn duine ar sheisiúin faisnéise, is dóchúla go mbeidh siad toiliúil chun triail a bhaint as idirghabháil ach tá dúshlán an-mhór rompu go fóill lena chur ina luí ar an dá pháirtí le díospóid chun rogha na hidirghabhála a roghnú. Is amhlaidh atá seo in ainneoin go bhfuil seirbhísí idirghabhála teaghlaigh ar fáil do chách (níl aon riachtanas maidir le cáilitheacht airgeadais i gceist) agus an chaoi go bhfuil na seirbhísí saor in aisce.

Forbairt amháin ar cuireadh fáilte mhór roimpi in 2016 a bhí i gcéad ionad dlí agus oifig idirghabhála teaghlaigh chomhlonnaithe an Bhoird a oscailt. Tá an t-ionad / oifig ar Shráid Jervis i lár Bhaile Átha Cliath agus tá súil leis go n-éascóidh sé fáil níos mó a bheith ar sheirbhís do chliant le himeacht ama de réir a chéile. Ag deireadh na bliana, bhí pleananna breise comhlonnaithe i bhfeidhm le haghaidh trí láthair eile, ar a laghad.

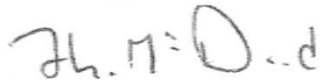
Lean an comhthionscnamh idir an Bord agus an tSeirbhís Chúirteanna a chuireann idirghabháil teaghlaigh gan srian ar an láthair ar fáil ag an gCúirt Dúiche Teaghlaigh i mBaile Átha Cliath ag oibriú go héifeachtach agus tá tionscnaimh bhreise mhionathraithe ina raibh baint ag na Cúirteanna i bhfeidhm sa Nás, Corcaigh, Luimneach agus Contae Thiobraid Árann go fóill. Cuireadh tús le tionscnaimh bhreise den chineál seo i dTrá Lí, Dún Dealgan agus Inis.

Tá cinneadh an rialtais chun freagracht a aistriú as cúnamh dlíthiúil coiriúil a riar don Bhord i bhfeidhm go fóill. Tá an Bord freagrach cheana féin as trí scéim ad-hoc a riar: an Scéim um Chúnamh Dlíthiúil - Saincheisteanna Coimeádta, Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí agus Scéim um Chúnamh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla. Teastaíonn idirghabháil reachtaíochta ó aistriú na príomhscéime um chúnamh dlíthiúil coiriúil nár achtaíodh go fóill; leanann an Bord, áfach, ag oibriú go dlúth leis an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais ag súil leis an aistriú.

Léirigh an fhoireann i ngach limistéar tiomantas ollmhór don bhunachar cliant agus don eagraíocht. Is mian liom a rannchuidiú a aithint. Tá go leor díobh ag ‘gualéadan’ an tsoláthair sheirbhíse agus tá comhairle á cur acu, ionadaíocht nó idirghabháil á déanamh acu do dhaoine ar minic a mbíonn siad thíos le cásanna an-deacra agus trámacha ina saol. Teastaíonn tiomantas agus athléimneacht ollmhór ó thabhairt faoi eispéireas an ‘gualéadan’ sin mar ghairm behatha. Is tábhachtach a aithint,

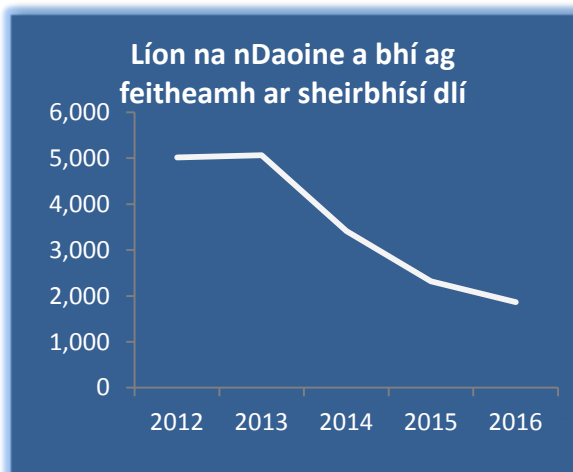
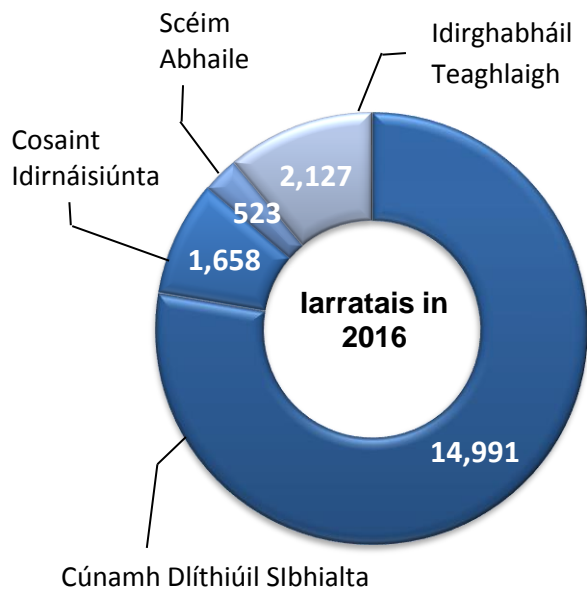
chomh maith, rannchuidiú na n-atornaetha agus na n-abhcóidí príobháideacha, a mbaineann ríthábhacht lena n-obair i dtaobh cúnamh dlíthiúil sibhialta a sholathar.

Ar deireadh, is mian liom mo bhuíochas a chur in iúl don Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais, agus d'Ard-Rúnaí na Roinne agus dá fhoireann as ucht a rannpháirtíochta agus tacaíochta leanúnaí.

John McDaid
Príomhfheidhmeannach

Príomhfhorbairtí in 2016

1,658 iarratas
nua ar chosaint
idirnáisiúnta

7%

2,127 iarratas
nua ar
idirghabháil
teaghlaigh

Réitíodh 1,390
díospóid teaghlaigh
trí idirghabháil gan
dul i mbun
dlíthíochta

- ✓ Rinneadh **19,299** iarratas in 2016, as a ndearnadh **14,991** díobh le haghaidh cúnamh dlíthiúil sibhialta, **1,658** le haghaidh cosaint idirnáisiúnta, **2,127** (lánúineacha) le haghaidh idirghabháil teaghlaigh agus **523** faoin Scéim Abhaile.
- ✓ Lean laghdú ag teacht ar an líon daoine a bhí ag feitheamh le seirbhísí dlí. Bhí **1,864** duine ag feitheamh ag deireadh na bliana, arb ionann sin agus **laghdú 20%** ar an mblain 2015 agus laghdú suntasach don 4ú bliain i ndiaidh a chéile, anuas ó bhreis agus 5,000 in 2013.
- ✓ Tháinig **laghdú náisiúnta 2 sheachtain, ar an meán, ar Thréimhsí Feithimh** le coinne le haturnae i gcásanna um chúnamh dlíthiúil sibhialta agus laghdaíodh na meántréimhsí feithimh in dhá thrian de na hionaid dlí. Laghdaigh 8 n-ionad dlí a meántréimhsí feithimh faoi 4 seachtaine nó ní ba mhó.
- ✓ Tháinig **méadú den 5ú bliain i ndiaidh a chéile** ar an líon daoine a rinne iarratas ar sheirbhísí a bhain le cosaint idirnáisiúnta. Fuarthas **1,658** iarratas, arb ionann sin agus **méadú 7%** i gcomparáid leis an mblain roimhe sin agus de bhreis ar dhá oiread an mhéid iarratas a fuarthas in 2013 nuair a fuarthas **an líon ab ísle d'iarratais**.
- ✓ Déileáladh le **2,872** cás trí sheirbhís Idirghabhála Teaghlaigh an Bhoird in 2016, arb iarratais nua **2,127** díobh. Réitíodh **1,390** díospóid teaghlaigh trí idirghabháil gan dul i mbun dlíthíochta.

Scéim Ad-hoc um Chúnadh Dlíthiúil an Bhiúró um

Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí

An Scéim um Chúnadh Dlíthiúil – Saincheistanna Coimeádta

198 cás
nua
neamhbhannaí
SSC

2,234 Táille ar
Threoracha
maidir le Bannaí
na hArd-Chúirte
arna bpróiseáil

- ✓ Caitheadh **€98,500** ar Scéim um Chúnadh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla in 2016, arb ionann sin agus coigilt shuntasach ar an €177,835 a caitheadh in 2015. Tá laghdú comhsheasmhach tagtha ar an méid a caitheadh faoin Scéim ón mbliain 2011 ar aghaidh, nuair a cuireadh figiúr €1.1 milliún i dtaifead.
- ✓ I rith 2016, phróiseáil an Bord beagnach **4,300** éileamh i dtaca le breis agus **8,700 comhairliúchán le daoine a bhí faoi choinneáil i Stáisiún Gardaí** agus beagnach **7,400 uair an chloig i ngeall ar fhreastal** ar agallaimh.
- ✓ Thug an Bord **athchóirithe suntasacha** isteach sa Scéim Saincheistanna Coimeádta. Áirítear leo seo **córas nua éileamh a thabhairt isteach agus Cáipéis d'Fhorálacha agus Treorach na Scéime** a fhoilsiú, a sholáthair treoir chuimsitheach d'fhorálacha na Scéime den chéad uair.
 - ✓ Tá an Bord ar cheann de líon comhlachtaí/ gníomhaireachtaí a bhfuil baint aige sa scéim “**Abhaile – Tacaíocht Riaráistí Morgáiste Saor in Aisce**” ar cuireadh tús léi in Iúil 2016. Soláthraíonn an scéim cúnadh airgeadais agus dlíthiúil saor in aisce do dhaoine dócmhainneacha ar baol dóibh go ndéanfar a dteach a athshealbhú.
 - ✓ Is éard a bhaineann leis an ngné um chúnadh dlíthiúil ná trí shnáithe fhéideartha: seirbhís chomhairliúcháin le haturnae, seirbhís “aturnae dualgais” agus scéim um chúnadh dlí d’iarratasóirí chun athbhreithniú cúirte a dhéanamh ar shocrú beartaithe dócmhainneachta pearsanta nár bhain faomhadh creidiúnaí amach.
 - ✓ Dearadh agus uasghrádaíodh láithreán gréasáin nua chun cur chuige níos éascú le húsáid i measc úsáideoirí a bhaint amach i dtaobh faisnéis a sholáthar.

Seirbhís a Soláthraíodh in 2016

Mar gheall ar shainchúram sínte an Bhoird um Chúnamh Dlíthiúil, soláthraíonn an Bord seirbhísí sna limistéir seo a leanas:

Cúnamh Dlíthiúil Sibhialta Ginearálta
Abhaile – Tacaíocht Riaráistí Morgáiste Saor in Aisce
Seirbhísí um Chosaint Idirnáisiúnta
Idirghabháil Teaghlaigh
Cúnamh Dlíthiúil Coiriúil

Cúnamh Dlíthiúil Sibhialta

Éileamh ar an tseirbhís

Lorg 16,649 iarratasóir (gan an Scéim Abhaile a áireamh) seirbhísí um chúnamh dlíthiúil sibhialta ó ionaid dlí an Bhoird in 2016 agus bhain 14,991 díobh seo le ceisteanna eile seachas le cosaint idirnáisiúnta. Cuimsíonn saghas na bhfadhbanna dá soláthraíonn an Bord seirbhísí dlí formhór na limistéar den dlí sibhialta, ach lean formhór na n-iarratasóirí le seirbhísí a lorg maidir le fadhbanna teaghlaigh in 2016, faoi mar a bhí i gceist ó bunaíodh an Bord i 1980.

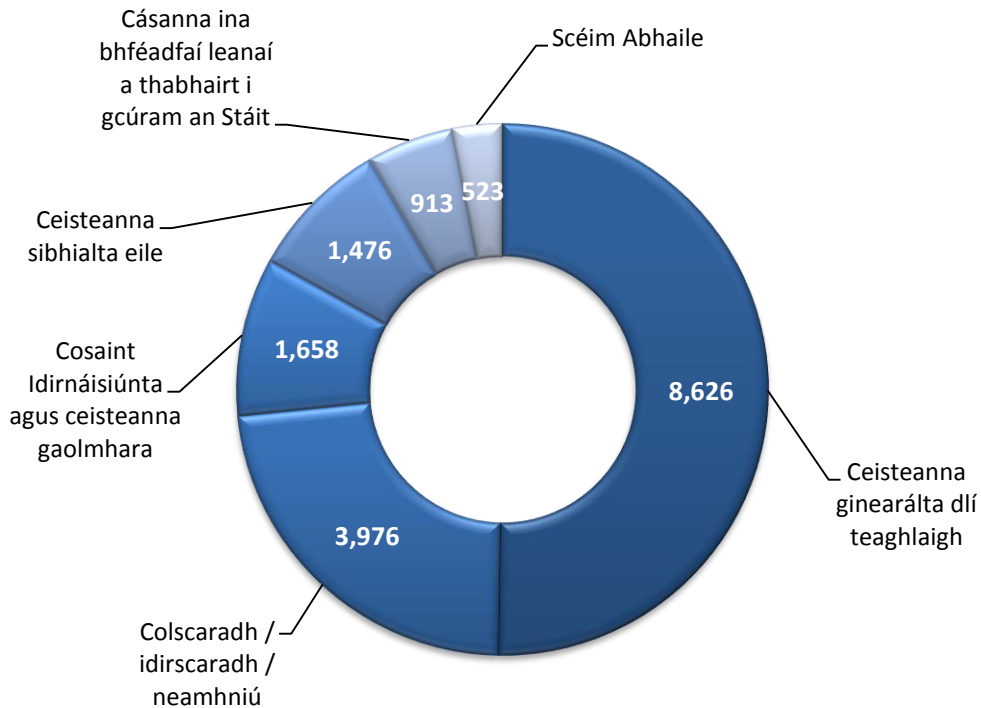
B'ionann agus thart ar 17,213 líon iomlán na gcásanna inar sholáthair an Bord seirbhísí dlí in 2016 (gan cosaint idirnáisiúnta agus ceisteanna gaolmhara agus cásanna inar soláthraíodh cúnamh faoin scéim Abhaile a áireamh). Léirítear i dTábla 1 an líon daoine a rinne iarratas ar sheirbhísí ar an mBord in 2016 agus sna cúig bliana roimhe sin. Tugtar miondealú i gCairt 1 ar iarratais ar bhonn cás ar chás.

Tábla 1 - Líon na n-iarratas 2011-2016

Bliain	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ginearálta	18,657	16,870	16,851	15,531	15,256	14,991
Ceisteanna IP agus gaolmhara	979	725	708	902	1,537	1,658
Scéim Abhaile	-	-	-	-	-	523
Iomlán	19,636	17,595	17,559	16,433	16,793	17,172

Ba cheart a thabhairt faoi deara nach soláthraítear seirbhísí dlí do gach iarratasóir. Ní leanann roinnt iarratasóirí ar aghaidh lena n-iarratas nuair a dhéantar coinne a thairiscint dóibh.

Cairt 1 - Iarratais de réir shaghas an cháis in 2016

Ionaid Dlí

Cuireadh cúnamh dlíthiúil agus comhairle dlí ar fáil trí ionaid dlí ghinearálta an Bhoird i mbreis agus 17,213 cás in 2016, ar laghdú beag é seo

ar an mbliain 2015, faoi mar is féidir a thabhairt faoi deara ó Thábla 2. Leagtar amach faisnéis inchomparáide le haghaidh na mblianta roimhe seo.

Tábla 2 - Cásanna a láimhseáladh in ionaid dlí

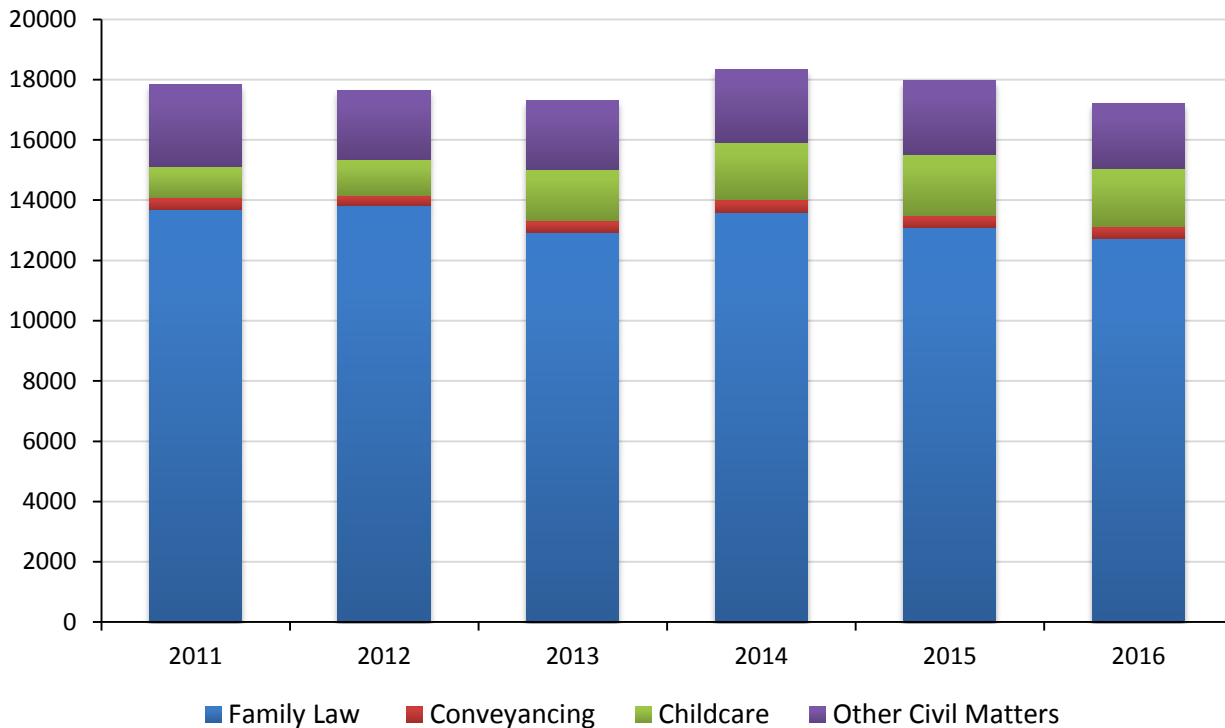
Bliain	2012	2013	2014	2015	2016
Iomlán	17,652	17,304	18,338	17,959	17,213

Cásanna um chúnamh dlíthiúil agus comhairle dlí

Léirítear i gCairt 2 thíos go leanann dlí teaghlaigh a bheith ar an bpríomhlímistéar ina soláthraíonn an

Bord seirbhísí dlí. As na cásanna a láimhseáladh in 2016, bhí 74% díobh i límistéar an dlí teaghlaigh phríobháidigh.

Cairt 2 - Cásanna um Chúnamh Dílthiúil agus Comhairle Díl 2011-2016

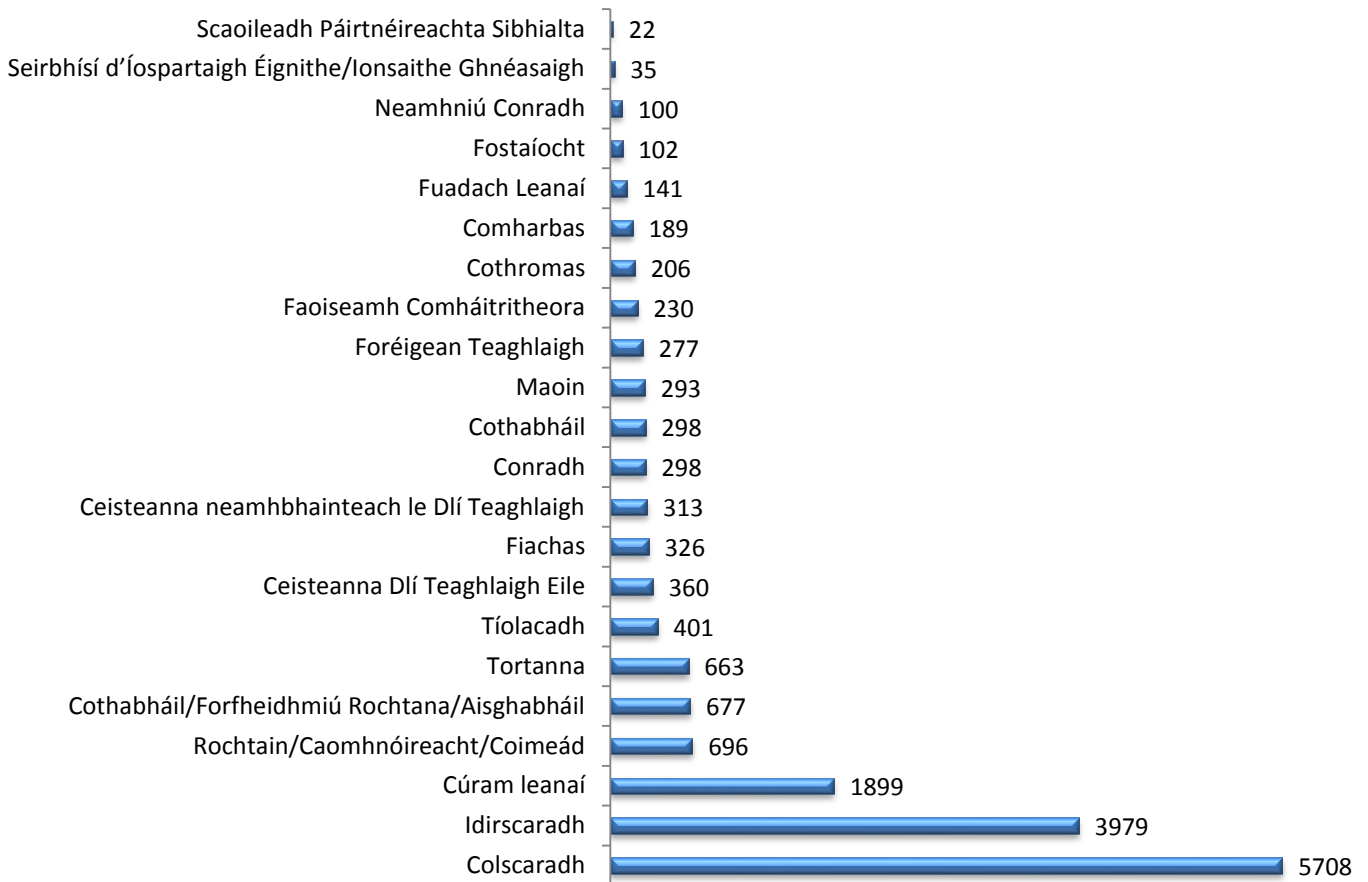
Tugtar i gCairt 3 thíos miondealú níos mionsonraithe maidir leis na príomh-shaincheistanna ar soláthraíodh seirbhísí dlí dóibh in 2016. Is dóchúil gur tugadh comhairle chomh maith ar líon suntasach cásanna idirscartha agus colscartha ar cheistanna ar nós cothabhála, foréigean teaghlaigh, agus leas leanaí. Ní dhéantar an chomhairle bhreise sin a chur i gcuntas sna figiúirí thuas ar leithligh. Ar a bharr sin, ba cheart a thabhairt faoi deara gur minic go ndéanann iarratasóirí iarratas ar sheirbhísí dlí maidir le, mar shampla, foréigean teaghlaigh agus coimeád/rochtain, nó coimeád/rochtain agus cothabháil. Ar mhaithe leis an gcairt seo, catagóiríodh cliant a raibh cúnamh nó comhairle á fáil aige/aici le haghaidh

saincheistanna iolracha dlí teaghlaigh maidir leis an bpríomhcheist dár cuireadh seirbhísí dlí amháin ar fáil dóibh.

Borradh ar Chúram Leanáí

Tháinig méadú 45% idir 2012 agus 2013 ar an líon cásanna Chúram Leanáí a láimhseáil an Bord agus lean an méadú seo ag teacht ar an líon ó shin i leith.

Cairt 3: Cásanna de réir Ábhair 2016

Ráta um thabhairt chun críche *cásanna*

Faoi mar is féidir a thabhairt faoi deara i dTábla 3 thíos, tháinig laghdú beag ar an líon *cásanna* nua ar tugadh fúthu sa líonra ionaid dlí in 2016 i gcomparáid le 2015. Léiríonn seo, go páirteach, líon níos ísle de

chomhairliúcháin chomhairle amháin a theastaíonn mar gheall gur tháinig laghdú ar liostaí feithimh i roinnt láithreacha agus gurbh fhéidir seirbhís shubstainteacha a sholáthar ó dháta an chéad choinne le haturnae.

Tábla 3 - Cásanna nua in ionaid dlí (gan Cosaint Idirnáisiúnta a áireamh)

Bliain	2012	2013	2014	2015	2016
Cásanna Nua	5,831	6,650	6,300	6,264	6,119

Fad na gcásanna

Soláthraítear aoisphróifíl i dTábla 4 ar chásanna inar soláthraíodh seirbhísí dlí in ionaid dlí in 2016. Tugann an bhliain le fios nuair a rinneadh an t-iarratas ar sheirbhísí dlí an chéad uair. Ba cheart a thabhairt faoi deara go bhféadfadh go

raibh moill ama ar an duine chéad choinne a fháil le haturnae agus tagraíonn ‘an bhliain a osclaíodh an comhad’ do dháta iarratas an an iarratasóra, seachas dáta an chéad chomhairliúchán le haturnae.

Tábla 4 – Cásanna a láimhseáladh in 2016; an bhliain a osclaíodh an comhad

Bliain	Roimh-2013	2013	2014	2015	2016	
Líon		3,303	2,005	2,686	4,268	4,951

Cásanna a tugadh chun críche

As na 17,213 cás a láimhseáladh sna hionaid dlí in 2016, tugadh 5,699 (33%) chun críche faoi dheireadh na bliana. Léirítear i dTábla 5 thíos conas a

chuirtear an líon seo i gcomparáid leis an líon cásanna a tugadh chun críche i mblianta eile le déanaí.

Tábla 5 - Líon na gcásanna a dúnadh

Bliain	2013	2014	2015	2016
Cásanna a Dúnadh	4,910	5,757	6,059	5,699

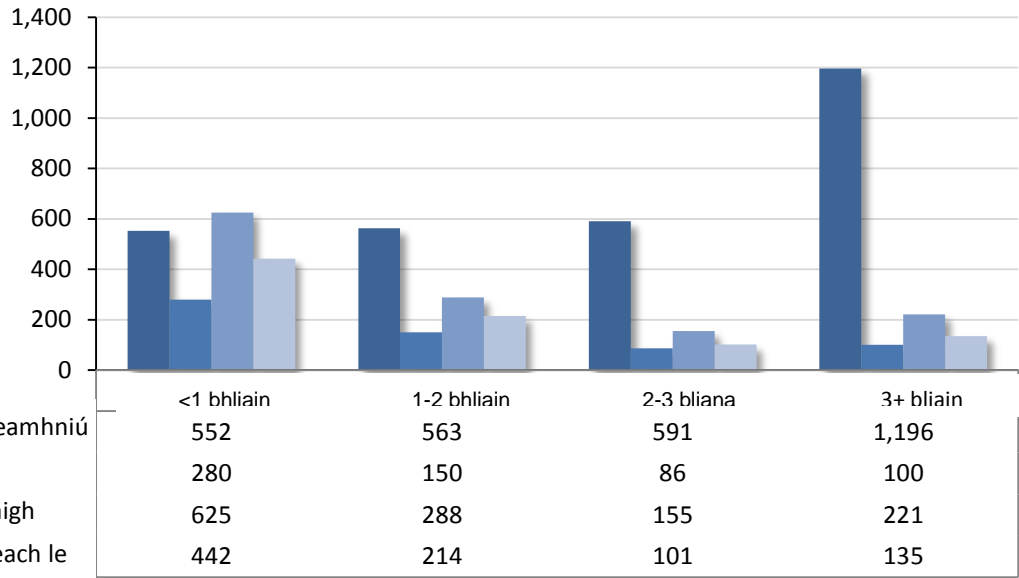
Tugtar i gCairt 4 aoisphróifíl de na cásanna siúd a dúnadh in 2016 de réir ábhair. Is féidir a thabhairt faoi deara ón tábla seo gur gnách go nglacann cásanna colscartha, idirscartha agus neamhnithe níos faide lena dtabhairt chun críche, go ginearálta, ná mar a ghlacann ceisteanna dlí teaghlaigh eile.

Bhí thart ar 42% de na cásanna colscartha, idirscartha agus neamhnithe a tugadh chun críche in 2015 ar bun go leanúnach ar feadh ní b'fhaide ná trí bliana, i gcomparáid le 18% de chásanna cúram leanaí agus 19% de cheisteanna dlí teaghlaigh eile.

Cás Samplach Díobhálacha Pearsanta: Thit agus shleamhnaigh Meitheamh* sa teach altranais ina raibh cónaí uirthi, agus gortaíodh í dá bharr. I ngeall ar shaincheisteanna meabhairshláinte, ghníomhaigh gaol léi mar a ‘neaschara’ ar mhaithe leis na himeachtaí. Lean an cheist ar aghaidh, ar deireadh, chuig an Ard-Chúirt chun go ndéanfaí measúnú ar dhamáistí agus fuarthas tuairisc achtúireach chun tionchar aon dámhachtana a ríomh ar a sochair de bhun Scéim an Mhargaidh Chóir, a Cárta Leighis agus a teidlíochtaí Coimirce Sóisialaí. Fuarthas tuarascálacha éagsúla leighis thar ceann Mheitheamh. Baineadh dámhachtain shuntasach amach sa cheist, ar deireadh. Léiríodh sa dámhachtain damáistí ginearálta agus costais a raibh coinne leo a ghearrfaí ar an ngearánaí chun ranníocaíochtaí a áireamh lena teach altranais agus pinsean neamh-ranníocaíoch a áireamh.

*Tá na hainmneacha a sholáthraítear inár gcásanna samplacha samhailteach

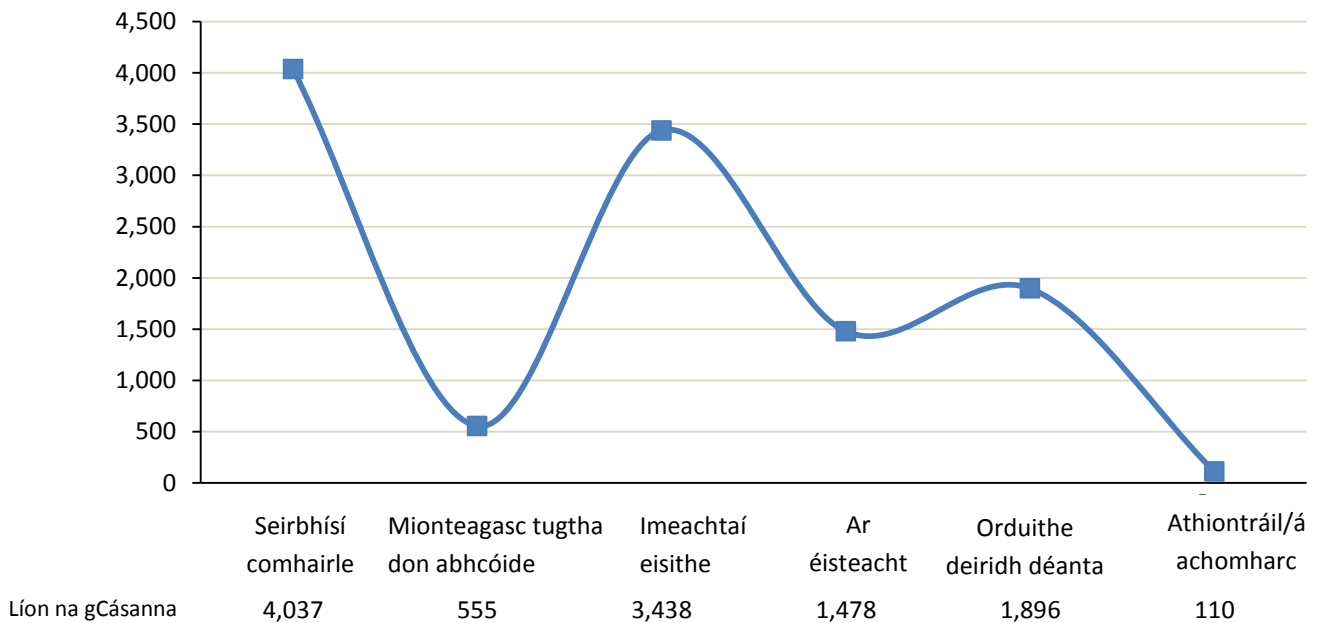
Cairt 4 - Cásanna a Críochnaíodh in 2016 - an fad ama a bhí siad oscailte

Cásanna idir Lámha

Tugtar i gCairt 5 thíos stádas chásanna gníomhacha uile an Bhoird amhail an 31 Nollaig 2016

Cairt 5 – Cásanna idir lámha an 31 Nollaig 2016

Cleachtóirí Príobháideacha i gCeisteanna Dí Teaghlaigh

Fostaíonn an Bord aturnaetha príobháideacha, ar a dtugtar cleachtóirí príobháideacha (CPanna), chomh maith, chun seirbhísí um cúnamh dlí a sholáthar chun cur leis an tseirbhís a sholáthraíonn ionaid dlí. Úsáidtear aturnaetha príobháideacha faoi láthair do cheisteanna áirithe dlí teaghlaigh sa Chúirt Dúiche (ar nós cásanna foréigean baile, cothabhála, caomhnóireachta agus coimeádta/rochtana). Atosaíodh an Scéim chun aturnaetha príobháideacha a thabhairt san áireamh i gceisteanna colscartha agus idirscartha sa Chúirt Chuarda go déanach 2015 agus lean seo ar aghaidh in 2016. Atreoraíodh 94 cás chuig cleachtóirí príobháideacha faoin scéim seo in 2016. De bhreis air sin, lean an Bord ar aghaidh le scéim phíolótach agus úsáid á baint as

aturnaetha príobháideacha i gcásanna ina ndearna an Stát (Tusla) iarratais chun leanaí a thógáil i gcúram. Atreoraíodh 103 de an cásanna siúd chuig aturnaetha príobháideacha in 2016.

Tugtar miondealú i dtábla 6 ar an líon deimhnithe um chúnamh dlíthiúil a deonaíodh lena chumasú ionadaíocht a sholáthar sa Chúirt Dúiche agus Chuarda ag aturnaetha i gcleachtas príobháideach atá ar phainéil an Bhoird.

Tábla 6 – Deimhnithe Cleachtóirí Príobháideacha a deonaíodh

	2012	2013	2014	2015	2016
Cúirt Dúiche dlí teaghlaigh	5,077	5,640	5,224	5,351	5,208
Cúirt Dúiche Cúram Leanáí (Tionscadal píolótach)	N/B	N/B	7	106	103
An Chúirt Chuarda	5	0	10	77	89
Comhairliúcháin na Scéime Abhaile	-	-	-	-	11
Athbhreithnithe SDP na Cúirte Cuarda	-	-	-	-	94
Iomlán	5,082	5,640	5,241	5,534	5,505

Is gnách gurb ionann na táillí a íoctar le haturnaetha príobháideacha le haghaidh cásanna príobháideacha dlí teaghlaigh sa Chúirt Dúiche agus 10-15% den táille atá iníoctha as cásanna sa Chúirt Chuarda.

Tráthúlacht na seirbhíse

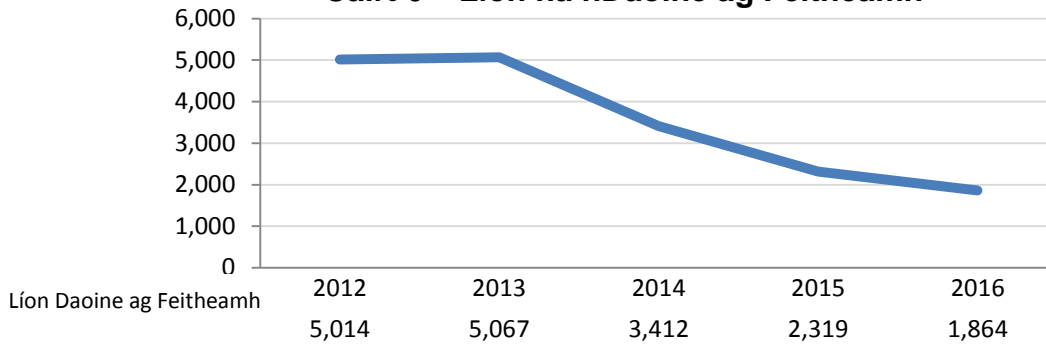
Bhí brú mór ar thréimhsí feithimh ar sheirbhísí dlí mar gheall ar an méadú a tháinig ar an éileamh a bhí mar thoradh

ar an gcor chun donais geilleagrach. Thug an laghdú a tháinig ar éileamh anuas ó bhuaic in 2011 cabhair áirithe

chun an brú a laghdú. Tháinig laghdú breise in 2016 ar na líonta iarratasóirí a bhí ag feitheamh agus tháinig laghdú ar thréimhsí feithimh ag formhór na n-ionad dlí. Bhí na líonta daoine a bhí ag feitheamh le seirbhís shubstainteach ag deireadh na bliana nach mór 455

duine ní ba lú ná na líonta a bhí ag feitheamh ag tús 2016, faoi mar a léirítear i gCairt 6. Leagtar amach i gCairt 6 líon na ndaoine a bhí ag feitheamh le seirbhísí dlí le haturnae an 31 Nollaig 2016 agus ar an dáta céanna le ceithre bliana anuas.

Cairt 6 – Líon na nDaoine ag Feitheamh

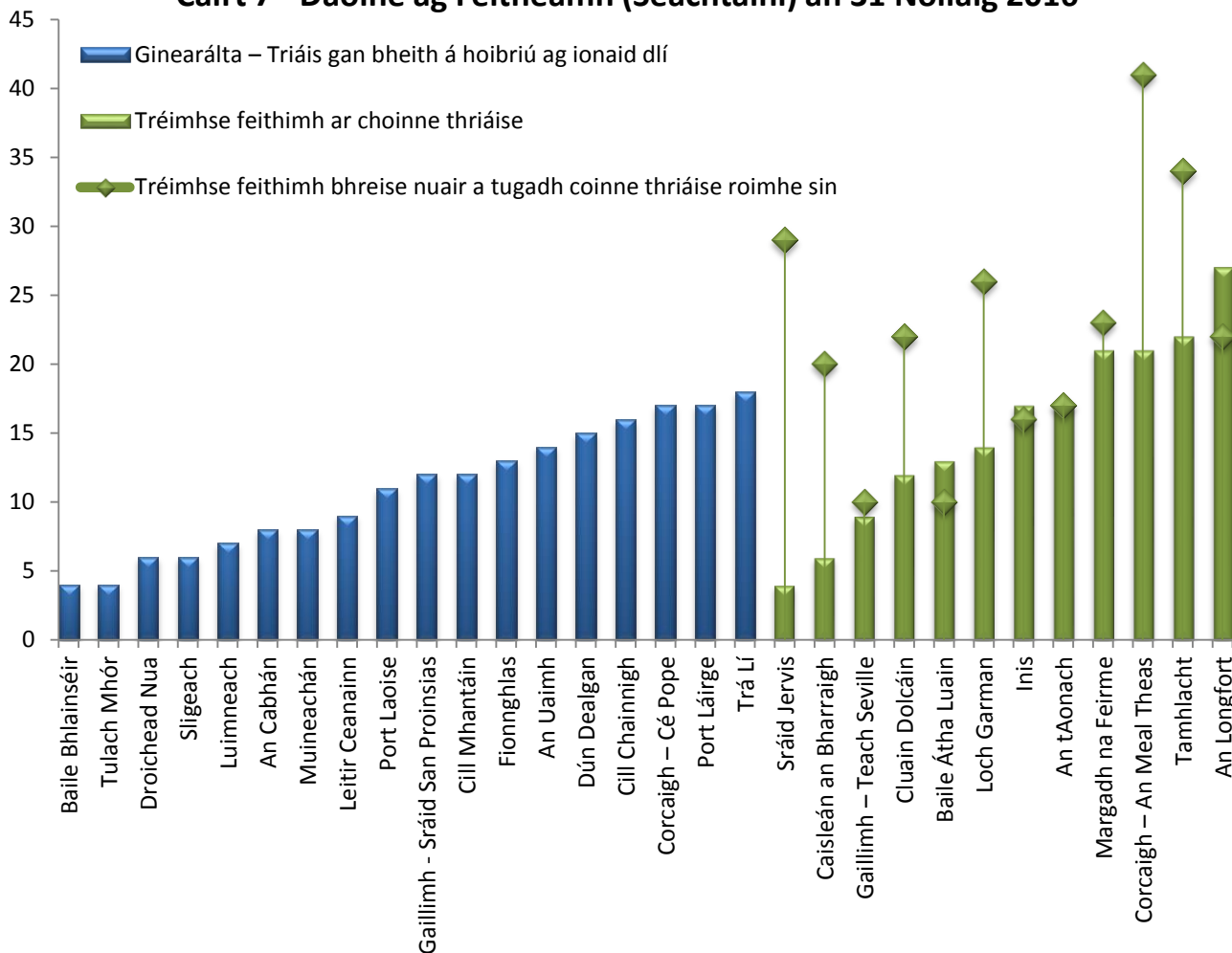
Tugadh líon tionscnamh isteach nó leanadh ar aghaidh leo chun tabhairt faoin tionchar a imríonn tréimhsí feithimh ar iarratasóirí a íoslaghdú. Ba é an ceann ba shuntasáí díobh seo tabhairt isteach leanúnach an chuir chuige 'triáise' i líon ionaid dlí. Is í aidhm an chuir chuige triáise a chinntiú go bhfaigheann gach iarratasóir méid áirithe de chomhairle dlí go tráthúil. Is í samhail an chuir chuige ná mura dóchúil go bhfaighidh iarratasóir seirbhís iomlán dlí laistigh de cheithre mhí tar éis iarratas a dhéanamh, ba cheart dó/di réamhchoinne 'triáise' a fháil le haturnae laistigh de shé seachtaine. Ag roinnt láithreacha, cuireadh deireadh leis an ngá a bhí leis an tseirbhís seo mar gheall gur tháinig laghdú ar thréimhsí feithimh anuas go dtí faoi bhun ceithre mhí. As na 1,864 duine a bhí ag feitheamh le seirbhísí an 31 Nollaig 2016, bhí a gcéad chomhairliúchán 'triáise' ag 505 acu le haturnae. Chuir tabhairt isteach Scéim um Chleachtóir Príobháideach na Cúirte Cuarda athuair ag deireadh 2015 leis na hiarrachtaí chun tréimhsí feithimh a laghdú ag roinnt láithreacha.

Leagtar amach an uastréimhse feithimh i seachtainí, amhail an 31 Nollaig 2016, do na hionaid dlí éagsúla i gCairt 7 thíos.

Ní mór a thabhairt faoi deara nach dtaispeántar sa tábla seo ach na tréimhsí feithimh ag pointe áirithe ama. Beidh tréimhsí feithimh ag éirí níos faide agus níos giorra, ag brath ar an éileamh agus ar chumas gach ionaid dlí coinní a thairiscint do chliant nua.

Cás Samplach Colscartha: Rinne an Bord ionadaíocht do Mháire i gcaitheamh a himeachtaí colscartha, a bhí ar siúl ó 2015 go 2016. Bhí cónaí ar Mháire i dteach an teaghlaigh agus ba í an príomhchúramóir do leanaí cleithiúnacha an phósta - d'oibrigh a fear céile go lánaimseartha agus chónaigh sé i gcóiríocht príobháideach ar cíos. Bhí cothromas diúltach ag teach an teaghlaigh. Deonaíodh an colscaradh agus cuireadh san áireamh ina théarmaí ordú cothabhála rialta do leanaí cleithiúnacha an phósta agus ceadaíodh cearta eisiach cónaitheachta ar Mháire agus na leanaí i dteach an teaghlaigh go dtí nach bhfuil na leanaí ina leanaí cleithiúnacha a thuilleadh. Tá Máire le bheith go hiomlán freagrach as an morgáiste. Tá comhshocruithe caomhnóireachta agus rochtana le leanúint ar aghaidh agus tá comhorduithe i bhfeidhm nach bhfuil oidhreacht le fáil ag ceachtar páirtí ar bhás an duine eile.

Cairt 7 - Daoine ag Feitheamh (Seachtainí) an 31 Nollaig 2016

Meántréimhsí Feithimh

Tháinig laghdú ar an meántréimhse a fanadh leis an gcéad chomhairliúchán (gan cásanna tosaíochta a áireamh) le hatornae i gcásanna um chúnamh dlí sibhialta anuas ó 11 sheachtain in 2015 go dtí 9 seachtaine in 2016. Ar an iomlán, laghdaíodh meántréimhsí feithimh in dhá thrian d’ionaid dlí agus laghdaigh 8 n-ionad dlí a meántréimhsí feithimh faoi 4 seachtaine nó ní ba mhó ón mbliain 2015 ar aghaidh agus laghdaigh 7 n-ionad dlí a dtréimhsí feithimh faoi 2 sheachtain nó ní ba mhó.

Seirbhís Tosaíochta

Lean an Bord le seirbhís tosaíochta a sholáthar sa chás gur mheas sé gur

theastaigh seirbhís láithreach nó nach mór láithreach. In 2016, bhí thart ar 19% de na chéad choinní le haghaidh ceisteanna ar tugadh tús áite dóibh. Ina measc seo, bhí cásanna foréigean teaghlaigh, fuadach leanaí, cásanna a bhain le hiarratais ón Stát (Tusla) chun leanaí a thógáil i gcúram, agus cásanna lena mbaineann teorainneacha ama reachtúla atá ar tí dul in éag. I dteannta na gcásanna ar tugadh tús áite dóibh sna hionaid dlí, rinneadh an chuid ba mhó de na cásanna a atreoraíodh chuig aturnaetha ar phainéil chleachtóirí príobháideacha an Bhoird a atreorú díreach tar éis don duine iarratas a dhéanamh ar chúnamh dlíthiúil go luath ina dhiaidh sin.

Abhaile – Tacaíocht Riaráistí Morgáiste Saor in Aisce

In Eanáir 2016, d'fhógair an Tánaiste agus an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais agus an tAire Coimirce Sóisialaí scéim um chúnamh airgeadais agus dlíthiúil do dhaoine dócmhainneacha ar baol dóibh go ndéanfaí a dteach a athshealbhú. Iarradh ar an mBord chun socrú a dhéanamh don ghné um chúnamh dlíthiúil a sholáthar. Eagraíochtaí eile a raibh baint acu i soláthar seirbhísí iad Forbairt Náisiúnta an SBCA CLG ('MABS National Development CLG') agus Seirbhís Bhuiséadta agus Chomhairle Airgid áitiúla, Seirbhís Dócmhainneachta na hÉireann, agus an Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh. Rinneadh scéim oibríochtúil in Iúil 2016 den Scéim agus seoladh go foirmiúil í i nDeireadh Fómhair 2016 faoin teideal "Abhaile – Tacaíocht Riaráistí Morgáiste Saor in Aisce".

Oibríonn an scéim ar an mbunús go ndéanann duine iarratas ar a seirbhís áitiúil de chuid an SBCA a dhéanfaidh an duine a "thriáiseáil" agus a shainaitheoidh na seirbhísí airgeadais agus/nó dlíthiúla a theastaíonn ón duine. Is éard a bhaineann le gné um chúnamh airgeadais na scéime ná soláthar seirbhísí trí chomhairleoir tiomnaithe riaráistí morgáiste an SBCA, cleachtóir dócmhainneachta pearsanta, nó cuntasóir (níl an ghné dheiridh i bhfeidhm go fóill). Baineann trí shnáithe leis an ngné um chúnamh dlíthiúil, ar gnách dó eascairt as cúnamh airgeadais:

1. Seirbhís chomhairliúcháin le hatornae, ina soláthraítear comhairliúchán singil um chomhairle dlí. Faoi chúinsí áirithe, b'fhéidir go

ndeonófaí údarás chun tabhairt faoi idirbheartaíochtaí chun imeachtaí athshealbhaithe a réiteach.

2. Seirbhís úrnua "atornae dualgais", ina ndéantar atornaetha a chur ar uainchlár chun freastal ar liostaí athshealbhaithe ag cúirteanna chláraitheoir an chontae. Féadfaidh an t-atornae comhairle a chur ar fáil ar an nós imeachta cúirte don duine agus féadfaidh sé/sí (má cheadaíonn Cláraitheoir an Chontae) labhairt thar ceann an duine agus iarratas a dhéanamh ar imeachtaí a chur ar athló d'fhonn gur féidir leis an duine ionadaíocht dlí a lorg.

3. Scéim um chúnamh dlíthiúil d'iarratais chun athbhreithniú cúirte a dhéanamh ar shocrú dócmhainneachta pearsanta a dhiúltaigh creidiúnaithe duine.

Deonaítear seirbhísí, seachas seirbhís athbhreithnithe cúirte an SDP, trí dhearbhan a eisiúint an SBCA. I gcás na seirbhíse athbhreithnithe um chúnamh dlíthiúil an SDP, déantar iarratas ar chúnamh dlíthiúil ar an mBord. Ní dhéanann an Bord aon mheasúnú foirmiúil maoine d'aon seirbhís de chuid Abhaile, ach baineann na critéir tuilleamh faoin Acht um Chúnamh Dlíthiúil Sibhialta, 1995 leis an tseirbhís athbhreithnithe um chúnamh dlíthiúil SDP. Níl aon ranníocaíocht i dtreo seirbhísí iníoctha. Cuireadh painéal atornaetha príobháideacha i bhfeidhm chun gach ceann de na seirbhísí a sholáthar.

Tugtar cuntas ar sheirbhísí a sholáthraítear thar ceann an Bhoird faoin scéim i dTábla 7. Meastar go réachtálfar an scéim ar feadh trí bliana.

Tábla 7 - An tSeirbhís a Sholáthraítear	2016
Líon na ndearbhán um chomhairle dlí a d'eisigh an SBCA	429
Deimhnithe um chúnamh dlíthiúil a deonaíodh d'athbhreithnithe cúirte SDP	94
Líon na laethanta atur nae dualgais a cuireadh ar uainchlár	139
Comhairliúcháin na Scéime Abhaile	11

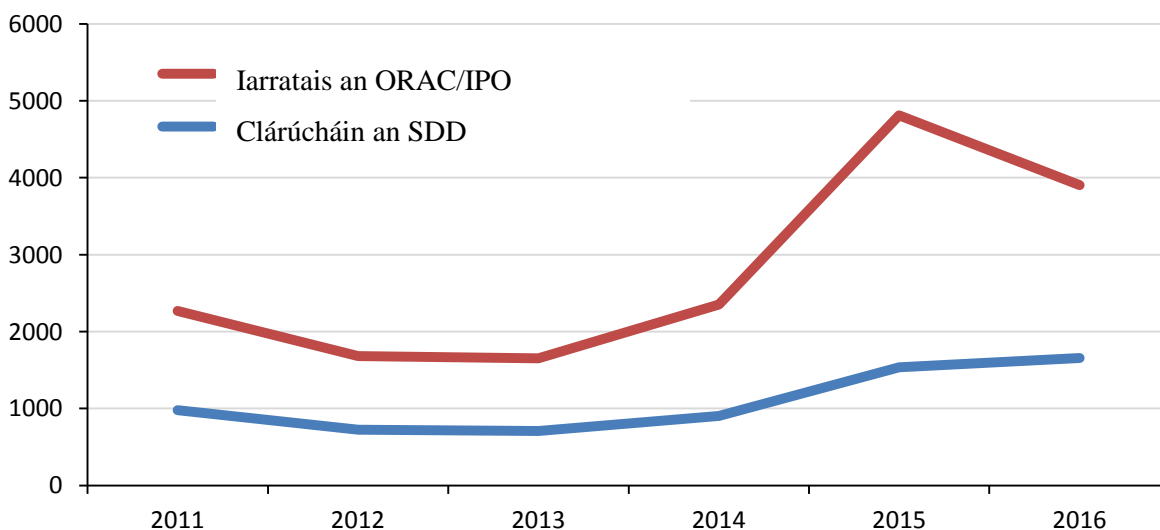
Seirbhísí um Chosaint Idirnáisiúnta

Seirbhísí um Chosaint Idirnáisiúnta

B'ionann an líon daoine a lorg seirbhísí dlí d'iarratais ar chosaint idirnáisiúnta in 2016 agus 1,658, arb ionann sin agus méadú 7% i gcomparáid leis an mbliain roimhe seo. Soláthraítear seirbhísí i gceisteanna um chosaint idirnáisiúnta agus gaolmhara i dtrí cinn d'ionaid dlí an Bhoird, ina measc, Margadh na Feirme (Baile Átha Cliath), Cé Pope (Corcaigh)

agus Teach Seville (Gaillimh) agus trí aturnaetha príobháideacha ar phainéal, ina theannta sin. Léirítear i gCairt 8 an líon iarratais nua ar sheirbhísí dlí ón mBord le haghaidh ceisteanna um chosaint idirnáisiúnta agus an líon daoine, chomh maith leis sin, a lorg tearmann sa Stát ó Oifig an Choimisinéara um Iarratais ó Dhídeanaithe (an ORAC), ar a dtugtar an Oifig um Chosaint Idirnáisiúnta (an IPO) anois.

Cairt 8 – Iarratais ar Chosaint Idirnáisiúnta

Cosaint Idirnáisiúnta agus Leanaí

Leanann an Bord le hAonad Leanaí tiomnaithe a oibriú atá lonnaithe i mBaile

Átha Cliath chun déileáil le hiarratais ar chosaint idirnáisiúnta a dhéanann mionaoisigh gan tionlacan. Cuireadh oiliúint speisialaithe ábhartha ar na baill

foirne san aonad. Tá caidreamh dea-fhorbartha idirghníomhaireachta ag an Aonad le hOifig an Choimisinéara um Iarratais ó Dhídeanaithe (an ORAC) (ar a dtugtar an Oifig um Chosaint Idirnáisiúnta anois) agus an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach a mbíonn cruinnithe rialta ar bun acu leo chun dul i ngleic le saincheistanna ar comhspéis leo. Sa mhullach ar aighneachtaí réamhagallaimh réiteach le haghaidh leanaí scartha, soláthraíonn an tAonad seirbhísí dlí do na cliant seo, chomh maith, maidir le rianú teaghlaigh agus athaontú teaghlaigh.

Deimhnithe um chúnamh dlíthiúil le haghaidh ceisteanna um chosaint idirnáisiúnta/um chosaint choimhdeach

Dheonaigh an Bord 1,035 deimhniú um chúnamh dlíthiúil i gcásanna um chosaint idirnáisiúnta in 2016 chun ionadaíocht os comhair an Bhinse Achomhairc do Dhídeanaithe (BAD) a chumasú (tugtar an Binse Achomhairc

um Chosaint Idirnáisiúnta, nó an IPAT anois air). Rinne nó déanann an BAD cinneadh ar achomhairc i gcoinne mholtaí an ORAC/IPO, i gcoinne deonú tearmainn nó cosanta coimhdí. Ní féidir na figiúirí le blianta beaga anuas i dtaobh ionadaíocht ag ionaid dlí agus ag aturnaetha príobháideacha a chur i gcomparáid go díreach mar gheall go n-áirítear leis an mBord ceisteanna cosanta coimhdí agus tearmainn ar an Deimhniú um Chúnamh Dlíthiúil céanna nuair a láimhseáiltear cás go himmheánach, ach eisítear dhá dheimhniú ar leith sa chás go soláthraíonn aturnaetha príobháideach an tseirbhís (faoin nós imeachta singil nua ón mbliain 2017 ar aghaidh, cumhdóidh Deimhniú amháin gach ceist, cé acu más ceist intí nó ceist d'aturnaetha príobháideach a bhíonn i gceist). Léirítear i dTábla 8 an miondealú idir na líonta deimhnithe inar sholáthair aturnaetha ionad dlí agus aturnaetha príobháideacha agus abhcóidí a bhí ag gníomhú thar ceann an Bhoird, ionadaíocht.

Tábla 8 – Deimhnithe um Chúnamh Dlíthiúil a deonaíodh – ceisteanna tearmainn agus gaolmhara

Bliain	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aturnaetha Ionaid Dlí	210	171	122	172	164	209
Aturnaetha Príobháideacha - Tearmann	360	231	197	351	394	810
Aturnaetha Príobháideacha - Cosaint Coimhdeach	-	-	-	467	259	-
Teagasc curtha ag an SDD ar abhcóidí	79	47	46	20	29	16
Iomlán	649	449	365	1,010	846	1,035

Gáinneáil ar dhaoine

Ón mbliain 2009 ar aghaidh, tá seirbhísí dlí á soláthar ag an mBord a bhaineann

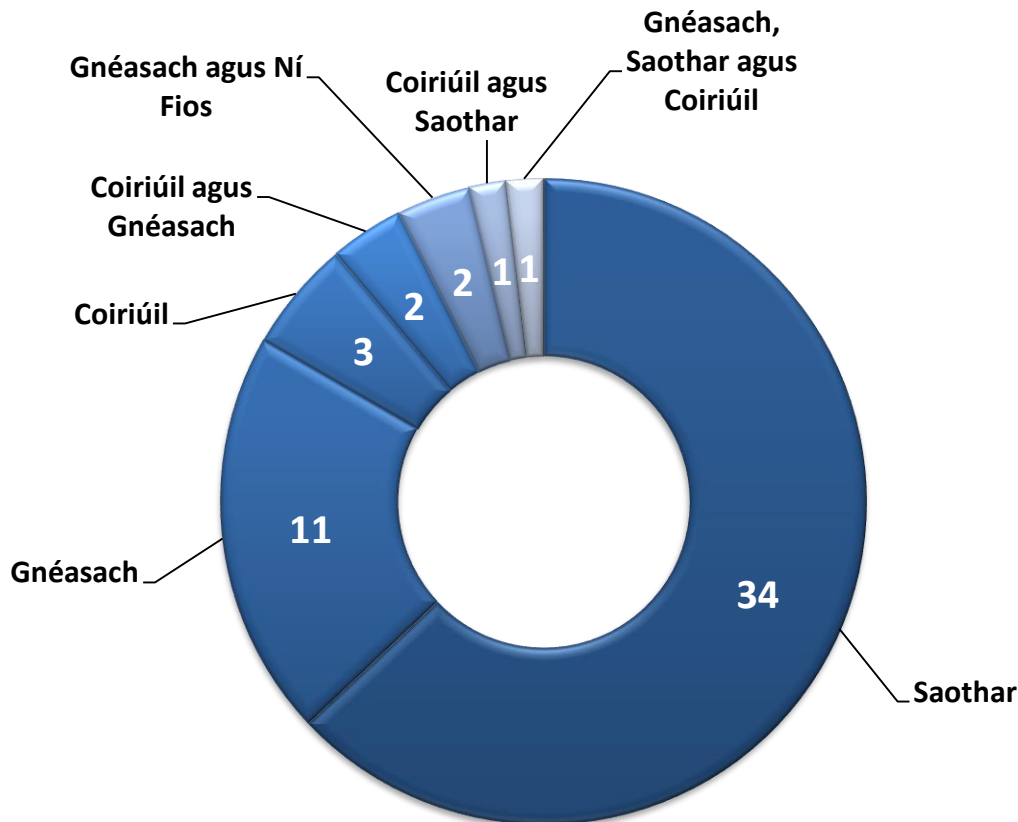
le ceisteanna áirithe do dhaoine ar aithin Biúró Náisiúnta an Gharda Síochána um Inimirce (GNIB) iad mar íospartaigh fhéideartha na gáinneála ar dhaoine faoin Acht um an Dlí Coiriúil (Gáinneáil ar

Dhaoine), 2008. Níl aon cheanglas ann chun teidlíocht airgeadais nó critéir thuillteanais an Bhoird a shásamh do na cásanna seo agus ní gá d'íospartach féideartha na gáinneála ranníocaíocht airgeadais a dhéanamh leis an mBord um Chúnamh Dílíthiúil. Cuireann fostaithe an Bhoird a bhfuil sainoilíúint curtha orthu i leith saincheisteanna a bhaineann le gáinneáil ar dhaoine an tseirbhís ar fáil. Cuireann an Bord seirbhísí dlí ar fáil do dhaoine a shaináithnítear mar íospartaigh na gáinneála ar dhaoine ar a gcearta maidir le réimse saincheisteanna, a stádas sa Stát, cosaint idirnáisiúnta á lorg, sásamh á lorg tríd an reachtaíocht um chosaint fostaíochta (comhairle dlí amháin), faisnéis faoin méid a bhíonn i gceist i dtríail choiriúil, faisnéis faoi chúiteamh agus faisnéis faoi fhilleadh abhaile go deonach, ina measc siúd.

Léirítear i gCairt 9 an miondealú ar chlárúcháin nua le haghaidh seirbhísí um gháinneáil ar dhaoine don bhliain 2016. Cé gur eisigh na Gardaí 62 fógra i rith na bliana, roghnaigh ochtar gan clárú do sheirbhísí. Ag deireadh na Nollag 2016, bhí 149 íospartach féideartha na gáinneála ar dhaoine cláraithe go fóill mar chliaint an Bhoird. Astu seo, ba mhná 100 díobh agus b'fhir 49 díobh, ba dhaoine fásta 146 díobh (ba mhionaoisigh 18 mbliana d'aois nó níos sine aon dhuine dhéag díobh), ba mhionaoisigh gan tionlacan beirt díobh agus ba mhionaoiseach tionlacaithe duine amháin díobh.

Cairt 9 – Cásanna um Gháinneáil ar Dhaoine a cuireadh faoi bhráid an Bhoird i

An tIonad Cáipéisíochta Dídeanaithe

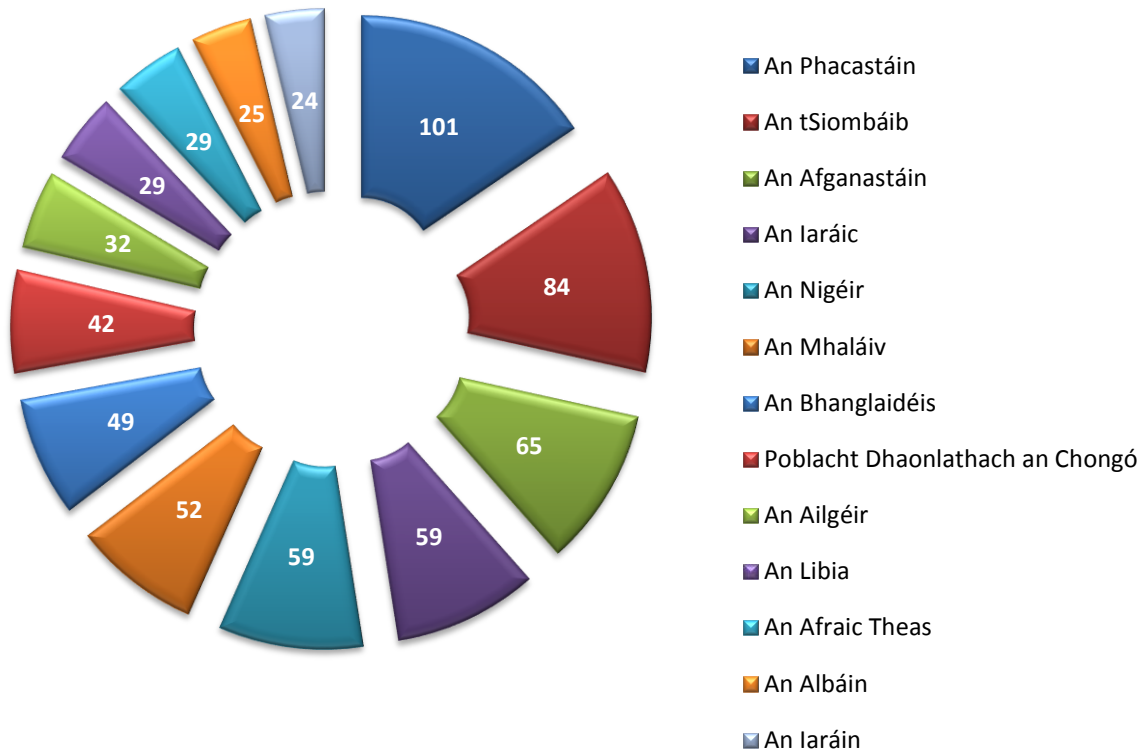
Is seirbhís neamhspleách atá san Ionad Cáipéisíochta Dídeanaithe (ICD) a fheidhmíonn faoi choimirce an Bhoird. Is é príomhról an Ionaid seirbhís taighde agus fiosrúcháin oibiachtúil a chur ar fáil do na príomheagraíochtaí a bhfuil baint acu leis an bpróiseas um chosaint idirnáisiúnta, ag díriú go háirithe ar Fhaisnéis faoi Thír Thionscnaimh (FTT) a sholáthar. Is féidir leis an bpobal i gcoitinne agus gníomhaireachtaí eile úsáid a bhaint as an ICD freisin chun a gcuid taighde féin a dhéanamh. Leanann an ICD le dlúthchaidreamh oibre a chothú le hOifig Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe le haghaidh Dídeanaithe (UNHCR).

In 2016, chuir Seirbhís Fiosrúcháin an ICD freagra ar fáil ar 1,092 fiosrúchán ar an iomlán, is ionann seo agus méadú beag ar fhiigiúr 2015. Oibríonn an t-aonad seirbhís leabharlainne idirghníomhaireachta agus soláthraíonn sí feidhm um thaighde dlí d'fhoireann an Bhoird. Bhain thart ar 70% de na ceisteanna le FTT, agus bhain an 30% eile le ceisteanna dlí agus leabharlainne. Ba í an Phacastáin an tír a rinne an líon ba mhó fiosrúcháin aonair in 2016, agus ba í an tSiombáib an dara tír a rinne an líon ba mhó fiosrúchán, ach léiríonn an tslí gurb ionann fiosrúcháin maidir le gach ceann díobh seo agus thart ar 5% de na fiosrúcháin iomlána éagsúlacht na

dtíortha óna dtagann iarrthóirí tearmainn. Leagtar amach na príomhthíortha a ndearnadh fiosrúcháin FTT ina leith i gCairt 10 thíos, a léiríonn tíortha a rinne

breis agus 20 fiosrúchán, arb ionann sin agus 64% de na fiosrúcháin go léir faoi FTT.

Cairt 10 – Fiosrúcháin Tír Thionscnaimh a rinneadh i rith 2016

Tugtar sampla gairid den saghas faisnéise arna hiarraidh sna fiosrúcháin a fuarthas thíos:

- Gníomhaíochtaí ISIS sa tSiria agus san Iaráic
- Saoirse creidimh agus saoirse cainte sa Mhalaeisia
- An córas cláraithe inmheánach sa tSín agus an deacracht a bhaineann le hathlonnú go dtí cathair nó cúige difriúil
- Idirdhealú in aghaidh daoine ar a bhfuil SEIF sa Mhaláiv
- Conradh Awami sa Bhanglaidéis
- Caitheamh le hiarrthóirí tearmainn ar theip orthu sa Ghána
- Muintir Hazara san Afganastáin
- Dronganna coiriúla san Úcráin
- Foréigean inscne san Albáin agus freagairt na bpóilíní
- Caitheamh le daoine a thiontaigh go dtí an Chríostaíocht san Iaráin
- Páirtí Náisiúnta Mhuintir Jammu Kashmir (JKPNP) sa Phacastáin
- Reibiliúnaithe M23 i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó

Lean an ICD ag dlúthoibriú leis an ORAC (ar a dtugtar an IPO anois) agus le húsáideoirí eile a sheirbhísí in 2016, ag féachaint le comhoibriú a neartú agus freastal a dhéanamh ar riachtanais éagsúla a úsáideoirí. Bhain tábhacht ar leith le soláthar an FTB a shaindearadh chun freastal ar na riachtanais a eascraíonn ó nósanna imeachta nua cosanta coimhdí a tugadh isteach go déanach in 2013 agus ullmhú do reachtaíocht a raibh coinne léi maidir le nós imeachta aonair d'iarratais ar chosaint.

Foilsíodh dhá eagrán de thréimhseachán an ICD, *The*

Researcher in 2016. Cuireadh ar fáil iad go himheánach agus do na gníomhaireachtaí seachtracha ábhartha. Tá anois 37 Paca um Pósadh Tíre, 28 Paca um Uchtáil Tíre agus 40 Paca um Fhaisnéis Tíre ann, ar an iomlán. Tá 80 Paca um Chosaint Choimhdeach ní ba ghiorra ann a ullmhaíodh mar fhreagairt d'éileamh a rinne an ORAC maidir le saincheisteanna SP. Déantar na pacaí go léir a chatalógú agus atá siad ar fáil sa Ríomh-Leabharlann agus tá sceideal nuashonraithe acu.

Cosaint Idirnáisiúnta - Cosaint Idirnáisiúnta:

Log Maria ó thír i Meiriceá Láir comhairle ón mBord maidir lena hiarratas ar chosaint idirnáisiúnta. Lorg sí cosaint ar an mbunús go mba baol di agus dá hiníon go ndéanfadh a hiar-fhear chéile, a rinne í a chiapadh agus a mhí-úsáid le blianta fada, géarleanúint orthu. Bhí cáipéisíocht aitheantais, tuairiscí ó na póilíní, tuairiscí ospidéil agus cáipéisí eile ag an gcliant chun tacú lena héileamh.

Lorgaíodh faisnéis faoi thír thionscnaimh ón Ionad Cáipéisíochta Dídeanaithe agus rinneadh ionadaíocht thar a ceann le hOifig an Choimisinéara um Iarratais ó Dhídeanaithe (an ORAC).

Chuir an ORAC agallamh ar Maria. Ba dhealraitheach don té a rinne an cinneadh gurb ionann an ciapadh agallamh an mhí-úsáid leantach i gcaitheamh tréimhse fhada ama agus sárú tromchúiseach ar chearta daonna, agus bunaithe ar an bhfaisnéis faoi thír thionscnaimh agus ar fhianaise cháipéisíochta eile a seoladh ar aghaidh, níor dhóchúil go dtabharfaí cosaint di ina tír dhúchais ón mí-úsáid seo amach anseo. Deonaíodh stádas dídeanaí ar Marian.

Idirghabháil Teaghlaigh

Leagadh an fhreagracht ar an mBord as seirbhísí idirghabhála teaghlaigh atá cistithe ag an Stát ó Shamhain 2011 i leith, i ndiaidh gur achtaíodh an tAcht um an Dlí Sibhialta (Forálacha Ilghnéitheacha), 2011. Tá seirbhísí atá cistithe ag an Stát ar fáil ó 1986.

Seirbhís saor in aisce rúnda is ea Idirghabháil Teaghlaigh ina gcabhraíonn idirghabhálaí gairmiúil leo siúd a bhfuil baint acu i gcliseadh caidrimh chun idirbheartaíocht a dhéanamh ar théarmaí a idirscartha nó a gcolscartha.

Seirbhís náisiúnta í atá bunaithe i 17 láthair; tá ocht n-oifig lánaimseartha ann (Teach Jervis Teach, Teach an Charnáin, Baile Bhlainséir, Ráth Eanaigh, Tamhlacht, Corcaigh, Gaillimh agus Luimneach) agus i naoi n-oifig pháirtaimseartha atá oscailte d'idirghabháil idir 2 agus 3 lá sa tseachtain. Léirítear i dTábla 9 an líon lánúineacha a d'fhreastail ar an gcéad seisiún idirghabhála in 2016, ach ní áirítear leis an bhfigiúr iad siúd a d'fhreastail de bhun thionscadail idirghabhála cúirte an Bhoird. Tugtar i dTábla 10 miondealú ar na líonta.

Tábla 9 - Lánúineacha a d'fhreastail ar an gcéad seisiún idirghabhála i rith 2013-2016

Oifig idirghabhála	2013	2014	2015	2016
Teach an Charnáin (féach thíos)				
Baile Bhlainséir	199	186	171	149
Teach Jervis	206	145	211	215
Ráth Eanaigh	81	87	107	100
Tamhlacht	149	151	151	171
Baile Átha Luain	56	84	61	54
Caisleán an Bharraigh	52	90	68	45
Corcaigh	128	94	59	112
Dún Dealgan	74	80	71	36
Gaillimh	128	109	158	184
Leitir Ceanainn	33	42	38	36
Luimneach	119	125	61	87
Port Laoise	55	84	76	69
Sligeach	33	33	43	41
Trá Lí	60	67	59	61
Port Láirge	67	84	63	48
Loch Garman	50	65	73	96
IOMLÁN	1,490	1,526	1,470	1,504

Tábla 10 - Figiúirí d'oifigí Ginearálta Idirghabhála 2016

2016	Tugtha anonn isteach in 2016	Cliaint Nua	Líon na Seisiún Idirghafa	Comhaontú	Tugtha anonn go dtí 2017
Teach Jervis	110	215	916	117	97
Luimneach	30	87	330	39	34
Corcaigh	56	112	578	77	27
Gaillimh	71	184	832	107	64
Loch Garman	37	96	431	65	23
Dún Dealgan	39	36	201	25	14
Tamhlacht	75	171	733	108	57
Baile Bhlainséir	80	149	633	76	56
Ráth Eanaigh	74	100	515	69	23
Baile Átha Luain	38	54	295	40	8
Caisleán an Bharraigh	20	45	189	24	15
Trá Lí	17	61	266	41	17
Port Láirge	15	48	213	28	17
Leitir Ceanainn	18	36	186	26	14
Port Laoise	49	69	251	26	41
Sligeach	16	41	163	17	40
Iomlán	745	1,504	6,732	885	547

Cásanna Iomlána ar Déileáladh leo in 2016

2,872

Cásanna Iomlána ar Déileáladh leo in 2015

2,261

Ba é líon iomlán na lánúineacha ar déileáladh leo in 2016 (tionscnaimh chúirtbhunaithe agus tionscadail éigeantacha faisnéise ina measc) 2,872, ar bhain 1,390 díobh comhaontú amach.

Tugadh 547 lánúin sa phróiseas idirghabhála anonn go dtí 2017.

In 2015, bhí 2,261 lánúin ag tabhairt faoi idirghabháil, agus bhain 867 díobh comhaontú amach. Tugadh 745 lánúin anonn isteach go dtí 2016.

Tionscnaimh Chúirtbhunaithe

Lean an Bord ar aghaidh nó chuir sé tús le roinnt tionscnaimh chúirtbhunaithe idirghabhála. Bhí idirghabhálaí lánaimseartha ann i gcónaí sa Chúirt Dúiche Teaghlaigh i mBaile Átha Cliath (Teach an Charnáin). D'fhreastail idirghabhálaithe ar roinnt ionaid chúirte

eile ar an lá a éisteadh le cásanna dlí teaghlaigh. B'éard a bhain lena bhfreastal ná faisnéis a thabhairt do pháirtí amháin nó don dá pháirtí leis an díospóid agus sa chás gur chomhaontaigh an dá pháirtí, tugadh faoi phróiseas idirghabhála.

Tábla 11 - Tionscnaimh Chúirtbhunaithe

Teach an Charnáin	2014	2015	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	1,108	1,052	863
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	635	551	479
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	435	407	348
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	808	766	581
Comhaontuithe	351	421	337

Tionscadal Cúirte Chorcaí	2014	2015	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	88	92	57
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	103	70	43
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	40	52	26
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	121	112	71
Comhaontuithe	41	31	23

Tionscadal Cúirte an Náis	2014	2015	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	115	123	101
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	87	71	69
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	70	56	44
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	144	108	76
Comhaontuithe	45	47	37

Tionscadal Cúirte Thiobraid Árann	2014	2015	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	105	72	79
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	72	72	53
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	39	41	47
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	82	139	108
Comhaontuithe	11	25	23

Tionscadal Cúirte Luimnigh	2014	2015	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	30	60	51
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	30	55	51
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	12	38	37
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	38	87	74
Comhaontuithe	3	12	13

Tionscadal Cúirte Thrá Lí (Cuireadh Tús leis i Meán Fómhair)	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	3
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	2
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	1
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	2
Comhaontuithe	0

Tionscadal Cúirte Dhún Dealgan (Cuireadh Tús leis i Samhain)	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	4
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	2
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	1
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	1
Comhaontuithe	0

Tionscadal Cúirte na hInse (Cuireadh Tús leis i Samhain)	2016
Seisiúin faisnéise na chéad Teagmhála	17
Seisiúin faisnéise an dara Teagmháil	10
Na Chéad Seisiúin Chomh-Idirghabhála	11
Seisiúin idirghabhála ina dhiaidh sin	5
Comhaontuithe	6

Tá athbhreithniú agus measúnú le déanamh ar na tionscadail thuas go léir in 2017.

Tionscadail Faisnéise Éigeantaí Ionad Dí / Oifig Idirghabhála Teaghlaigh

Cuireadh tús leis an tionscnamh seo – a cheanglaíonn ar gach iarratasóir ar Ionaid Dí chun tabhairt faoi chásanna idirscartha ina mbíonn baint ag leanaí, chun faisnéis éigeantach a fháil faoi idirghabháil san oifig idirghabhála

teaghlaigh áitiúil sula bpróiseáiltear a n-iarratas ar dheimhniú um chúnamh dlíthiúil – cuireadh tús leis i gCorcaigh in Iúil 2014 agus i mBaile Átha Luain agus i gCaisleán an Bharraigh go déanach 2014.

Tábla 12 - Tionscadail Faisnéise Éigeantaí

Corcaigh: Iúil 2014 go dtí Nol 2016	2014	2015	2016
An 1ú Seisiún Faisnéise	134	198	228
An 2ra Seisiún Faisnéise	59	76	79
Na Chéad Seisiún Chomh-Idirghabhála	18	42	53
Seisiún idirghabhála ina dhiaidh sin	37	137	120
Comhaontuithe	3	33	41

Baile Átha Luain: Sam 2014 go dtí Nol 2016	2014	2015	2016
An 1ú Seisiún Faisnéise	16	128	114
An 2ra Seisiún Faisnéise	3	36	28
Na Chéad Seisiún Chomh-Idirghabhála	1	27	23
Seisiún idirghabhála ina dhiaidh sin	1	66	66
Comhaontuithe	0	13	14

Caisleán an Bharraigh: Sam 2014 go dtí Nol 2016	2014	2015	2016
An 1ú Seisiún Faisnéise	6	80	127
An 2ra Seisiún Faisnéise	2	24	48
Na Chéad Seisiún Chomh-Idirghabhála	0	12	32
Seisiún idirghabhála ina dhiaidh sin	4	31	63
Comhaontuithe	0	3	11

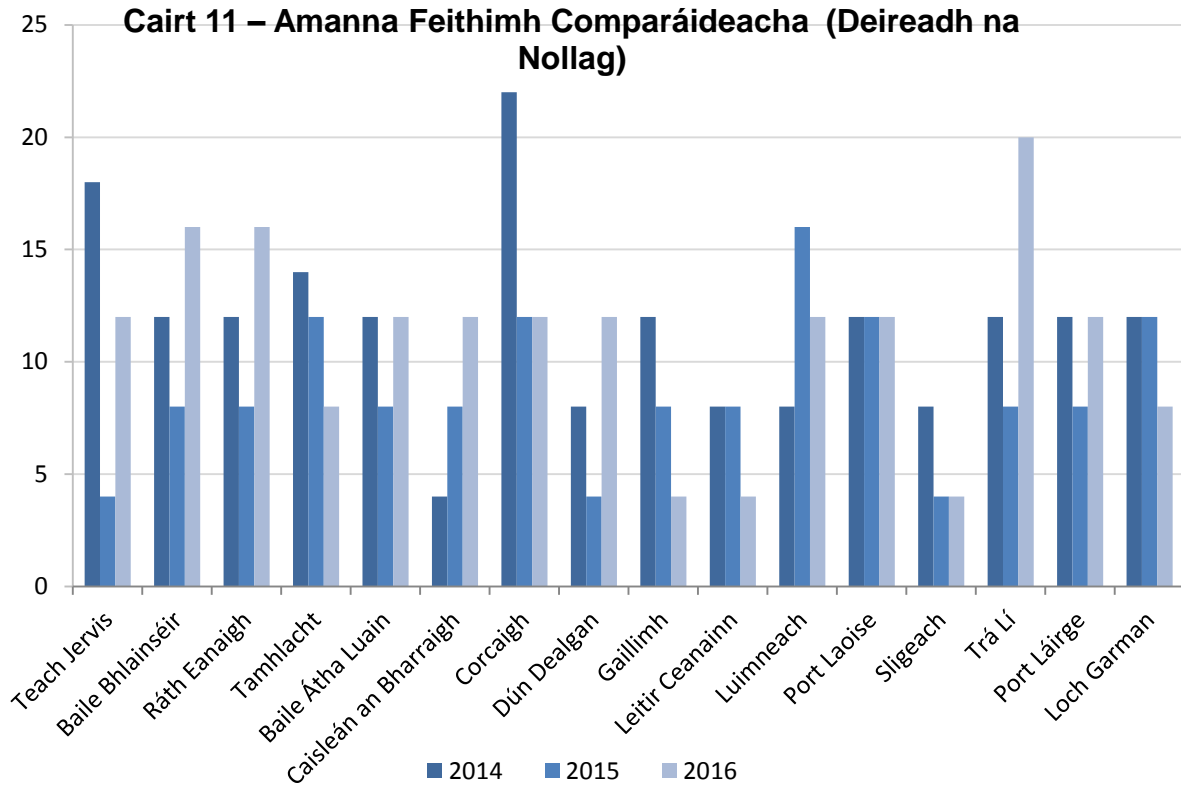
Comhlonnú an Ionaid Dlí agus na hOifige Idirghabhála Teaghlaigh i dTeach Jervis, Baile Átha Cliath

Cuireadh tús leis an gcéad tionscnamh atreoraithe comhlonnaithe i dTeach Jervis i bhfómhar 2016. Cuireadh prótacail i bhfeidhm chun iarracht a dhéanamh chun glacadh níos mó le

hidirghabháil a éascú i ngeall ar an gcomhlonnú. Leanfar le monatóireacht a dhéanamh air seo, agus déantar athruithe ar nósanna imeachta faoi mar a cheaptar is gá.

Tréimhsí feithimh

Léirítear i gCairt 11 na tréimhsí feithimh comparáideacha ag deireadh 2014, 2015, agus 2016, mar seo a leanas:

*Ríomhtar tréimhsí feithimh ón dáta a dheimhníonn an dá pháirtí gur spéis leo freastal ar idirghabháil go dtí an dáta a chuirtear a gcéad choinne ar tairiscint dóibh.

*Ba iad an t-aon oifigí a sháraigh sprioc na tréimhse feithimh 8-12 sheachtain an 31 Nollaig 2016 Baile Bhlainséir (16 seachtaine), Ráth Eanaigh (16 seachtaine) agus Trá Lí (20 seachtain).

Cás Samplach: Rochtain agus Caomhnóireacht (toradh idirghafa)

Níor chónaigh Bill, athair óg neamhphósta riamh le máthair a linbh. I ndiaidh na breithe, ní fhaca Bill a leanbh ach roinnt uaireanta agus bhraith sé go raibh sé á fhágáil as an áireamh d'aon turas ó theagmháil a dhéanamh leis an leanbh. Níor ainmníodh é mar an t-athair ar an teastas breithe.

Nuair a lorg sé cúnamh dlí, eisíodh cheana féin a iarratas ar rochtain ar an leanbh agus go gceapfar é mar chaomhnóir dlíthiúil an linbh, agus bhí dáta don éisteacht chuirte socraithe cheana féin. Mhínigh foireann an Ionaid Dlí dó go bhféadfadh go mbeadh a chás oiriúnach d'idirghabháil agus ateoraíodh é chuig ár seirbhísí idirghabhála. Mhínigh siad dó, chomh maith, na tairbhí a bhaineann le toradh idirghafa i gcomparáid le héisteacht a gconspóidtear ina haghaidh. Mar gheall go ndearnadh an cás a liostú laistigh de dheich lá, rinne an t-idirghabhálaí teagmháil leis an máthair, a dheimhnikh go mbeadh sí sásta tabhairt faoi réiteach idirghafa maidir le rochtain. Chas an t-idirghabhálaí leis an dá pháirtí dhá uair. Chomhaontaigh na páirtithe go dtabharfaí rochtain don pháirtí eile i dtéach thuismitheoirí na máthar agus chomhaontaigh an mháthair leis go gceapfar an t-athair mar chaomhnóir. Cuireadh in iúl don bhreitheamh go ndearnadh idirghabháil rathúil ar an gcás. Chomhaontaigh na páirtithe gurbh é an t-aon ordú foirmiúil a theastaigh ón gcúirt ná chun an t-athair a cheapadh mar chaomhnóir, mar gheall go raibh siad sásta go bhféadfaí comhaontú a dhéanamh ar rochtain eatarthu ar bhonn leanúnach.

Cúnamh Dlíthiúil Coiriúil

Scéim Ad-hoc um Chúnamh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla

Scéim Comhairle Dlí Leasaithe Stáisiúin na nGardaí

Scéim Comhairle Dlí Leasaithe Stáisiúin na nGardaí

Scéimeanna Ad-hoc um Chúnamh Dlíthiúil Coiriúil

Cé gur bhain sainchúram reachtúil an Bhoird i dtosach go príomha le cúnamh dlíthiúil sibhialta, chinn an Rialtas in 2010 chun an fhreagracht as riar agus bainistiú na Scéimeanna éagsúla um Chúnamh Dlíthiúil Coiriúil a aistriú ón Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais chuig an mBord. Tá na Scéimeanna seo a leanas faoi réir an chinnidh:

- An Scéim um Chúnamh Dlíthiúil Coiriúil
- Scéim Ad-hoc Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí
- Scéim Ad-hoc an Ard-Aighne
- Scéim Ad-hoc um Chúnamh Dlíthiúil an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla
- Cúirt Dúiche Ad-hoc na Cúirte Dúiche (Abhcóide).

Rinneadh an sainchúram riaracháin do thrí cinn de na Scéimeanna thuas a aistriú anois chuig an mBord. Ba í an chéad scéim le haistriú Scéim Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí an 1 Deireadh Fómhair 2011. Ba í an chéad scéim eile a bhí le haistriú an 1 Meitheamh 2012 an Scéim um Chúnamh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta (tugadh Scéim an Ard-Aighne uirthi i dtosach báire). Aistríodh Scéim Ad-hoc um Chúnamh Dlíthiúil an Bhiúró um

Shócmhainní Coiriúla (BSC) chuig an mBord ansin an 1 Eanáir 2014.

Teastaíonn reachtaíocht chun an fhreagracht a aistriú as an bpríomh-Scéim um Chúnamh Dlíthiúil Coiriúil agus táthar ag súil leis go bhfoilseofar an reachtaíocht sin in 2017.

Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí

Soláthraíonn Scéim Stáisiúin na nGardaí comhairle dlí saor in aisce do dhaoine atá á gcoinneáil i Stáisiúin na nGardaí a cháilítear de réir critéir shonracha incháilitheachta.

Faoi mar a raibh súil leis, léirítear sna figiúirí don bhliain 2016 méadú suntasach ar chaiteachas. Tá seo go príomha i ngeall ar an gcaoi go bhfuil aturnaetha i dteideal anois éileamh a dhéanamh ar an am a caitheadh ag freastal ar agallaimh an Gharda Síochána agus aon tréimhse feithimh a bhaineann leis na hagallaimh seo, anuas ar chomhairliúcháin ar an nguthán agus sa stáisiún. Is dóchúil go dtiocfaidh méadú air seo sna blianta amach romhainn de réir mar a théann iad siúd a dhéanann idirghníomhú leis an Scéim Leasaithe i dtaithí lena forálacha.

Leagtar amach an caiteachas (CBL san áireamh) foriomlán ar an Scéim le blianta

blianta beaga anuas i dTábla 13 thíos mar seo a leanas:

Tábla 13 - Caiteachas ar Scéim Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí 2011-2016

Cur Síos	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Caiteachas	€1,173,000	€887,000	€812,000	€1,010,000	€1,444,000	€1,711,000

** tá CBL san áireamh le giúirí

I rith 2016, phróiseáil an Bord beagnach 4,300 éileamh i dtaca le breis agus 8,700 8,700 comhairliúchán le daoine a bhí faoi

faoi choinneáil i Stáisiún Gardaí agus beagnach 7,400 uair an chloig i ngeall ar fhreastal ar agallaimh.

Tábla 14 - Tuarascáil Staitistiúil Scéim Leasaithe Comhairle Dlí Stáisiúin na nGardaí don bhliain 2016

Uimh.	Cur Síos	Líon	Méid *
1	Costas iomlán na n-éileamh a údaraíodh i mbliana (míleáiste san áireamh) Gan CBL a áireamh		€1,396,305
2	Costas foriomlán na n-éileamh a údaraíodh i rith na bliana (éilimh ar uaireanta freastail san áireamh)	4,258 (1,656)	€1,396,305
3	Líon iomlán na ngnóthas aturnaetha a rinne éilimh údaráithe i rith na bliana	236	€1,396,305
4	As na héilimh iomlána a údaraíodh, líon na n-éileamh lenar áiríodh comhairliúcháin amháin	2,602	€360,641
5	As na héilimh iomlána a údaraíodh, líon na n-éileamh lenar áiríodh uaireanta freastail amháin	44	€10,180
6	As na héilimh iomlána a údaraíodh, líon na n-éileamh lenar áiríodh comhairliúcháin agus uaireanta freastail	1,612	€1,025,484
7	Líon iomlán na n-éileamh a údaraíodh i rith na bliana faoi reachtaíocht na nAchtanna um Chiontuith in Aghaidh an Stáit (lenar áiríodh éileamh ar uaireanta freastail)	209 (114)	€134,236
8	Líon iomlán na n-éileamh a údaraíodh i rith na bliana faoi reachtaíocht an Achta um Cheartas Coiriúil, 1984-2006 (lenar áiríodh éileamh ar uaireanta freastail)	3,726 (1,388)	€1,004,967
9	Líon iomlán na n-éileamh a údaraíodh i rith na bliana faoi reachtaíocht an Achta um Cheartas Coiriúil (Gáinneáil ar Dhrugaí), 1996 (lenar áiríodh éileamh ar uaireanta freastail)	261 (118)	€113,964
10	Líon iomlán na n-éileamh a údaraíodh i rith na bliana faoi Alt 50 den Acht um Cheartas Coiriúil, 2007 (lenar áiríodh éileamh ar uaireanta freastail)	62 (36)	€143,138
11	Líon iomlán na n-éileamh a údaraíodh i rith na bliana i dtaca le hÉisteachtaí Sínte	35	€7,142

12	Líon iomlán na gcomhairliúcháin lae aonair a údaraíodh (gan freastal le haghaidh agallamh a áireamh) i rith na bliana maidir le cuairt a thabhairt i rith thréimhse an lae (8am-8pm)*	4,093	€398,233
13	Líon iomlán na gcomhairliúcháin oíche aonair a údaraíodh (gan freastal le haghaidh agallamh a áireamh) i rith na bliana maidir le cuairt a thabhairt i rith thréimhse na hoíche (8pm-8am)*	1,099	€145,416
14	Líon iomlán na gcomhairliúcháin aonair a údaraíodh (gan freastal le haghaidh agallamh a áireamh) i rith na bliana maidir le cuairt a thabhairt i rith thréimhse an deireadh seachtaine nó saoire bhainc*	1,162	€153,863
15	Líon iomlán na gcomhairliúcháin gutháin a údaraíodh i rith na bliana	2,418	€95,766
16	Líon iomlán na n-uaireanta le haghaidh freastal lae ar agallaimh (gan comhairliúcháin a áireamh) idir 8am agus 8pm*	4,645	€334,440
17	Líon iomlán na n-uaireanta le haghaidh freastal oíche / i rith an deireadh seachtaine / saoire bhainc le haghaidh agallamh) (gan comhairliúcháin a áireamh) idir 8pm agus 8am*	2,708	€251,844
18	Meánlíon na n-uaireanta san éileamh (d'éilimh lenar áiríodh uaireanta freastail)	4.44	

Tábla 15 - Íocaíochtaí (gan CBL a áireamh)

Uimh.	Cur Síos	2014	2015	2016
1	Meáníocaíocht le gnóthas aturnaetha	€3,476	€4,500	€5,920
2	Meánchostas in aghaidh éileamh aturnae	€193	€270	€330
3	Meánchostas in aghaidh chomhairliúcháin aonair	€86	€88	€90
4	Meánlíon na n-éileamh a rinneadh in aghaidh an ghnóthais aturnaetha	18	17	18
5	An costas ab airde ar éileamh aonair a próiseáladh	€6,469	€5,876	€10,575

An Scéim um Chúnamh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta

Is é cuspóir na Scéime seo chun cúnamh dlíthiúil a sholáthar do dhaoine, faoi chúinsí áirithe, óna dteastaíonn sé, ach nach féidir leo íoc as, agus sa chás nach bhfuil na himeachtaí cumhdaithe ag an Scéim um Chúnamh Dlíthiúil

Sibhialta nó ag an Scéim um Chúnamh Dlíthiúil Coiriúil. Tá rochtain ar an Scéim faoi réir mholadh na Cúirte ábhartha don Bhord go gcuirfí forálacha na Scéime ar fáil don iarratasóir. Socrú riaracháin neamhrechtúil is ea an Scéim ina ndéantar íocaíochtaí maidir le costais dlí sna foirmeacha dlíthíochta a leanas:

- Iarratais Habeas Corpus (Airteagal 40)
- Rúin Bhannaí na Cúirte Uachtaraí, agus na Cúirte Achomhairc agus na hArd-Chúirte
- Athbhreithnithe Breithiúnacha ina bhfuil certiorari, mandamus nó toirmeasc agus lena mbaineann ceisteanna coiriúla nó ceisteanna ina bhfuil saoirse an iarratasóra i mbaol
- Iarratais faoi Alt 50 den Acht um Eiseachadadh, 1965, Iarratais Eiseachadta agus Barántais Eorpacha Ghabhála.

Ó glacadh le freagracht as riar na Scéime in 2012, thug an Bord athchóirithe suntasacha isteach sa phróiseas. Áirítear leis seo córas nua éileamh a thabhairt isteach agus Cáipéis Forálacha agus Treorach a fhoilsiú, a sholáthair treoir chuimsitheach den chéad uair, maidir le forálacha na

Scéime. Thug an Bord bunachar sonraí nua isteach, chomh maith, chun barr feabhais a chur ar chur i bhfeidhm na Scéime. Is éard a d'eascair as seo ná éifeachtúlacht mhéadaithe i bpróiseáil éileamh, cumas feabhsaithe staitistiúil i dtaobh bainistíocht faisnéise agus na bearta rialachais atá le cur i bhfeidhm a threisiú. Bhí an bunachar sonraí deartha chun cúrsaí neamhbhannaí agus Bhannaí na hArd-Chúirte araon den Scéim a chur i bhfeidhm (féach thíos). Oibríonn an Scéim faoi dhá phróiseas riaracháin ar leith. Déileálann ceann amháin díobh le hlarratais ar Bhannaí na hArd-Chúirte i gceisteanna coiriúla agus déileálann an dara ceann (neamh-Bhannaí) le gach imeacht dlíthiúil eile (Bannaí na Cúirte Achomhairc agus na Cúirte Uachtaraí ina measc) a thagann faoi fhorálacha na Scéime. Leagtar amach réimse staitisticí a bhaineann le hoibriú na Scéime sna táblaí thíos.

Tábla 16 - Staitisticí na Scéime um Chúnadh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta (neamhbhannaí) 2016

Uimh.	Cur Síos	2015	2016
1	Cásanna nua a fuarthas sa Bhord ó aturnaetha sa bhliain	234	198
2	Éilimh a fuarthas ar ais i ndiaidh comhairliúcháin le hOifig an Phríomh-Aturnae Stáit (OPAS)	147	165
3	Éilimh a fuarthas ar ais i ndiaidh comhairliúcháin leis an SIP	17	18
4	Éilimh a fuarthas ar ais i ndiaidh comhairliúcháin le FSS	4	7
5	Éilimh a fuarthas ar ais i ndiaidh comhairliúcháin leis an gCoimisiún Meabhair-Shláinte (CMS)	0	2
6	Éilimh ar feitheamh freagairt ón OPAS ag deireadh na bliana	72	69
7	Éilimh ar feitheamh freagairt ón SIP ag deireadh na bliana	3	2

8	Éilimh ar feitheamh freagairt ó FSS ag deireadh na bliana	6	1
9	Éilimh ar feitheamh freagairt ón CMS ag deireadh na bliana	0	1
10	Éilimh ar feitheamh freagairt ó Tusla ag deireadh na bliana	0	2
11	Éilimh a seoladh ar ais chuig aturnaetha a bhí á bhfiosrú i rith na bliana	10	20
12	Éilimh a d'údaraigh an Bord lena n-íoc sa bhliain	195	214
13	Costas iomlán na n-éileamh a bhain le cásanna an OPAS (173 cás in 2015 agus 187 cás in 2016)	€1,197,000	€1,464,336
14	An costas ab airde a bhí ar éileamh a bhain leis an OPAS sa bhliain	€57,664	€73,407
15	Costas iomlán na n-éileamh a bhain le cásanna an SIP (17 gcás in 2015 agus 17 gcás in 2016)	€87,000	€153,744
16	An costas ab airde a bhí ar éileamh a bhain leis an SIP sa bhliain	€13,729	€35,218
17	Costas iomlán na n-éileamh a bhain le cásanna FSS (5 chás in 2015 agus 7 gcás in 2016)	€72,000	€136,385
18	An costas ab airde a bhí ar éileamh a bhain le FSS sa bhliain	€30,413	€27,385
19	Costas iomlán na n-éileamh a bhain le cásanna an CMS (3 chás in 2016)	N/B	€32,915
20	An costas ab airde a bhí ar éileamh a bhain leis an CMS in 2016	N/B	€16,012
21	Meánchostas in aghaidh an éilimh údaráithe sa bhliain	€6,953	€8,352
22	Luach iomlán na n-éileamh a d'údaraigh an Bord don Scéim*	€1,356,000	€1,787,380

Ní áirítear CBL leis na figiúirí

Tábla 17 - Miondealú ar íocaíochtaí i dtaca le hiarratais ar bhannaí na hArd-Chúirte (CBL san áireamh) 2016

Uimh.	Cur Síos	Méid **
1	Costas iomlán Iarratais ar Bhannaí na hArd-Chúirte	€743,000
2	Líon iomlán na dTáillí Mionteagaisc a próiseáladh	2,234
3	Íocaíochtaí le haturnaetha	€ 440,000
4	Íocaíochtaí le habhcóidí	€300,000
5	Íocaíochtaí le hateangairí / aistritheoirí	€1,900

** Tá CBL san áireamh leis na figiúirí

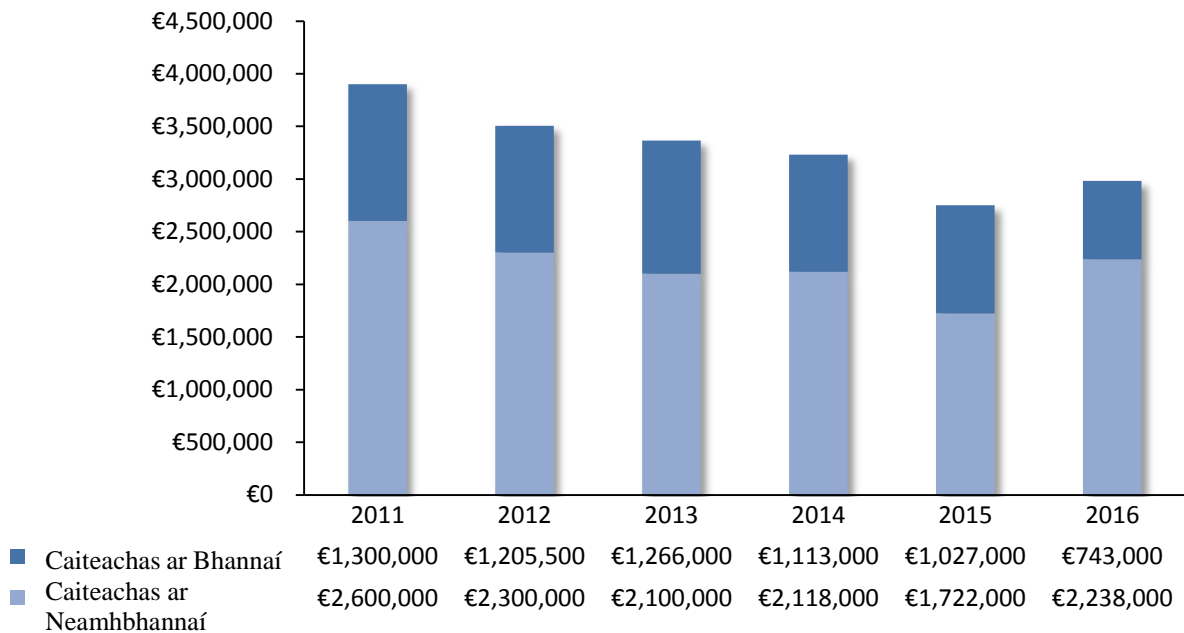
Ba é an caiteachas ar an Scéim um Chúnadh Dlíthiúil – Saincheisteanna

Coimeádta in 2016 €3 milliún, ar méadú €0.25 milliún é seo i gcomparáid le figiúr

2015. Tá laghdú comhsheasmhach tagtha ar an méid a caitheadh faoin Scéim ón mbliain 2011 ar aghaidh, nuair a cuireadh figiúr caiteachais €3.9 milliún i i dtaifead. Is éard is cúis, go príomha, leis

leis an méadú atá tagtha air in 2016 ná líon méadaithe cásanna ina bhfuil roinnt comhaid aonair a chruthaigh caiteachas ní b'airde ná mar is gnách.

Cairt 12 - Miondealú ar an Scéim um Chúnadh Dlíthiúil – Saincheisteanna Coimeádta 2011-2016

Scéim Ad-hoc um Chúnadh Dlíthiúil an Bhiúro um Shócmhainní Coiriúla (an BSC)

Socrú riaracháin neamhreachtuil is ea an Scéim ina ndéantar íocaíochtaí maidir le costais áirithe dlí agus saghsanna áirithe dlíthíochta. Baineann an Scéim leis na saghsanna a leanas de chásanna:

- Sa chás gur Freagróir duine in aon imeachtaí cúirte a thionscain an Biúro Biúro um Shócmhainní Coiriúla nó Príomhoifigeach an Bhiúro nó aon chomhalta den Bhiúro um Shócmhainní Coiriúla, nó a thionscnaítear in ainm an Bhiúro um Shócmhainní Coiriúla nó

Phríomhoifigeach an Bhiúro nó aon chomhalta den Bhiúro um

Shócmhainní Coiriúla, imeachtaí cúirte san áireamh faoin Acht um Fháiltas ó Choireacht, 1996, Achtanna na gCoimisinéirí Ioncaim nó na hAchtanna Leasa Shóisialaigh;

- Achomhairc Leasa Shóisialaigh a dhéantar leis an gCúirt Chuarda faoi Alt 307 den Acht um Chomhdhlúthú Leasa Shóisialaigh, 2005 sa chás gur Freagróir an Biúro um Shócmhainní Coiriúla;
- Achomhairc Chánach faoi na hAchtanna Cánach sa chás gurb iad an Biúro um Shócmhainní Coiriúla nó a bPríomhoifigeach den Bhiúro nó aon chomhalta den Bhiúro um

Shócmhainní Coiriúla an Freagróir nó an Cosantóir;

- Iarratais a dhéanann an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí faoi Alt 39 den Acht um Cheartas Coiriúil, 1994.

Ceist a bhfuil ar an gCúirt, ag a bhfuil an dlínse chuí chun déileáil leis an gcás ar leith, plé léi atá i ndeonú cúnaimh dhlíthiúil faoi Scéim an BSC.

Tá an Scéim faoi stiúir éilimh agus b'ionann an caiteachas ar an scéim in 2016 agus €178,000, ar laghdú 45% é seo anuas ó fhiúir 2015. D'údaraigh an Bord íocaíochtaí maidir le 10 gcás in

2016, i gcomparáid le seacht gcás in 2015. Nuair a chuirtear cineál speisialaithe na gcásanna a bhí i gceist san áireamh, áfach, ní féidir réamh-mheastacháin a dhéanamh maidir le gníomhaíocht agus caiteachas amach anseo, faoi mar a d'fhéadfaí a dhéanamh le Scéimeanna eile. Féadfaidh cásanna bheith ar siúl ar feadh roinnt blianta agus baint a bheith ag roinnt daoine aonair i ngach cás, agus d'fhéadfadh cás casta aonair a bhaineann conclúid amach in aon bhliain amháin tionchar suntasach a imirt ar an gcaiteachas foriomlán don bhliain sin faoin Scéim.

Tábla 18 - Staitisticí Ginearálta Scéim Ad-hoc um Chúnadh Dlíthiúil an BSC 2016

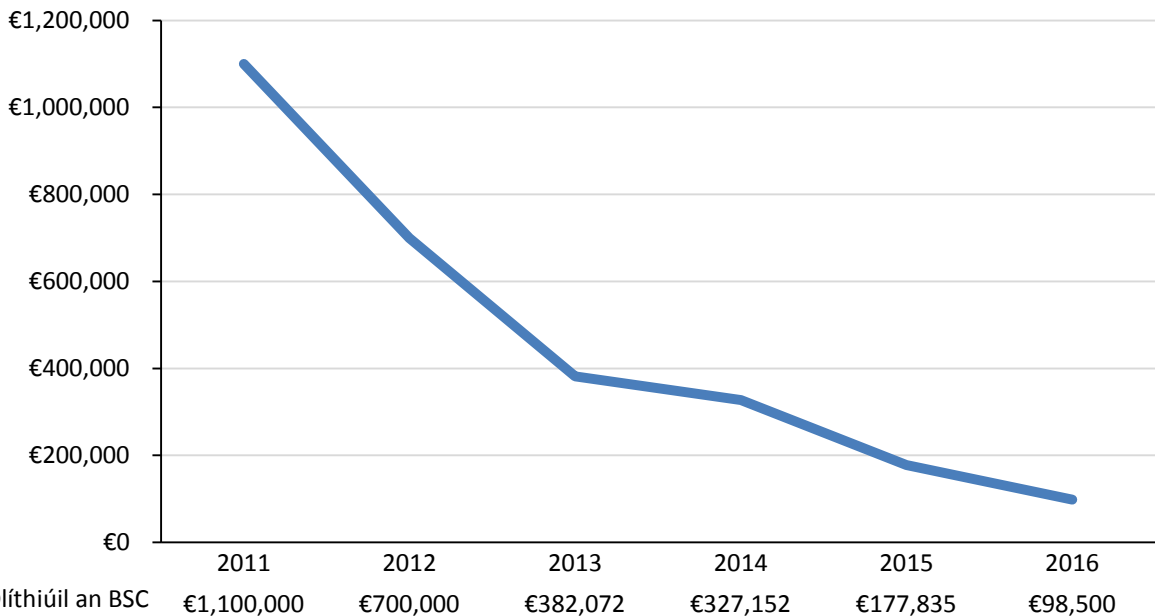
Uimh.	Cur Síos	Méid *
1	Líon na mbeochásanna a glacadh ón Roinn an 1/01/2014	14
2	Líon na gcásanna nua a fuarthas sa Bhord ó aturnaetha in 2016	10
3	Líon na gcásanna a fuarthas ar ais i ndiaidh comhairliúcháin leis an BSC	8
4	Líon na gcásanna a fuarthas ar ais i ndiaidh comhairliúcháin leis an SIP	1
5	Líon foriomlán na gcásanna a bhí ar feitheamh freagra ón BSC an 31/12/16	0
6	Líon foriomlán na gcásanna a bhí ar feitheamh freagra ón SIP an 31/12/16	1
7	Éilimh a seoladh ar ais chuig aturnaetha a bhí á bhfiosrú i rith 2016	3
8	Líon na gcásanna a d'údaraigh an Bord lena n-íoc in 2016	11
9	An costas ab airde a bhí ar éileamh an BSC in 2016	€14,838
10	An costas ab airde a bhí ar éileamh an SIP in 2016	€3,452
11	Meánchostas in aghaidh an éilimh údaráithe in 2016	€8,157
12	Luach iomlán na n-éileamh a údaraíodh don Scéim in 2016	€89,725

* Ní áirítear CBL leis na figiúirí

Léirítear i gCairt 13 gurbh ionann an méid a caitheadh ar Scéim um Chúnadh Dlíthiúil an Bhiúro um Shócmhainní Coiriúla agus €98,500 in 2016, arb ionann sin agus laghdú ar an bhfigiúr €177,835 a caitheadh in 2015. Tá

laghdú comhsheasmhach tagtha ar an méid a caitheadh faoin Scéim ón mbliain 2011 ar aghaidh, nuair a cuireadh figiúr caiteachais €1.1 milliún i dtaifead. Tá seo seo bainteach go díreach leis an líon cásanna a thagann chun solais a laghdú i Scéim atá faoi stiúir éilimh.

Cairt 13 - Caiteachas Bliantúil ar Scéim um Chúnadh Dlíthiúil an BSC 2011-2016

Cás Samplach maidir le Fuadach Linbh:

Lorg Seoirse go bhfillfeadh a leanbh ar an tír inar rugadh an leanbh agus inar chónaigh an leanbh roimhe sin. Thionscnaimh Ionad Dlí imeachtaí de bhun an reachtaíochta um fhuadach leanaí thar ceann Sheoirse. Príomh-shaincheist sa chás a bhí i cé acu ar thug nó nár thug se toiliú don mháthair chun taisteal chuig agus fanacht in Éirinn ar feadh tréimhse éiginnte, agus mura thug sé toiliú, cé acu ar thoiligh nó nár thoiligh sé nó ar ghéill sé nó nár ghéill sé go bhfanadh an leanbh in Éirinn go deo.

I mbreithiúnas an-mhionsonraithe, thug an Chúirt faoi deara, sa chéad ásc, ná bhain cinntí fadtéarmacha faoi cén áit ar cheart do leanbh cónaí le himeachtaí um fhuadach leanaí, ach go mbaineann an tsaincheist leo, ina ionad sin, i dtaobh cé acu ar cheart nó nár cheart an leanbh a thabhairt ar ais chuig tír a ngnáthchónaithe, d'fhonn go ndéanadh an Chúirt sa tír sin na cinntí siúd.

Dheimhnigh an Chúirt go raibh gnáthchónaí ag an leanbh i dtír a bhreithe ag an tráth a baineadh ón tír sin é agus go raibh cearta dlíthiúla caomhnóireachta ag Seoirse. Dheimhnigh an Chúirt, chomh maith, gur cheangail an dlí ar an máthair a chruthú gur tugadh toiliú nó comhaontú i bhfíorbhrí an téarma sin agus nach ndearna sí amhlaidh.

Tacú le Soláthar Seirbhíse

De bhun a shamhla gnó, braitheann an Bord um Chúnamh Dlíthiúil ar struchtúr tacaíochta lárnaí chun seirbhísí a éascú agus a bhainistiú trína líonra ionaid dlí agus ar bhealaí eile. Tá an struchtúr lárnach tacaíochta seo bunaithe i gCeannoifig an Bhoird i gCathair Saidhbhín, Contae Chiarraí agus in oifig tacaíochta i mBaile Átha Cliath.

Tacaíocht Seirbhísí Dlí /um Chúnamh Dlíthiúil Sibhialta

Tá deonú nó diúltú deimhnithe um chúnamh dlíthiúil á rialú ag an Acht um Chúnamh Dlíthiúil, 1995, agus ag Rialacháin ghaolmhara. Cuireann samhail oibriúcháin an Bhoird ar chumas ionaid áitiúla dlí deimhniúcháin um chúnamh dlíthiúil a dheonú ar an gcuid is mó de chásanna dlí teaghlaigh na Cúirte Dúiche, agus is gnách nach mbíonn siad chomh casta agus chomh costasach céanna i gcomparáid le cásanna eile. Cé go ndéileálann aturnaetha san ionad ábhartha dlí le go leor de na cásanna seo go díreach, leithdháiltear an tromlach díobh ar aturnaetha príobháideacha ar phainéal Chúirt Dúiche an Bhoird.

I dtaobh cásanna óna dteastaíonn ionadaíocht sa Chúirt Chuarda nó sna hUaschúirteanna, faoi Rannóg Seirbhísí Dlí an Bhoird a bhíonn an fhreagracht as an bhfeidhm chinnteoireachta, atá bunaithe i gCathair Saidhbhín, Contae Chiarraí. Déantar an cinneadh chun cúnamh dlíthiúil a dheonú nó a dhiúltú de bhun aighneachta ó aturnaetha an ionaid ábhartha dlí, a leagann amach na fíricí ábhartha agus a lorgaíonn chun an dlí a chur i bhfeidhm ar na fíricí siúd. Anuas air

sin, tá an t-údarás maidir le caiteachas cásbhainteach, ar nós abhcóidí faisnéisithe nó tuarascálacha saineolaithe a sholáthar, ag Seirbhísí Dlí, chomh maith. Cuid lárnach é seo de ról rialaithe costais agus rialachais na feidhme Tacaíochta.

In 2016, b'ann do 3,525 deimhniú arna ndeonú ag an Aonad Seirbhísí Dlí de bhun aighneachtaí a rinne ionaid dlí thar ceann iarratasóirí, agus is ionann an figiúr seo agus figiúr na bliana roimhe seo. Dheonaigh an tAonad 4,863 leasú ar dheimhnithe um chúnamh dlíthiúil sa bhliain, ar méadú 8% é seo i gcomparáid leis an mbliain roimhe seo. Údaruithe atá sna leasuithe seo, go héifeachtach, le haghaidh breis seirbhísí ar dheimhnithe, ar nós abhcóide nó tuairisc leighis. Deonaíodh 557 údarú ar chásanna sula ndearnadh cinneadh ar cibé acu ar cheart nó nár cheart deimhniú um chúnamh dlíthiúil a dheonú; rinneadh iad seo, go príomha, chun tuairim a lorg ó abhcóide a éascú chun cabhrú le tuilleánais roinnt cásanna a dheimhniú.

Rinneadh 232 diúltú foirmiúil i leith cúnamh dlíthiúil toisc na critéir thuilleánais in 2016, agus rinneadh 65 diúltú breise ar leasuithe agus údaraithe eile. Tá an ceart ag iarratasóirí a ndiúltaítear deimhniú um chúnamh dlíthiúil nó leasú dóibh a chumasaíonn breis seirbhísí a sholáthar, chun achomharc a dhéanamh le Coiste Achomhairc an Bhoird. Rinneadh sonraí faoin líon cásanna a rinneadh a achomharc agus na torthaí a leagan amach cheana féin. Leagtar amach thíos sonraí faoin líon cásanna a rinneadh a achomharc agus na torthaí.

An Coiste Achomhairc

Is fochoiste reachtúil den Bhord an Coiste seo agus déanann sé cinneadh ar chásanna nuair a dhéanann duine achomharc i gcoinne chinneadh na feidhmeannachta. Baineann an chuid is mó de na cásanna a thagann os a chomhair le cinní chun deimhnithe um chúnamh dlíthiúil a dhiúltú.

In 2016, chas an Coiste 13 huairé agus d'éist sé le 129 achomharc. Astu seo,

seasadh le cinneadh na feidhmeannachta in 105 cás. B'ann do 23 achomharc inar aisiompaíodh an bunchinneadh. In 4 chás, dheonaigh an an coiste tarscaoileadh iomlán nó páirteach de ranniócaíochtaí (as 4 tharscaoileadh a lorgaíodh). Tugtar cuntas ar an gcás i dTábla 19 thíos.

Tábla 19 - An Coiste Achomhairc

	2012	2013	2014	2015	2016
Líon iomlán na n-achomharc	172	156	165	146	129
Líon na gcinntí ar seasadh leo	138	116	131	111	105
- Critéir airgeadais	29	12	33	31	34
- Critéir thuilleamh	109	104	98	80	71
Líon na gcinntí a aisiompaíodh	28	38	26	31	23
Achomhairc a aistarraingíodh/a réitíodh	6	1	6	4	1

Nochtadh Cosanta

Tá beartas ag an mBord maidir le tuairisciú um nochtadh cosanta san ionad oibre chun forálacha an Achta um Nochtadh Cosanta, 2014 a chomhlíonadh.

Leagtar amach sa Bheartas seo na prionsabail atá mar bhonn agus taca le forbairt agus cothabháil cultúir eiticiúil san eagraíocht agus sonraí oibríochtúla ar conas a d'fhéadfadh oibríthe sa Bhord nochtadh cosanta a dhéanamh. Ceapadh faighteoir rúnda. Níor tuairiscíodh aon nochtadh don fhaighteoir rúnda in 2016.

Iníúcháireacht Inmheánach

Chuir na hiniúcháirí inmheánacha tuarascálacha ar iniúchtaí ar na hlonaid Dlí a leanas faoi bhráid Choiste Iniúcháireachta agus Bainistíochta Riosca an Bhoird go ndéanfaidh an Coiste breithniú orthu agus iad a fhaomhadh: Baile Átha Luain, Corcaigh Thuaidh. Corcaigh Theas, Gaillimh, Sráid Ghairdinéir, Cill Chainnigh, an Longfort, Tulach Mhór, *Faillí Leighis*, *Sligeach*, *Tulach Mhór*, Cill Mhantáin agus Loch Garman. Cuireadh iniúchtaí ar na Seirbhísí Idirghabhála Teaghlaigh i dTeach Jervis agus Ráth Eanaigh i láthair chomh maith. Ní dhearna aon chinn de na hiniúchtaí a tháinig chun solais i rith na bliana aon torthaí ábhartha a chur i

láthair. Rinne an Coiste breithniú, chomh maith, ar an gcleachtadh iniúchta ar fheidhm an Aonaid Seirbhísí Dí. Tugadh na freagairtí faoi deara agus níorbh ann d'aon torthaí ábhartha.

Bainistíocht Airgeadais

Tá Aonad Airgeadais an Bhoird freagrach as bainistíocht airgeadais na heagraíochta. I rith 2016, lean an tAonad ag tacú le hobair an Bhoird trí chórais chuntasaíochta éifeachtacha a chothú. Cuireadh tuarascálacha airgeadais rialta, chomh maith le tuarascálacha tréimhsiúla ina ndearnadh anailís ar chaiteachas, ar fáil don lucht Bainistíochta, don Choiste Airgeadais agus don Bhord chun cabhrú leo bainistiú éifeachtach a dhéanamh ar bhuiséad an Bhoird. D'éascaigh an tAonad an t-iniúchadh bliantúil faoina dtugtar thar ceann an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide

Dhírigh Aonad TFC an Bhoird i rith 2016 go príomha ar bhonneagar a ionadú. Rinneadh ár mbonneagar TFC a thacaigh lenár bpríomhchóras bainistíochta cásanna dlí a ionadú le hinscálaitheacht a chinntiú don tréimhse amach romhainn.

Seoladh láithreán gréasáin nua an Bhoird um Chúnadh Dílíthiúil in 2016. Anuas air sin, forbraíodh bunachair shonraí nua chun seirbhísí idirghabhála teaghlaigh a sholáthar agus ar mhaithe leis na scéimeanna um Chúnadh Dílíthiúil Coiriúil a riarann an Bord.

Scéim na dTeangacha Oifigiúla

Tá an dara Scéim leasaithe i bhfeidhm ó Lúnasa 2014 ar aghaidh. Leanann an Bord le monatóireacht agus nuashonrú a dhéanamh ar an Scéim seo. Ba í an phríomhfhorbairt in 2016 gur sainaithníodh roinnt comhaltaí foirne a ndéanfar measúnú ar a gcumas agus a gcuirfear an oiliúint chuí Gaeilge orthu in 2017.

Úsáid Fuinnimh in 2016

Úsáid fuinnimh a bhainistiú

Tá líonra 49 oifig ag an mBord ar fud na tíre. Is í an phríomhfhoinsé fuinnimh leictreachas, agus tá téamh gáis ann i sé oifig agus téamh ola i gceannoifig Chathair Saidhbhín.

Tomhaistear feidhmíocht an Bhoird trí úsáid a bhaint as Táscaire Feidhmíochta Fuinnimh (EnPI). Tá feabhas 1.5% tagtha ar EnPI an Bhoird ón mbliain 2015 agus 14.9% ó 2009.

Ba é ídiú fuinnimh iomlán an Bhoird in 2016 1,835,738 kwh. Tá 1,564,467 kwh de Leictreachas Eangaí agus 271,271 kwh de Bhreosla Iontaise i gceist leis an bhfuinneamh a ídíodh.

Gníomhartha faoinar tugadh in 2016

In 2016, thug an Bord faoi roinnt tionscnamh chun feabhas a chur ar ár bhfeidhmíocht fuinnimh, an méid seo a leanas ina measc:

- Rannpháirtíocht cheannoifig an Bhoird i gCathair Saidhbhín sa tionscnamh *Cumhacht a Bharrfheabhsú ag an Ionad Oibre* de chuid Oifig na nOibreacha Poiblí. Rinneadh an clár seo a

leabú san oifig. Déantar monatóireacht air gach mí. Tá laghdú 29.1% tagtha ar ídiú fuinnimh ó 2009 ar aghaidh. I dtaobh táirgeadh CO2 iomlán, tá laghdú -24.3% tagtha air ó 2008 ar aghaidh nó tá laghdú -25,768Kg tagtha air. Nuair a dhéantar é a normalú i dtaobh athruithe aimsire, tá laghdú -33.3% tagtha ar CO2 ó 2008 ar aghaidh nó tá laghdú -35,276Kg tagtha air.

- D'iontráil an Bord comhpháirtíocht leis an SEAI chun cabhrú le cuspóir an Rialtais a bhaint amach chun feabhas 33% a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh na hearnála poiblí in 2020. Tugadh an feachtas seo isteach i measc na foirne uile agus meabhraítear dóibh fuinneamh a chaomhnú agus chun ríomhairí, soilse etc. a mhúchadh nuair nach bhfuil siad á n-úsáid. Chuir seo go mór le leibhéal d'éifeachtúlacht fuinnimh.

Airgeadas

Airgeadas

Léirítear ráitis airgeadais an Bhoird don bhliain 2016 in Aguisín 1.

Ioncam

Seo a leanas roinnt nótaí ar fhoinsí ioncam an Bhoird.

(a) Deontas

Amhail blianta roimhe seo, is éard atá i bhformhór ioncam an Bhoird ná deontas a fhaightear ón Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais. B'ionann cistiú a sholáthar an Rialtas in 2016 agus €36.188 milliún, i gcomparáid le €32.471 milliún in 2015.

(b) Ranníocaíochtaí

Íocann daoine a soláthraítear seirbhísí dlí dóibh ranníocaíocht a bhaineann lena gcuid ioncaim agus, i gcásanna áirithe, a gcuid sócmhainní caipitiúla. Méadaíodh an ranníocaíocht íosta ar chomhairle dlí aníos go dtí €30 i Meán Fómhair 2013 aníos ó €10 agus méadaíodh an ranníocaíocht íosta ar ionadaíocht i gcúirt aníos go dtí €130 ó €50. Féadtar an ranníocaíocht íosta seo a tharscaoileadh i gcásanna crutain. Bhí na ranníocaíochtaí a fuarthas in 2016 (€1,557,855) 3% níos airde ná iad siúd a fuarthas in 2015 (€1,516,559).

(c) Aisghabháil costas

Féadfaidh an Bord an costas a aisghabháil atá ar sheirbhísí dlí a sholáthar:

- i. ón bpáirtí eile i ndíospóid, cibé acu mar thoradh ar ordú cúirte nó mar chuid de chomhaontú chun díospóid a réiteach, nó
- ii. ón duine a bhfuil cúnamh dlíthiúil á fháil acu, as airgead/réadmhaoin a fuair an duine mar thoradh ar sheirbhísí dlí a sholáthar.

Féadfaidh an méid costas a aisghabhatar bheith éagsúil go mór ó bhliain go bliain, go háirithe má fhaigheann duine a fuair cúnamh dlíthiúil dámhachtain le haghaidh costas i gcás ina bhfuil sé ina acmhainn ag an bpáirtí eile íoc as na costais. Ní tharlaíonn seo, go ginearálta, i gcásanna dlí teaghlaigh, a chruthaíonn tromlach riar cásanna an Bhoird. Bhí costais a aisghabhadh in 2016 (€343,525) i bhfad ní b'ísle ná mar a aisghabhadh in 2015 (€649,691).

Caiteachas

Nótaí iad seo a leanas ar na mórearraí caiteachais a léirítear i ráitis airgeadais 2016:

1) Tuarastail

Tháinig méasú €1,475,258 (7.7%) ar chostais tuarastail agus ghaolmhara in 2016. Mar gheall ar thionchar Chomhaontú Bhóthar Haddington a bhí seo, go príomha.

2) Costais chóiríochta agus bhunaíochta

Bhí caiteachas sa réimse seo ar aon dul le csaiteachas 2015.

3) Táillí agus costais dlí

Cuimsítear roinnt gnéithe éagsúla sa teideal seo – féach Nóta 10 leis na Cuntais – agus déantar tráchtairacht ar gach ceann de na teidil éagsúla a leanas atá faoin iomlán:

(i) Táillí abhcóidí

Tháinig méadú €1,475,258 (7.7%) ar an gcaiteachas ar tháillí abhcóidí i gcomparáid le 2015.

Is ionann an fabhrú le haghaidh táillí abhcóidí, sa chás gur tugadh faoi obair ach nár lorgáidh íocaíocht aisti go fóill, amhail an 31 Nollaig 2016 agus €4.485milliún, suim atá €20,000 ní b'isle ná an tsuim a bhí le sonrú ag deireadh 2015.

Léirítear sa tábla a leanas an treocht a bhí le sonrú sa chaiteachas ar tháillí abhcóidí maidir le cúnaimh agus comhairle dlí le seacht mbliana anuas.

Tábla 20 - Táillí Abhcóidí

Bliain	Táillí Abhcóidí
2010	€4,793,475
2011	€4,889,622
2012	€5,032,263
2013	€4,493,286
2014	€4,318,914
2015	€4,215,657
2016	€4,471,996

(ii) Táillí dlí (Finnéithe saineolaíochta etc.)

Is iad na costais cásbhunaithe seo na costais bhreise a fhabhraíonn an Bord, anuas ar tháillí abhcóidí, agus seirbhís um chúnaimh dhlíthiúil sibhialta agus chomhairle dlí á cur ar fáil do mhuintir an phobail. Eascraíonn suim an chaiteachais seo faoin teideal seo ó riachtanais na gcásanna a láimhseálann an Bord in aon bhliain ar leith.

B'ionann Táillí Dlí (Finnéithe saineolacha etc.) agus €779,770 950,421 i 2016 ar mhéadú 22% é i gcomparáid le 2015.

(iii) Sceim an chleachtóra phríobháidigh

Ba é €2.614 milliún an caiteachas ar scéim an chleachtóra phríobháidigh in 2016, ar laghdú 13% é ar chaiteachas 2015.

Amhail 31 Nollaig 2016, ba ionann an fabhrú sa chás gur tugadh faoi obair ach nach bhfuarthas iarratas ar íocaíocht aisti go fóill agus €3,547 milliún. Ba ionann an fabhrú do 2015 agus €4.165

(iv) Scéim Abhaile

Cuireadh tús leis an Scéim Abhaile le linn mhí Iúil 2016. Tugtar cúnamh airgeadais agus dlí tríd an scéim do dhaoine dóchmhainneacha atá i mbaoil a dtíthe a bheith athsealbhaite. Ba ionann caiteachas in 2016 agus €130,808.

(v) Táillí Idirghabhála Gairmiúla

In 2015, íocadh €314,952 le hidirghabhálaithe le haghaidh oibre faoinar tugadh thar ceann na Seirbhís Idirghabhála Teaghlaigh. Ní raibh aon chaiteachas faoin teideal seo on 2016 mar gur rinneadh fostaithe an Bhoird iad na hidirghabhálaithe le linn mhí Iúil 2015

(vi) Dlíteanais faillí ghairmiúil

Tharla caiteachas faoin teideal seo de bharr an Bord a bheith faoi réir roinnt éileamh maidir le Faillí Ghairmiúil. Ba ionann caiteachas in 2016 agus €651,831 ar mhéadú suntasach é ar chaiteachas €338,337 in 2015.

(vii) Táillí gairmiúla eile

Baineann costais faoin teideal seo le fostú gairmeach ag an mBord chun seirbhísí neamhspleácha comhairle dlí agus seirbhísí gairmeach eile a sholáthar don Bhord. B'ionann caiteachas in 2016 agus €533,892.

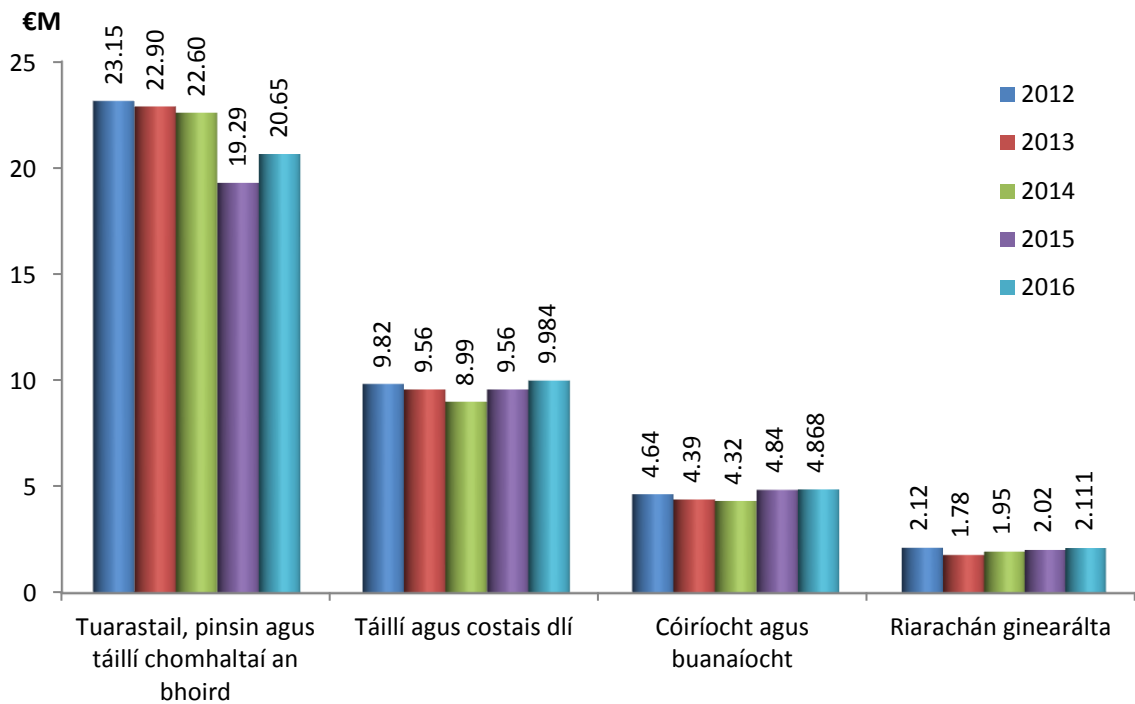
(viii) Costais eile

Baineann costais faoin teideal seo le deimhnithe cleachta agus caiteachas oiliúna don Bhord. B'ionann caiteachas faoin teideal seo in 2016 agus €631,106 é beagnach mar an gcéanna le caiteachas 2015.

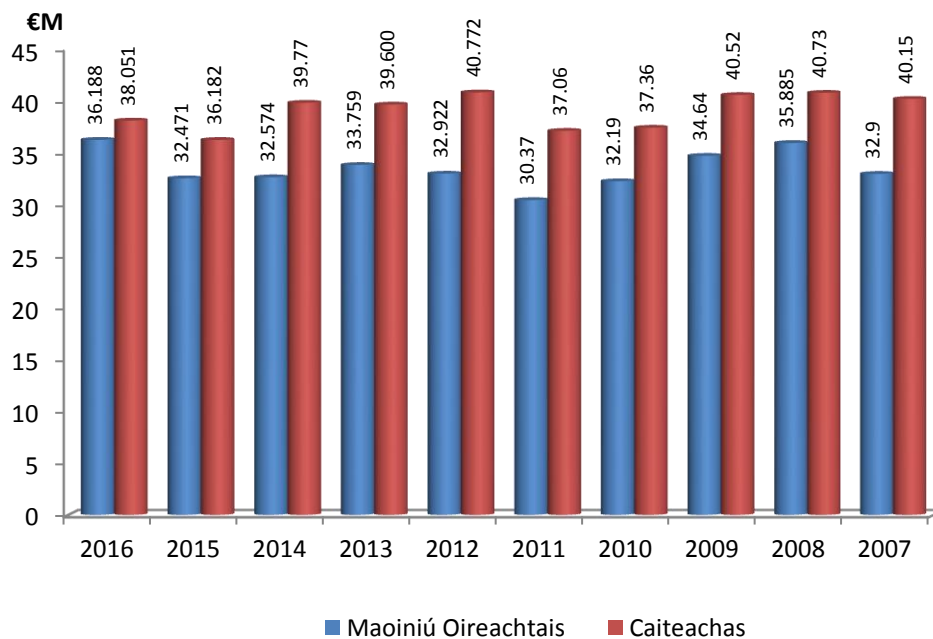
4) Riarachán ginearálta

Bhí na costais faoin teideal seo 4.5% ní b'airde in 2016 agus b'ionann agus €2.1112 milliún iad.

Léiríonn an graf a leanas miondealú ar chaiteachas ag an mBord le cúig bliana anuas.

Cairt 14: Catagóirí Caiteachais 2012-2016

Léiríonn Cairt 15 thíos an bhaint atá idir cistiú an Oireachtais agus an caiteachas iarbhír le deich mbliana anuas.

Cairt 15 - Maoiniú an Oireachtais vs Caiteachas

Airgead sa bhanc agus ar láimh

Léiríonn an Ráiteas ar staid airgeadais go raibh €3.326 milliún ar láimh ag an mBord ag deireadh 2016. Áiríodh leis seo €1.804 milliún a bhí á choimeád thar ceann cliant. Is féidir a thabhairt faoi deara ó Nóta 15 leis na cuntais gurbh ionann tréchur chistí na gcliant in 2016 agus €6.208 milliún. Eascraíonn seo ó chásanna, mar thoradh ar chomhairle dlí nó ar ionadaíocht sa chúirt, go bhfuair cliant airgead ón bpáirtí eile nó ó dhiúscairt maoinne. Déantar an t-airgead go léir sin a chur i dtaisce i gCuntas um Chúnamh Dílíthiúil na gCliant i dtosach báire, sula dtugtar ar ais é do chliant, lúide, i roinnt cásanna, suim maidir leis na costais a d'fhabhraigh an Bord le seirbhísí dlí a sholáthar. Tá an figiúr airgid sa bhanc, seachas ó chistí cliant, cosúil leis an leibhéal caiteachais a thabhaíonn an Bord gach mí agus meastar gur leibhéal réasúnta cistithe é a bheith ar láimh ag aon tráth amháin.

An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997

Ceanglaíonn Alt 4 den Acht um Íoc Pras Cuntas, 1997 ar an mBord chun íoc as soláthar earraí nó seirbhísí faoin *dáta forordaithe íocaíochta*. Is é an dáta seo, faoi láthair, 15 lá i ndiaidh sonrasc a fháil, nó tréimhse níos giorra, amhail a fhéadfadh a shonrú i gconradh scríofa. Má theipeann ar an mBord chun íocaíocht a dhéanamh faoin dáta forordaithe íocaíochta, tá ús le híoc leis an soláthraí. Cinntíonn nósanna imeachta go gcloíonn an Bord ar gach bealach ábhartha le ceanglais an Achta.

B'ionann an tsuim iomlán d'ús um íocaíocht dhéanach a íocadh le soláthraithe earraí agus seirbhísí i gcaitheamh 2015 agus €0.

AGUISÍN 1

Nótaí leis na Raitis Airgeadais don Bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016s

	<i>Leathanach</i>
An Ráiteas ar Fhreagrachtaí an Bhoird	58
An Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais	59
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	64
Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta	65
An Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach	66
An Ráiteas Ar An Staid Airgeadais	67
An Ráiteas ar Shreafaí Airgid Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	68
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	69

AN BORD UM CHÚNAMH DLÍTHIÚIL

RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CRÍOCH AN 31 NOLLAIG 2016

Comhaltaí Boird**Cathaoirleach
Comhaltaí**

Philip O'Leary
 Tom Brennan
 Maurice Lawlor
 Michael O'Connell
 Evelyn O'Connor
 David Gilbride
 Nuala Jackson
 Nuala Egan
 Gordon Jeyes
 Elaine O'Malley Dunlop
 Deirdre Burke
 Anne-Marie Blaney
 Freda McKittrick

**Seoladh na
hOifige**

Sráid na Cé,
 Cathair Saidhbhín,
 Contae Chiarraí

Rúnaí an Bhoird

Mary O'Connor

Báincéir

Bainc-Aontas Éireann
 24 An Phríomhshráid,
 Cathair Saidhbhín,
 Contae Chiarraí

Aturnae

Mason Hayes and Curran
 Teach an Bhruaigh Theas,
 Sráid na Bearú,
 Baile Átha Cliath 4

Iniúcháir

An tArd-Reachtaire Cuntas
 agus Ciste
 3A Sráid an Mhéara
 Uachtarach,
 Baile Átha Cliath 1

AN RÁITEAS AR FHREAGRACHTAÍ AN BHOIRD

Ceanglaíonn Alt 20 den Acht um Chúnamh Dílíthiúil, 1995 ar an mBord chun gach cuntas ceart agus cuí a choimeád, i cibé foirm a fhaomhfaidh an tAire Cirt agus Dlí agus Comhionannais agus sAthchóirithe Dlí, le toiliú an Aire Airgeadais, ar aon airgead a fuair siad nó a chaith siad.

Agus na ráitis siúd airgeadais á réiteach, ceanglaítear an méid a leanas ar an mBord:

- beartais chuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ina dhiaidh sin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus stuama;
- na ráitis airgeadais a réiteach ar bhonn gnóthas leantach mura cuí a mheas go leanfaidh an Ciste i mbun oibríochta; agus
- a lua cibé acu ar cloíodh nó nár cloíodh leis na caighdeáin chuntasaíochta infheidhme, faoi réir aon imeachtaí ábhartha a nochtar agus a mhínítear sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as leabhair chuí chuntasaíochta a choimeád ina nochtar le cruinneas réasúnta ag aon tráth staid airgeadais an Bhoird um Chúnamh Dílíthiúil agus a chuireann ar a gcumas a chinntiú go gcloíonn na ráitis airgeadais le hAlt 20 den Acht. Tá an Bord freagrach, chomh maith, assócmhainní an Bhoird um Chúnamh Dílíthiúil a chosaint, agus, ar an ábhar sin, as bearta réasúnta a ghlacadh do chosc agus do bhrath calaoise agus neamhrialtachtaí eile.

Philip O'Leary
Cathaoirleach

Thomas Brennan
Ball Boird

An Ráiteas ar Rialú Inmheánach

An Bord um Chúnadh Dlíthiúil

Freagrachtaí an Bhoird

1. Thar ceann Bhoird an Bhoird um Chúnadh Dlíthiúil, aithním go bhfuil an Bord freagrach as a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh á choimeád agus á oibriú don eagraíocht.

2. Ní fhéadfaidh an córas sin ach dearbhú réasúnta seachas iomlán a thabhairt i leith aon earráide ábhartha. Agus éifeachtacht na rialuithe inmheánacha airgeadais á breithniú, bíonn aird ag an mBord, i measc rudaí eile, ar cheanglais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016

An Coiste Iniúchta agus Bainistíochta Riosca

3. Seo a leanas tuairisc ar na príomh-nósanna imeachta rialaithe a chuir an Bord i bhfeidhm, chun rialú inmheánach éifeachtach a sholáthar.

i) Déanann an Coiste Iniúchóireachta agus Bainistíochta Riosca athbhreithniú leanúnach ar éifeachtúlacht na rialuithe agus déanann sé monatóireacht ar an ngníomh a rinne an bhainistíocht aon saincheistanna sainaitheanta a réiteach. I Mar chuid d'athbhreithniú ar éifeachtacht an rialaithe le linn 2016 bhí:

- Ag tús 2016, ghlac an Coiste Iniúchóireachta agus Bainistíochta Riosca le Plean Iniúchta agus Bainistíochta Riosca, agus sannadh tuilleadh acmhainní d'fheidhm iniúchta inmheánaigh an Bhoird i bhfianaise an t-ualach oibre a bhaineann leis.
- I mí na Bealtaine, chuir an Stiúrthóir um Chúnadh Dlíthiúil Sibhialta tuairisc faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta agus Bainistíochta Riosca maidir le dul chun cinn i bhforbairt cianphróiseas éifeachtach iniúchta.
- D'fhorbair Aonad TF an Bhoird tuarascáil nua ar chóras IT EOS an Bhoird chun cuidiú le réimsí riosca a aithint agus iad a thuairisciú.
- Rinneadh an fhoireann Iniúchta Inmheánaigh iniúchadh rialachais ar Aonad Seirbhísí Dlí an Bhoird agus tugadh tuarascáil an iniúchta seo faoi bhráid an Choiste.

Tá ceanglas ar an gCoiste Iniúchóireachta agus Bainistíochta Riosca tuarascáil fhoirmiúil a thabhairt laistigh de thrí mhí ó dheireadh na bliana féilire. Cuireadh Tuairisc an Choiste i gcríchi mí Feabhra 2017 agus cuireadh faoi bhráid an Bhoird é i gcomhar le freagra na Bainistíochta ag a cruinniú an 27 Aibreán 2017.

ii) Aithníodh tarlú amháin de shárú na rialuithe i 2016, a raibh easnamh i

ranníocaíochtaí cúnamh dlíthiúil i gceist a raibh luach € 230 ann. Cuireadh seiceálacha breise i bhfeidhm san Ionad Dlí áirithe, agus rinne iniúchóir inmheánach an Bhoird iniúchadh ar an Ionad Dlí agus rinne siad moltaí ar cuireadh i bhfeidhm iad.

iii) Níl an méid a bhaineann leis an sárú rialaithe thuas ábhartha, agus ní raibh aon chailleanais ná aon chalaosí ábhartha don Bhord i 2016.

Feidhmeanna a tharmligean

iv) Tarmligtear feidhmeanna bainistíochta agus feidhmiúcháin an Bhoird don Phríomhfheidhmeannach agus do bhainistíocht shinsearach na heagraíochta trí rún an Bhoird reachtúil, a dhéanann monatóireacht agus athbhreithniú ar obair na bainistíochta sinsearaí.

Tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach don Bhord ag a chruinnithe míosúla agus tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach agus an bhainistíocht shinsearach dó trína coistí éagsúla freisin. Tugann Lámhleabhar um Rialachas Corparáideach, a nuashonraíodh le déanaí i mí na Samhna 2016 chun na ceanglais bhreise atá leagtha amach sa Chód Cleachtais athbhreithnithe do Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 a chuimsiú, achoimre shoiléir agus chuimsitheach ar phríomhghnéithe rialachais chorparáidigh don Bhord agus don bhainistíocht shinsearach.

Rinneadh nuashonrú ar bheartas airgeadais um chosc ar chalaos don Bhord i 2015.

Ceapadh an Bord reatha i mí na Samhna 2016 agus tugadh oiliuint dó ar ról agus ar fhreagrachtaí an Bhoird.

Bainistíocht Riosca

v) Is cuid dhílis den phróiseas Pleanála Gnó í Bainistíocht Riosca. Ghlac an Bord le Beartas Bainistíochta Riosca atá sainmhínithe ar bhealach soiléir agus chuir sé i bhfeidhm é agus coinníonn sé Clár Riosca foirmiúil chun rioscaí gnó agus maoluithe, rialuithe agus gníomhartha a bhaineann le gach gné de ghníomhaíochtaí an Bhoird a thaifead trí theicnící anailíse riosca a chur i bhfeidhm dá chuspóirí gnó. Tá córas foirmiúil tuairiscithe i bhfeidhm maidir le haon riosca a chonacthas nó le haon neasteagmhas a thaifead. Déantar an Clár Rioscaí agus an tuairisc maidir le teacht ann do riosca a nuashonrú dhá uair sa bhliain.

Tá raon tuarascálacha ar fáil ag an mBord freisin ar an gcóras bainistíochta um chásanna dlí a úsáidtear chun cásanna riosca a aithint agus iad a bhainistiú go réamhghníomhach.

Ceann de na feidhmeanna atá ag Coiste Iniúcháireachta agus Bainistíochta Riosca an Bhoird ná tuairim neamhspleách a sholáthar maidir le leordhóthanacht socruithe bainistíochta riosca an Bhoird.

Chruinnigh an Coiste Iniúchta agus Bainistíochta Riosca le chéile cúig huaire i 2016.

Rialuithe buiséadacha agus airgeadais

vi) Tá córas cuimsitheach buiséadaithe ag an mBord lena n-áirítear formheas an Bhoird reachtúil do bhuiséid bhliantúla agus monatóireacht ar thuarascálacha airgeadais míosúla.

Is coiste den Bhord é an Coiste Airgeadais a dhéanann airgeadas an Bhoird mheas go mion agus tuairiscíonn sé don Bhord ar ghnóthaí airgeadais agus ar bheartais an Bhoird. Áiríonn sé seo athbhreithniú ar bhuiséid agus ar thuarascálacha airgeadais, moladh don Bhoird cuntais bhliantúla a fhaomhadh an don Bhord agus chúrsaí airgeadais a mheas go mion chun moltaí cuí a dhéanamh don Bhord agus comhairle a thabhairt don bhainistíocht. Déanann an Bord nó an bhainistíocht cinntí, de réir mar is cuí, ag féachaint do mholtaí agus do chomhairle an Choiste.

Chruinnigh an Coiste Airgeadais le chéile cúig huaire i rith 2016. Chomh maith leis na tuarascálacha airgeadais míosúla, rinne an Coiste athbhreithniú lárbhlíana ar airgeadas a mheas.

vii) Tá treoracha agus nósanna imeachta airgeadais ag an mBord atá sainithe go soiléir, lena n-áirítear caiteachas tarmligthe agus teorainneacha údaraithe agus leithscaradh dualgas, arna gceadú le rún an Bhoird reachtúil. Ina theannta sin, tá cead forchoimeádtha ag an mBord reachtúil maidir le caiteachas ar chonarthaí a bhfuil luach os cionn € 65,000 acu, agus tugtar fógra do Choiste Airgeadais an Bhoird reachtúil maidir le gach conradh a bhfuil luach níos mó ná € 10,000 agus níos lú ná € 65,000 aige.

Iniúchadh inmheánach

viii) Tá feidhm Iniúchta Inmheánaigh ag an mBord a mbíonn an clár iniúchta bliantúil faofa ag Coiste Iniúcháireachta agus Bainistíochta Riosca an Bhoird reachtúil agus is é ceann de na feidhmeanna sin athbhreithniú a dhéanamh ar gach gné de na rialuithe airgeadais inmheánacha. Déanann an Coiste Iniúcháireachta agus Bainistíochta Riosca athbhreithniú ar obair agus ar mholtaí na feidhme Iniúchta Inmheánaigh agus déanann sé monatóireacht ar an ngníomh déanta ag an mbainistíocht chun saincheistanna ar bith a aithníodh a réiteach.

Déanann an Coiste athbhreithniú freisin ar na tuarascálacha suntasacha faighte ag an mBord ó na hiniúcháirí seachtracha, lena n-áirítear freagraí na bainistíochta orthu seo agus déanann sé moltaí maidir leis na saincheisteanna a eascraíonn astu.

Cuirtear comhfhreagras leis an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste, lena n-áirítear an Litir Bainistíochta iniúchta, agus díreann aird an Choiste Iniúcháireachta agus Bainistíochta Riosca agus an Bord reachtúil ar aon saincheisteanna a eascraíonn as, rud a chinntíonn go dtéitear i ngleic na saincheisteanna a ardaíodh.

Rinne an Coiste Iniúchta agus Bainistíochta Riosca ról na feidhme Iniúchta Inmheánaigh a leathnú in 2012 chun scrúdú a dhéanamh ar chúrsaí ábhartha eile in ionaid dlí chomh maith le hoiriúnacht na rialuithe inmheánacha airgeadais a mheas. Rinne an Coiste breis leathnaithe ar an ról seo i 2015 chun cianiniúchadh ar ionaid dlí a chur san áireamh chun feidhm an iniúchta inmheánaigh a fheabhsú.

Iniúchadh ag an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais

Rinne Aonad Iniúchta Inmheánaigh na Roinne Dlí agus Cirt agus Comhionannais iniúchadh ar nósanna imeachta an Bhoird maidir le conraitheoirí seirbhíse. Mhol an tuarascáil go gcuirfeadh an Bord prótacal i bhfeidhm maidir le rialachas conraitheoirí agus tá sé á chur i bhfeidhm.

Ról maoirseachta an Bhoird a dheimhniú

Deimhním gur lean an Bord, tríd an gCoiste Airgeadais agus tríd an gCoiste Iniúcháireachta agus Bainistíochta Riosca, agus tríd an mBord féin, le monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht chóras rialuithe inmheánacha an Bhoird i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2016.

Níor tharla aon chailleanais ábhartha, teagmhasanna nó neamhchinnteachtaí de thoradh ar aon laigí sa rialú inmheánach a éilíodh nochtadh sna ráitis airgeadais nó i dtuarascáil an iniúcháir ar na ráitis airgeadais.

Deimhniú ar Chomhlíonadh soláthair

Cinntíonn an Bord um Chúnamh Dlíthiúil go bhfuil díriú cuí ar dhea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirínte cuí a chinntiú.

Chomhlíon an Bord um Chúnamh Dlíthiúil na treoirínte seachas i gcás 9 socrú soláthair a raibh luach iomlán €758,304 orthu. Seo a leanas mionsonraí na gcásanna seo:

- Caitheadh €33,366 san iomlán ar cheannachán dílsithe amháin
- Cuireadh le/Leanadh le 1 conradh soláthair reatha a raibh luach €53,864 air.
- Bhí 1 chás ann nuair nach raibh ann ach soláthraí oiriúnach amháin agus ba é €61,331 luach an chonartha seo.

- Rinneadh 2 shocrú/thairiscint áitiúla a raibh luach €85,529 orthu.
- Tharla 4 sholáthar eile a raibh luach €524,214 orthu go príomha agus an Bord ag fanacht ar chur i grích lárchóras na dtairiscintí ag an Oifig um Sholáthar Rialtais.

Seachas i gcás soláthraí aonair amháin, tá socruithe conraithe curtha i bhfeidhm ag an mBord um Chúnamh Dílíúil maidir le 2 chás agus tá bearta á ndéanamh chun tairiscintí a chur i bhfeidhm sna sé chás atá fágtha.

Deimhniú go ndearnadh an Ráiteas a athbhreithniú

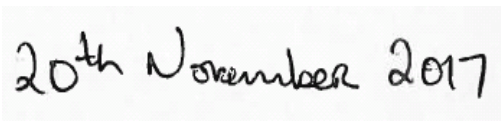
Rinne an Bord athbhreithniú ar an Ráiteas seo an 22 Meán Fómhair 2017 agus d'fhormheas sé é mar léiriú cruinn ar an gcóras rialaithe a bhí i bhfeidhm le linn na tréimhse tuairiscithe.

Sínithe:

Cathaoirleach

Dáta

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur i láthair do Thithe an Oireachtais

An Bord um Chúnamh Dlíthúil

Rinne mé iniúchadh ar ráitis airgeadais an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil don bhliain dár gcríoch 31 Nollaig 2016 faoin Acht um Chúnamh Dlíthúil Sibhialta 1995. Cuimsíonn na ráitis airgeadais an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim coimeádta, an ráiteas ioncaim chuimsitheach, an ráiteas faoi staid airgeadais, an ráiteas sreabhaidh airgid agus na nótaí bainteacha. Ullmhaíodh na ráitis airgeadais san fhoirm forordaithe faoi Alt 46 den Acht, agus de réir chleachtas cuntasáiochta a nglactar leo go ginearálta.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá an Bord freagrach as ullmhú na ráitis airgeadais, a chinntiú go dtugann siad léiriú fíor agus cothrom agus rialtacht a idirbhearta a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tá mé freagrach as na ráitis airgeadais a iniúchadh agus tuairisc a dhéanamh orthu de réir dlí infheidhmithe.

Déantar m'iniúchadh a stiúradh trí thagairt do na breithniúcháin a astaíonn do Chomhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus a n-oibríocht.

Déantar m'iniúchadh de réir Chaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúchadh (An Ríocht Aontaithe agus Éire) i gcomhlíonadh Chaighdeán Eiticíúla an Bhoird um Chleachtas Iniúcháireachta d'Iniúcháirí.

Raon iniúchta na ráitis airgeadais

Cuimsíonn iniúchadh fianaise a fháil faoi shuimeanna agus nochtaithe sna ráitis airgeadais, dóthanach chun dearbhú réasúnta a thabhairt go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíshonrú ábhair, cibé acu ar mar thoradh ar chalaos nó earráid a tharla siad. Cuimsíonn sé seo measúnú ar

- cibé an bhfuil beartais chuntasáiochta oiriúnach d'imthosca an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil nó nach bhfuil agus gur feidhmíodh iad go chomhsheasmhach agus gur nochtáíodh go himleor iad
- réasúntacht na meastachán suntasacha cuntasáiochta arna ndéanamh in ullmhú na ráitis airgeadais, agus
- cur i láthair foriomlán na ráiteas airgeadais.

Iarraim chomh maith fianaise a fháil faoi rialtacht idirbhearta airgeadais le linn na hiniúchta.

Anuas air sin, léim tuarascáil bhliantúil an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil chun aon neamhréireachtaí ábhair a aithint leis na ráitis airgeadais iniúchta agus chun aon fhaisnéis ar dealraitheach go bhfuil sí mícheart go hábhartha bunaithe ar, nó ar neamhréir go hábhartha leis an eolas a fuair mé le linn chomhlíonadh an iniúchta. Má

thugaim aon mhíríteas dhealraitheach nó neamhréireachtaí faoi deara, déanaim impleachtaí do mo tuarascáil a bhreithniú.

Tuairim ar na ráitis airgeadais

I mo thuairimse:

- tugann na ráitis airgeadais léiriú fíor agus cothrom ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil amhail an 31 Nollaig 2016 agus ar a ioncam agus caiteachas do 2016; agus
- ullmhaíodh na ráitis airgeadais mar is cuí de réir chleachtas chuntasáiochta a bhfuil glactha leis go ginearálta.

I mo thuairimse, bhí taifid chuntasáiochta an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil leordhóthanach le go bhféadfaí na ráitis airgeadais a iniúchadh go héasca agus mar is cuí. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasáiochta.

Nithe ar a dtuairiscím trí eisceacht

Tuairiscím trí eisceacht mura bhfuair mé an t-eolas ag na míniúcháin a bhí uaim do m'iniúchadh nó má fhaighim

- aon chás ábhartha nár fheidhmigh airgead do na feidhmeanna arna mbeartú dóibh nó nár chomhfhoirmigh na hidirbhearta leis na húdaráis arna rialú, nó
- nach bhfuil an t-eolas atá tugtha i dtuarascáil bhliantúil an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil ag teacht leis na ráitis airgeadais bainteacha nó leis an eolas a fuair mé i gcomhlíonadh an iniúchta, nó
- nach léiríonn an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais comhlíonadh an Bhoird um Chúnamh Dlíthúil leis an gCód Cleachtas maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, nó
- go bhfuil cúrsaí ábhartha a bhaineann leis gcaoi a bhfuil gnó poiblí á chur i gcríoch.

Soláthar Neamhiomaíoch

Tarraingím aird ar an ráiteas ar rialú inmheánach ina nochtáítear go raibh cásanna in 2016 ina raibh caiteachas ábhair ann don Bhoird um Chúnamh Dlíthúil nuair nach soláthraíodh earraí agus seirbhísí de thoradh próisis iomaíoch. Leagtar amach sa ráiteas ar rialú inmheánach na beartais déanta nó pleanáilte ag an mBoird um Chúnamh Dlíthúil chun dul i ngleic leis na laigí seo.

Seamus McCarthy

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste
6 Nollaig 2017

AN CISTE UM CHÚNAMH DLÍTHIÚIL

RÁITEAS AR IONCAM AGUS CAITEACHAS AGUS CÚLCHISTÍ IONCAIM COIMEÁDTA

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016

	Nóta	2016		2015)	
		€	€	€	€
Ioncam					
Cistiú Stáit	2	36,188,000		32,471,000	
Glanchistiú iarchurtha le haghaidh pinsean	3c	(330,041)		(43,371)	
Ranníocaíochtaí ó dhaoine a dtugtar cúnaimh dóibh		1,557,855		1,516,559	
Costais a aisghabhadh		343,525		649,691	
Ioncam eile	4	<u>229,396</u>		<u>248,790</u>	
			37,988,735		34,842,669
Caiteachas					
Tuarastail agus costais ghaolmhara	6a	20,740,951		19,265,693	
Costais phinsin	3a	(122,483)		303,255	
Soláthar Cánach na gCoimisinéirí Ioncaim	18	0		(276,189)	
Táillí a íocadh le comhaltaí Boird		30,830		39,672	
Costais chóiríochta agus bhunaíochta	9	4,868,273		4,841,775	
Táillí agus costais dlí	10	9,984,224		9,563,388	
Riarachán Ginearálta	11	2,111,654		2,019,291	
Dímheas	12	424,269		408,678	
Táille iniúchóireachta		<u>13,300</u>		<u>16,700</u>	
			<u>38,051,018</u>		<u>36,182,263</u>
Easnamh don bhliain roimh leithghabháil			62,283		(1,339,594)
Aistriú (chuig)/ón gcuntas caipitil	5		<u>(415,011)</u>		<u>(119,079)</u>
Easnamh don bhliain i ndiaidh leithghabhála			<u>(477,294)</u>		<u>1,458,673</u>
Iarmhéid tosaigh ag tús na bliana			<u>(7,861,346)</u>		<u>6,402,673</u>
Iarmhéid deiridh ag deireadh na bliana			<u>(8,338,640)</u>		<u>7,861,346</u>

Baineann an t-ioncam agus an caiteachas go léir don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016 le gníomhaíochtaí leantacha ag dáta an chláir chomhardaithe.

Cruthaíonn an ráiteas ar shreafaí airgid, anuas ar Nótaí 1 go dtí 19, cuid de na ráitis airgeadais seo.

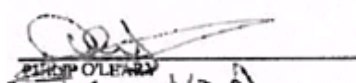
PHILIP O'LEARY
JOHN MCDAID

Cathaoirleach Dáta 20th Nollaig 2017
Príomhfheidhmeannach Dáta 20th Nollaig 2017

AN RÁITEAS AR IONCAM EILE CUIMSITHEACH**Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016**

		2016		2015	
		€	€	€	€
Easnamh roimh leithghabháil			(62,283)		(1,339,594)
Caillteanas) ó thairbhí ar dhualgais sochair scoir	3 d	(461,000)		(913,000)	
Athruithe ar thoimhdí atá mar bhonn agus taca le luach reatha dualgais sochair scoir			-		-
Caillteanas achtúireach iomlán sa bhliain	3 b		(461,000)		(913,000)
Coigeartú ar chistiú sochair scoir			461,000		(913,000)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain			(62,283)		(1,339,594)

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an ráiteas ar shreabhaidh airgid maraon le nótaí 1 go 19

PHILIP O'LEARY
JOHN MCDAID

Cathaoirleach
Príomhfheidhmeannach

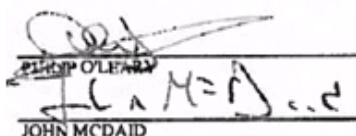
Dáta 20th Nollaig 2017
Dáta 20th Nollaig 2017

AN RÁITEAS AR AN STAID AIRGEADAIS

amhail an 31 Nollaig 2016

	Nóta	2015		2014 Athluaite	
		€	€	€	€
Maoin, gléasra agus trealamh	12		1,128,094		713,083
Sócmhainní reatha					
Airgead sa bhanc agus ar láimh			3,258,128		2,316,090
Infháltais	13		<u>1,027,661</u>		<u>1,028,136</u>
			4,285,789		<u>3,344,226</u>
Dlíteanais Reatha (suimeanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)					
Nithe Iníoctha	14		10,828,355		10,347,044
Cistí na gCliant	15		<u>1,796,094</u>		<u>858,528</u>
			12,624,429		<u>11,205,572</u>
Glandlíteanais Reatha			<u>(8,338,640)</u>		<u>(7,861,346)</u>
dhualgais sochair scoir			(7,210,546)		(7,148,263)
Sócmhainní iomlána lúide dlíteanais roimh					
Cistiú iarchurtha sochair scoir	3 c		13,999,362		13,868,403
Dualgais sochair scoir	3 b		<u>(13,999,362)</u>		<u>(13,868,403)</u>
			-		-
Glansócmhainní iomlána			<u>(7,210,546)</u>		<u>(7,148,263)</u>
Arna léiriú ag:					
Cúlchistí ioncaim coimeádta			(8,338,640)		(7,861,346)
An Cuntas Caipitil	5		1,128,094		713,083
			<u>(7,210,546)</u>		<u>(7,148,263)</u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an ráiteas ar shreabhaidh airgid maraon le nótaí 1 go 19.

JOHN MCDAID

Cathaoirleach
Priomhfheidhmeannach

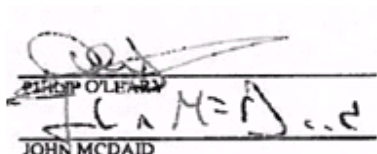
Dáta 20th Nollaig 2017
Dáta 20th Nollaig 2017

AN RÁITEAS AR SHREAFÁÍ AIRGID

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016

	Nóta	2016 €	2015 €
Glansreabhaidh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Caiteachas breise ar ioncam		(62,283)	(1,339,594)
Dímheas maoinne, gléasra agus trealaimh		424,269	408,678
Laghdú/(Méadú) ar ús sa bhanc a bhí infhaighte		22,616	(25,739)
Méadúar fhéichiúnaithe		(1,684)	(29,184)
Méadú ar chreidiúnaithe		455,991	366,895
Méadú ar Chistí Cliant		938,753	0
Glan-insreabhadh/(eis-sreabhadh) airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		<u>1,777,662</u>	<u>(618,944)</u>
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta a fháil		(837,451)	(527,757)
Ús a íocadh ar réitigh chliant		<u>(2,310)</u>	<u>(7,848)</u>
Glansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		<u>(839,761)</u>	<u>(535,605)</u>
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Ús Bainc a Fuarthas		<u>4,137</u>	32,645
Glansreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe		<u>4,137</u>	32,645
Méadú/Laghdú ar Airgead agus Coibhéisí Airgid		942,038	(1,121,904)
Airgead agus coibhéisí airgid amhail an 1 Eanáir		<u>2,316,090</u>	<u>3,437,994</u>
Airgead agus coibhéisí airgid amhail an 31 Nollaig		<u>3,258,128</u>	<u>2,316,090</u>

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an ráiteas ar shreabhaidh airgid maraon le nótaí 1 go 19.

JOHN MCDAUID

Cathaoirleach
Priomhfheidhmeannach

Dáta 20th Nollaig 2017
Dáta 20th Nollaig 2017

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS *don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016*

1. Beartais Cuntasaíochta

Ginearálta

Tá an Bord um Chúnammh Dlíthiúil, dá bhforáiltear faoi Alt 19 den Acht um Chúnammh Dlíthiúil Sibhialta, 1995, á mbainistiú ag Bord ag Bord um Chúnammh Dlíthiúil a cheapann an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais. Is éard atá sa Chiste gach acmhainn airgeadais den Bhord. In 2016, d'oibrigh an Bord as 50 áitreabh ar fud na tíre

Bonn an réitigh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais an Bhoird um Chúnammh Dlíthiúil don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2016 i gcomhréir le FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais atá infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn a d'eisigh an Chomhairle um Thuairisciú Airgeadais (CTA), arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte na hÉireann.

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais de réir mhodh fabhráithe na cuntasaíochta, seachas sna cásanna a thugtar le fios thíos, agus i gcomhréir le prionsabail chuntasaíochta lena bhfuil glacadh ginearálta faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, agus san fhormáid a d'fhaomh an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais, le toiliú an Aire don Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Gnóthas Leantach

Is comhlacht reachtúil é an Bord um Chúnammh Dlíthiúil a bunaíodh faoin Acht um Chúnammh Dlíthiúil Sibhialta, 1995. Baintear maoiniú ghníomhaíochtaí an Bhoird amach go príomha le cistiú státchiste ón Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais.

Le linn na bliana airgeadais, thug an Bord faoi chleachtadh cuimsitheach ar mhaithe le measúnú a dhéanamh ar fhigiúr dliteanas fabhráithe an Bhoird, go háirithe, Táillí Abhcóidí agus seirbhís an Chleachtóra Phríobháidigh.

Léirítear sa ráiteas ar an staid airgeadais amhail an 31 Nollaig 2016 barrachas dliteanas thar shócmhainní €8,338,640 Eascraíonn an t-easnamh seo ón difríocht uainithe idir cistiú a fháil chun íoc as dliteanas le haghaidh seirbhísí dlí nuair a bhíonn siad dlite lena n-íoc agus an soláthar do na dliteanas a aithnítear sna cuntais seo faoi mhodh fabhráithe na cuntasaíochta.

Fuarthas litir thacaíochta leanúnaí ó Rúnaí na Roinne Dlí agus Cirt agus Comhionannais a dhearbhaíonn go gcisteofar gníomhaíochtaí an Bhoird amach

anseo.

Is í tuairim an Bhoird go mbaineann an coinbhinsiún cuntasáochta gnóthais leantaigh leis na cuntais a léiríonn oibríochtaí an Bhoird a fhad agus gurb ann go fóill d'fhorálacha an Achta um Chúnadh dlí Sibhialta, 1995.

Níl an Bord feasach ar aon athbhreithniú ar a n-oibríochtaí ná ar aon bheart chun a ngníomhaíochtaí a chur ar fionraí nó iad a chónascadh le heagraíochtaí eile. Ar an ábhar sin, measadh gur cuí glacadh le gnóthas leantach chun na ráitis airgeadais seo a réiteach.

Deontais stáit

Déantar ioncam faoin teideal seo a chur i gcuntas ar bhonn fáltais airgid.

Ranníocaíochtaí ó dhaoine a dtugtar cúnadh dóibh

Mar gheall ar chineál an ioncaim seo, i.e. ranníocaíochtaí ó dhaoine ag a bhfuil maoin mheasartha, meastar gur stuama an t-ioncam sin a chur i gcuntas ar bhonn fáltais airgid. Measadh gur thart ar €25,000 an tsuim inbhailithe amhail an 31 Nollaig 2016 agus. Níor díscríobhadh aon drochfhiachas in 2016.

Costais a Aisghabhadh

Féadfaidh an Bord na costas a aisghabháil as seirbhísí dlí a sholáthar a aisghabháil uathu seo a leanas:

- (a) ón bpáirtí eile i ndíospóid, cibé acu mar thoradh ar ordú cúirte nó mar chuid de chomhaontú chun díospóid a réiteach, nó
- (b) ón duine ar tugadh cúnadh dlíthiúil dó/di, as an airgead/maoin a fuair an duine sin mar thoradh ar sholáthar seirbhísí dlí.

Cuirtear na costais i gcuntas ar bhonn fáltais airgid

Maoin, gléasra agus trealamh agus dímheas gaolmhar

Luaitear maoin, gléasra agus trealamh ar an ráiteas ar an staid airgeadais a gcostas lúide dímheas carnach. Gearrtar dímheas, a ríomhtar thar shaolré úsáideach na sócmhainní agus leas á bhaint as an modh líne díri, ar na rátaí bliantúla a leanas:-

Léasanna, troscán agus trealamh oifige, agus feisteas an áitribh 20%

Trealamh ríomhaire 33%

Gearrtar dímheas leathbhliana i mbliain an cheannaigh agus i mbliain an diúscartha.

Cistí na gCliaint

Léiríonn na cistí seo na hollsuimeanna móide an t-ús a fabhraíodh, a bhí á gcoimeád ag an mBord amhail an 31 Nollaig 2016, de bhun na ndámhachtainí nó na socraíochtaí a rinneadh maidir le cliaint a ndearna an Bord ionadaíocht dóibh. Féadfaidh an Bord an costas iomlán a aisghabháil uathu ar na seirbhísí dlí sin a sholáthar agus íoctar an t-iarmhéid leis na daoine a ndearnadh ionadaíocht dóibh.

An Cuntas Caipitil

Léiríonn an Cuntas Caipitiúil an tsuim neamhamúchta ioncaim a úsáideadh chun maoiné, gléasra agus trealamh a cheannach.

Dualgais sochar scoir

Oibríonn an Bord um Chúnamh Dlíthiúil scéim sochair shainithe phinsin, a dhéantar a chistiú gach bliain ar bhonn íoc mar a úsáidtear ó airgead atá ar fáil dó, lena n-áirítear airgead a sholáthraíonn an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais ó ranníocaíochtaí a asbhaineadh ó thuarastail aturnaetha.

Shínigh an tAire Dlí agus Cirt agus Comhionannais ordú a rinne státseirbhísigh de gach aturnae sa Bhord le héifeacht ón 1 Meitheamh 2014, aistríodh gach dlíteanas pinsin amach anseo don ghrúpa seo chuig Vóta Iárnach Aoisliúntais na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Is é an t-aon dlíteanas atá fágtha ag an mBord dlíteanas do phinsinéirí aturnae a chuaigh ar scor roimh an 1 Meitheamh 2014 agus a gcleithiúnaithe. Iarradh ar an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais chun meán reachtúil a shainaithint chun aistriú an dlíteanais seo a éascú chuig an Vóta Aoisliúntais do phinsin na státseirbhíse. Idir an dá linn, teastaíonn ráiteas ón mBord dlíteanas a aithint don ghrúpa seo agus léirítear seo sa ráiteas do chuntais 2016.

Léiríonn dlíteanas sochair scoir luach reatha na n-íocaíochtaí pinsin amach anseo a thuill pinsinéirí roimh Mheitheamh 2014. Léiríonn sochar iarchurtha scoir an tsócmhainn chomhfhreagrach atá le haisghabháil i dtréimhsí amach anseo ón Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais.

Léiríonn costais sochair scoir sochair scoir a thuill pinsinéirí roimh Mheitheamh sa tréimhse agus léirítear iad glan ó rannaíochtaí pinsin na foirne a choimeádann an Bord um Chúnamh Dlíthiúil. Déantar suim a chomhfhreagraíonn don mhuirear sochair scoir a aithint mar ioncam sa mhéid go bhfuil sí inghnóthaithe, agus seach-churtha ag deontais a fhaightear sa bhliain chun íocaíochtaí sochair scoir a íoc amach.

Léirítear gnóthachain nó cailíteanais achtúireacha ar dhlíteanais scéime sa Ráiteas ar

Ioncam Cuimsitheach agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid atá inghnóthaithe ón Roinn Dí agus Cirt agus Comhionannais.

Is baill de scéim phinsin na stáitseirbhíse iad baill foirne neamh aturnae a bhfuil cuntas déanta di sa Vótáil Aoisliúntais

Soláthairtí

Aithnítear foráil nuair a eascraíonn dualgas (bíodh sé ina dhualgas dlí nó bisiúil) mar thoradh ar imeacht a tharla roimhe seo agus nuair is dócha go mbeidh aistriú sochair gheilleagraigh riachtanach chun an dualgas a réiteach agus nuair is féidir é a mheas go hiontaofa.

Measann an Bord um Chúnadh Dlíthiúil luach na gcásanna beo neamhbhilleáilte gach bliain leis na suimeanna a nochtar a bhaint amach laistigh de na cuntais mar fhoráil. Meastachán atá sa tsuim ar an gcaiteachas a theastaíonn chun aon dualgas a réiteach ag dáta an ráitis ar an staid airgeadais.

Agus an soláthar á mheas, ghlac an Bord le teicnící stuama tomhais bunaithe ar na sonraí is déanaí atá ar fail. Úsáideadh modhanna feabhsaithe bailithe sonraí i meastachán an Bhoird don bhliain reatha. Níl coinne le haon ioncam le haghaidh cásanna a d'fhéadfadh costais a aisghabháil.

Riar Scéimeanna áirithe um Chúnadh Dlíthiúil

Déanann an Bord roinnt scéimeanna um chúnadh dlíthiúil a riar thar ceann na Roinne Dí agus Cirt agus Comhionannais, is iad seo Scéim ad-hoc Comhairle Dí Stáisiúin na nGardaí agus Scéim ad-hoc an Ard-Aighne agus Scéim ad-hoc an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla a aistríodh chuig an mBord le héifeacht ón 1 Eanáir 2014. Leanann Fothéideal C.4 agus C.5 agus na Roinne Dí agus Cirt agus Comhionannais íoc as na costais atá ar na scéimeanna seo a riar. Dheimhnikh cinneadh an Rialtais a rinneadh in 2010 gur cheart go dtiocfadh an phríomhscéim um chúnadh dlíthiúil coiriúil faoi riar an Bhoird. Teastaíonn athrú reachtaíochta uaidh seo agus táthar ag feitheamh le Bille um Chúnadh Dlíthiúil Coiriúil a fhoilsiú.

2. Cistiú Stáit

Fuarthas Cistiú Stáit ó Vóta 24 – Oifig an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais de réir mar a leanas:

Fotheideal:	2016 €	2015 €
C.5 Deontas	36,188,000	32,471,000

3. Dualgais sochair scoir

Ríomhtar dualgais sochair scoir do phinsinéirí aturnae a chuaigh ar scor roimh an 1 Meitheamh 2014 agus dá gcleithiúnaithe. I gcomhréir le halt 11 den Acht um Chúnamh Dlíthiúil Sibhialta, 1995, shann an tAire aturnaetha Boird mar státseirbhísigh chun fónamh don Stát le héifeacht on 1 Meitheamh 2014. Mar thoradh air sin, aistríodh gach dliteanas d'aturnaetha a bhí ag fónamh ar an dáta sin chuig Vóta Aoisliúntais na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

(a) Anailís ar chostais iomlána sochair scoir a gearradh ar Chaiteachas	2016 €	2015 €
Ús ar dhualgais sochair scoir	320,000	700,000
Ranníocaíochtaí fostaí	(442,483)	(394,745)
	(122,483)	303,255
(b) Gluaiseacht ar ghlandliteanas sochair scoir le linn na bliana airgeadais	2016 €	2015 €
Glandliteanas amhail an 1 Eanáir	13,868,403	12,998,774
Costas Úis	320,000	700,000
Caillteanas achtúireach	461,000	913,000
Sochair scoir a íocadh sa bhliain	(650,041)	(743,371)
Glandliteanas amhail an 31 Nollaig	13,999,362	13,868,403

(c) Sócmhainn Chistithe Iarchurtha le haghaidh sochair scoir

Aithníonn an Bord um Chúnamh Dlíthiúil na suimeanna seo mar shócmhainn a chomhfhreagraíonn don dliteanas neamhchistithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir ar bhonn na sraithe toimhdí ar a ndéanta cur síos thuas agus roinnt teagmhas stairiúil. I measc na dteagmhas stairiúil tá an bonn reachtúil chun an scéim aoisliúntais a bhunú, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le sochair scoir na seirbhíse poiblí a chistiú lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó fhostaithe agus an próiseas meastúcháin bliantúil. Cé nach bhfuil aon comhaontú foirmiúil leis an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannas maidir leis na méideanna sonracha seo níl aon fhianaise ag an mBord nach n-éireoidh leis an mbeartas cistithe seo a leithéid de shuimeanna seo a chlúdach i gcomhréir le cleachtas

reatha.

Ba é seo a leanas an glanchistiú iarchurtha le haghaidh sochair scoir a aithnítear sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais:

	2016 €	2015 €
Cistiú atá inghnóthaithe maidir le sochair scoir na bliana reatha Deontas an Stáit a úsáideadh chun sochair scoir a íoc	320,000 (650,041)	700,0000 (743,371)
	(330,041)	(43,371)

Is ionann an tsócmhainn chistithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir amhail an 31 Nollaig 2016 agus €13.99 Milliún (13.87 milliún in 2015).

(d) Stair na ndualgas sochair shainithe

	2016 €	2015 €	2014 €
Dualgais sochair shainithe	13,999,362	13,868,403	12,998,774
(Caillteanas)/gnóthachain ó thaithí ar shuim na ndliteanas scéime	(461,000)	(913,000)	30,443,000
Céatadán luach reatha na ndliteanas scéime	-3%	-7%	234%

Is ionann an gnóthachan carnach achtúireach a aithnítear sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach agus 36,475,683.

(e) Cur Síos Ginearálta ar an Scéim

Socrú pinsin tuarastail deiridh shochair shainithe atá sa scéim sochair scoir ag a bhfuil sochair agus ranníocaíochtaí a shainítear trí thagairt a dhéanamh do rialacháin na scéime reatha poiblí ‘samhlaí’. Anuas air sin, soláthraíonn an scéim pinsean (an t-ochtódú cuid in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (na trí ochtódú cuid in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin chéile agus leanaí. Is í an ghnáthaois scoir breithlá 65 bliain comhalta, agus tá comhaltaí atá ina gcomhaltaí ó thráth 2004 i leith i dteideal dul ar scor gan laghdú achtúireach ó aois 60. Is gnách go méadaítear na pinsin atá á n-íoc (agus á n-iarchur) ar aon dul le boilsíú ginearálta tuarastail na hearnála poiblí.

Bunaíodh an luacháil a úsáideadh le haghaidh nochtadh FRS 17 (Leasaithe) ar luacháil iomlán achtúireach (9 Meitheamh 2017) a rinneadh achtúire neamhspleách cáilithe agus ceanglais an FRS á gcur san áireamh d’fhonn measúnú a dhéanamh ar dhliteanais na scéime amhail an 31 Nollaig 2015.

Ba iad seo a leanas na príomhthoimhdí achtúireacha:

	2016	2015
Ráta an mhéadaithe i dtuarastail	2.5%	2.5%
Ráta an mhéadaithe ar phinsin atá á n-íoc	2.5%	2.5%
Ráta lascaine	1.9%	2.4%
Ráta Boilscithe	1.8%	1.8%
B'ionann a leanas an meánionchas saoil amach anseo, i gcomhréir leis na táblaí básmhaireachta a úsáideadh chun na dliteanais phinsin a dheimhniú:		
	2016	2015
Fear aois 65	21.1	22
Bean aois 65	23.6	25

4. Ioncam eile

	2016	2015
	€	€
Ús a fuarthas agus infhaighte	3,120	25,739
Fáltais ilghnéitheacha	226,276	223,051
	<u>229,396</u>	<u>248,790</u>

5. An Cuntas Caipitil

	€	€
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2016		713,083
Aistriú chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais		
- Ioncam a úsáideadh chun sócmhainní seasta a cheannach	839,280	
- Ioncam a amúchadh sa bhliain ar aon dul le dímheas sócmhainní	(424,269)	
		<u>415,011</u>
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2016		<u>1,128,094</u>

6. a) Líonta agus costais fostaithe

Amhail an 31 Nollaig 2016 agus 422.5 coibhéis lánaimseartha fostaithe ag an mBord. Tá se seo i gcomhréir an cheadaite thairmligthe ón Roinne Caiteachais Poiblí agus Athchóirithe atá infheidhme ón 1 Eanáir 2015 go 31 Nollaig 2018. B'ionann an meánlíon foirne a d'fhostaigh an Bord i rith nablana agus 411 (2015 – 391). Ba é seo a leanas costais fostaithe agus ghaolmhara: a dheimhniú:

	2016 €	2015 €
Tuarastail	19,146,425	17,797,470
Costas lasachta	0	28,828
ÁSPC Fostóra	<u>1,594,526</u>	<u>1,439,395</u>
	<u><u>20,740,951</u></u>	<u><u>19,265,693</u></u>

Asbhaineadh €708,705 ón bhfoireann trí asbhaintí bainteach le pinsin agus íocadh é leis an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais.

Ghlac an Bord um Chúnadh Dílíthiúil freagracht as an tSeirbhís Idirghabhála Teaghlaigh ón nGníomhaireacht um Thacaíocht Teaghlaigh (FSA) an 1 Samhain 2011. Choinnigh an Bord roinnt idirghabhálaithe mar fhostaithe agus roinnt idirghabhálaithe ar bhonn conartha ar sheirbhísí, ie gnó le Conradh gnó docht idir dhá ghnólacht ar bhonn ceannaitheora agus soláthraí.

Le linn na bliana 2014, léirigh na Coimisinéirí loncaim inmí faoi stádas an chonartha le haghaidh seirbhíse le idirghabhálaithe agus chuir in iúl gur chóir go mbeadh siad faoi réir ÍMAT / ÁSPC mar fhostaithe agus gan mar chonraitheoirí. D'Ardaigh na Coimisinéirí loncaim measúnuithe do 2012, 2013 agus 2014 ar an mbonn gur fostaithe iad na daoine lena mbaineann. Tugadh stadas fostaí do gach idirghabhálaí stádas agus tháinig siad ina mbaill den Scéim Pinsean Aoisliúntais agus Céilí agus Leanaí. Níor choinnigh an Bord aon cheannaon idirghabhálaithe ar bhonn conartha le haghaidh seirbhísí ó shin.

I gcás na n-idirghabhálaithe sin a raibh tionchar ag an réiteach leis na Coimisinéirí loncaim orthu, rinneadh a gcuid seirbhíse idir an 1 Eanáir 2012 agus an 30 Meitheamh 2015 a ath-aicmiú mar sheirbhís shealadach mar fhostaí de chuid an Bhoird. Fuair siad íocaíochtaí cothromaíochta de € 222,026 ar fad (ar íocadh € 136,000 in 2016 agus an chuid eile íoctha go luath i 2017) le haghaidh laethanta saoire poiblí agus teidlíochtaí saoire bhliantúla agus bhí gá leo freisinranníocaíocht de 1.5% den phá comhlán a íoc don Scéim Pinsean Céilí agus Leanaí.

Áiríodh soláthair € 700,000 i Ráitis Airgeadais 2014 a bhí bunaithe ar mheastachán an Bhoird maidir leis an dliteanas féideartha chuig na Coimisinéirí loncaim de bharr iniúchta ioncaim ar an gconradh do sheirbhísí idirghabhála. Rinneadh íocaíocht de € 423,811 leis na Coimisinéirí loncaim mí na Samhna 2015 mar shocrú iomlán agus críochnaitheach an dliteanais seo. Is é an figiúr diúltach de € 276,189 ná farasbarr ar sholáthar 2014 thar íocaíocht 2015.

b) Líon na bhFostaithe de reir Catagóir Tuarastail

Catagóir Tuarastail	Líon na bhFostaithe 2016	Líon na bhFostaithe 2015
€60,000 go €69,999	77	91
€70,000 go €79,999	34	23
€80,000 go €89,999	16	22
€90,000 go €99,999	8	8
€100,000 go €109,999	0	0
€110,000 go €119,999	0	0
€120,000 go €129,999	1	1

7. Tuarastail agus Costais an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

	2016 €	2015 €
Tuarastal a	122,171	122,171
Costais an POF	1,840	2,231
	<u>124,011</u>	<u>124,402</u>

Fuair an POF íocaíochtaí tuarastail €122,171. Níl aon scéim pá feidhmíocht bhunaithe i bhfeidhm don POF.

Fuair an POF suim €1,840 maidir le costais, anuas air sin.

Comhalta is ea an POF de scéim neamhchistithe sochair shainithe na hearnála poiblí agus ní sháraíonn a theidlíochtaí pinsin na teidlíochtaí caighdeánacha de chuid scéim aoisliúntais sochair shainithe na hearnála poiblí.

8. Táillí agus Costais Chomhaltaí Boird

	2016 €	2015 €
Táillí comhaltaí boird	30,830	39,672
Costais Chomhaltaí Boird	8,351	13,936
	39,181	53,608

Ceapadh Bord nua an 8 Samhain 2016. Is é an tUas. Philip Ó'Leary an Cathaoirleach.

Is iad na baill eile ceaptha ar an mBord:

Anne-Marie Blaney, Michael O'Connell, Thomas Brennan, Deirdre Burke, David Gilbride, Nuala Jackson, Gordon Jeyes, Maurice Lawlor, Freda McKittrick, Ellen O'Malley Dunlop and Evelyn O'Connor.

Tháinig Nuala Egan ar an mBord i mí Feabhra 2017
Níor íocadh aon táillí don Bhord go dtí Márta 2017.

Baill Bhoird	Táillí	Baill Bhoird	Táillí
David Garvey	5,980	Philip O'Leary	5,980
Catherine Hayes	5,980	Michelle O'Neill	5,980
Micheál O'Connell	5,980	Kieran Corcoran	930

(Comhalta seachtrach den Choiste Iniúcháireachta)

9. Costais chóiríochta agus bhunaíochta

	2016 €	2015 €
Cíosanna	2,811,489	2,827,841
Glantachán	244,887	234,849
Soilsiú agus téamh	304,678	289,336
Cothabháil – an tÁitreabh	874,201	1,008,233
Cothabháil – an tÁitreabh	<u>633,018</u>	<u>481,516</u>
	<u><u>4,868,273</u></u>	<u><u>4,841,775</u></u>

10. Táillí agus costais dlí

	2016 €	2015 €
Táillí abhcóidí	4,471,996	4,215,657
Táillí Finnéithe/Coimhdeacha (finnéithe saineolacha san áireamh)	950,421	779,770
Scéimeanna na gCleachtóirí Príobháideacha (Cosaint Choimhdeach san áireamh)	2,614,170	3,015,619
Scéim Abhaile	130,808	0
Táillí Idirghabhála Gairmiúla	0	314,952
Dlíteanais faillí gairmiúla*	651,831	338,337
Táillí Gairmiúla eile	533,892	272,547
Caiteachas eile (Oiliúint san áireamh)	<u>631,106</u>	<u>626,506</u>
	<u><u>9,984,224</u></u>	<u><u>9,563,388</u></u>

*Amhail 31 Nollaig 2016 bhí an Bord faoi réir roinnt éilimh maidir le Faillí Ghairmiúil. Amhail deireadh na bliana tá €586,000 (2015 - €127,764) fabhráithe ag an mBord €586,000 (2015 - €127,764) i leith na nithe seo.

11. Riarachán Ginearálta

	2016 €	2015 €
Stáisiúnóireacht agus caiteachas oifige	406,206	353,905
Leabhair agus Cló	117,046	95,376
Postas agus Guthán	933,210	942,487
Árachas	35,170	33,221
Taisteal agus cothabhá	<u>620,022</u>	<u>594,302</u>
	<u><u>2,111,654</u></u>	<u><u>2,019,291</u></u>

12. Maoin, gléasra agus trealamh

	Léiseanna €	Troscán Oifige €	Trealamh & Ríomhairí €	Feistiú Áitreabh €	Iomlán €
Costas					
Iarmhéid ag tús na bliana	2,292,177	1,999,537	5,162,961	3,557,127	13,011,802
Éadálacha	-	1,107	207,985	630,188	839,280
Diúscairtí	-	(236,959)	(189,176)	-	(426,135)
Iarmhéid ag deireadh na bliana	2,292,177	1,763,685	5,181,770	4,187,315	13,424,947
Dímheas sócmhainní seasta					
Iarmhéid ag tús na bliana	2,292,177	1,979,693	4,577,338	3,449,511	12,298,719
Muirear sa bhliain	-	13,643	318,922	91,704	424,269
Diúscairtí	-	(236,959)	(189,176)	-	(426,135)
Iarmhéid ag deireadh na bliana	2,292,177	1,756,377	4,707,084	3,541,215	12,296,853
Glanluach leabhar amhail an 31 Nollaig 2016	-	7,308	474,686	646,100	1,128,094
Glanluach leabhar amhail an 31 Nollaig 2015	-	19,844	585,623	107,616	713,083

13. Infháltais

	2016 €	2015 €
Féichiúnaithe – ús éarlaise	83	2,243
Réamhíocaíochtaí		
- Cíos	157,713	173,846
- Árachas	195,106	230,547
- Tuarastail	63,504	44,672
- Eile	282,485	263,013
- Deimhnithe Cleachtaid	328,770	313,815
	1,027,661	1,028,136

14. Nithe Iníoctha

	2016 €	2015 €
Suimeanna atá dlite laistigh de bhliain amháin	199,333	254,398
Creidiúnaithe	10,629,002	10,092,646
Fabhruithe	10,828,335	10,347,044

Measann an Bord um Chúnadh Dílíthiúil luach na gcásanna beo neamhbhilleáilte gach bliain leis na suimeanna a nochtar a bhaint amach laistigh de na cuntais mar fhoráil. Meastachán atá sa tsuim ar an gcaiteachas a theastaíonn chun aon dualgas a réiteach ag dáta an chlár chomhardaithe. In 2016, b'ionann agus €8,566,988 (2015 - €8,672,827) an tsuim a cuireadh ar fáil do chásanna neamhbhilleáilte.

Agus an fhoráil á meas, ghlac an Bord le teicnící stuama tomhais bunaithe ar na sonraí is déanaí atá ar fáil. Úsáideadh modhanna feabhsaithe bailithe sonraí i meastachán an Bhoird don bhliain reatha. Féach Nóta 16(b), le do thoil. Níl coinne le haon ioncam le haghaidh cásanna a d'fhéadfadh costais a aisghabháil.

Anuas air sin, tá an Bord faoi réir roinnt cásanna dlí, nach féidir toradh nó cainníochtú aon dliteanais fhéideartha a mheas gan chinnteacht réasúnta ag an tráth seo.

15. Cistí na gCliaint

	2016 €	2015 €
Cistí na gcliaint a bhí á gcoimeád amháil an 1 Eanáir (Ollchistí)	858,528	1,126,591
Ús	(18,058)	(28,286)
Cistí na gcliaint a bhí á gcoimeád amháil an 1 Eanáir (Glan ar Ús)	840,470	1,098,305
<i>Cuir leis</i> Dámhachtainí /réitigh a fuarthas i rith 2016	7,147,147	4,756,821
<i>Lúide</i> Réitigh íoctha, lena n-áirítear ús a ceadaíodh agus costais aisghafa	(6,208,400)	(5,014,656)
Cistí na gcliaint a bhí á gcoimeád amháil an 31 Nollaig	1,779,217	840,470
Ús a bhí ag fabhrú ar chistí na gcliaint a bhí á gcoimeád	16,877	18,058
An méid iomlán a bhí le híoc le cliaint	1,796,094	858,528

16. Ceangaltais

(a) Ceangaltais faoi léasanna oibriúcháin

Tá áitreabh á áitiú ag an mBord ag Cathair Saidhbhín i gContae Chiarraí agus oibríonn sé in 49 ionad eile timpeall na tíre. Tá ceangaltais an mBord chun cíós €16,488,901 a íoc i mblianta amach anseo amhail an 31 Nollaig 2015 maidir le léasanna a éagfaidh mar seo a leanas:

	€
2017	2,285,980
2018-2021	7,588,356
2022 ar aghaidh	9,238,188
	19,112,524

(b) Ceangaltais maidir le Táillí Dlí

Ceangaltais maidir le Táillí Dlí

Táillí Abhcóidí agus Scéimeanna na gCleachtóirí Príobháideacha

	2016 €	2015 €
Cásanna oscailte arna ndeimhniú amhail an 1 Eanáir	15,923,593	14,546,839
Táillí breise a deimhníodh Íocaíochtaí	7,309,933 (7,322,813)	7,754,003 (6,377,249)
Arna soláthar amhail an 31 Nollaig	15,910,713	15,923,593
Ceangaltais amuigh amhail an 31 Nollaig	(8566,988)	(8,672,827)
	7,343,725	7,250,766

Amhail an 31 Nollaig 2016, bhí líon cásanna ar siúl ag an mBord nár réitíodh ceist na dtáillí go fóill. I gcomhréir lena mbeartas oibriúcháin sna ceisteanna seo, déanann an Bord um Chúnadh Dlíthiúil soláthar páirteach i leith na dtáillí seo, bunaithe ar shamhail staitistiúil a aithníonn an meántearma a theastaíonn chun na costais sin a chriostalú. Cuirtear an tsamhail seo i bhfeidhm go comhsheasmhach i measc gach cáis a láimhseáiltear. Amhail an 31 Nollaig 2016, rinne an Bord um Chúnadh Dlíthiúil soláthar le haghaidh táillí dlí €8,566,988 agus bhí ceangaltais ar fiú €7,343,725 iad nár íocadh astu go fóill acu.

17. Gluaiseacht airgid

	2016 €	2015 €
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	2,316,090	3,437,994
Glan-insreabhadh/eis-sreabhadh airgid	942,038	(1,121,904)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	3,258,128	2,316,090

18. Fabhrú Pá Saoire

Roimh tugadh isteach FRS102 ní dhearna an Bord um Chúnadh Dlíthiúil fabhrú roimhe seo do phá saoire a thuill fostaithe ach nár cuireadh ar fáil dóibh iad ag an dáta tuairiscithe.

Faoi FRS 102, ní mór do na ráitis airgeadais na fabhruithe siúd a aithint. Ba é tionchar an athraithe seo an gá a bhí le €615,354 breise i bpá saoire a fhabhrú an 31 Nollaig 2015. Is ionann an fabhrú do phá saoire amhail an 31 Nollaig 2016 €646,476.00.

19. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'fhaomh an Bord na Ráitis Airgeadais an 22 Meán Fómhair 2017.